

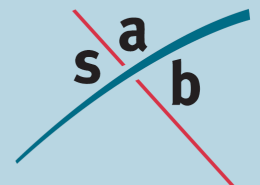
Bestemmingsplan

Buitengebied Castricum

Toelichting

Gemeente Castricum

Datum: 8 oktober 2014
Projectnummer: 110107
NL.IMRO.0383.BPBuitengebied-VS02

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Het plangebied	4
1.3	Doelen van dit bestemmingsplan	6
1.4	Leeswijzer	6
2	Uitgangspunten voor dit bestemmingsplan	7
2.1	Visie op het buitengebied	7
2.2	Plansystematiek	7
2.3	Algemene uitgangspunten	8
2.4	Specifieke uitgangspunten	9
3	Waarden	39
3.1	Landschap	39
3.2	Natuur	46
3.3	Cultuurhistorie	48
3.4	Archeologie	53
4	Haalbaarheid	57
4.1	Beleidsaspecten	57
4.2	Milieuaspecten	88
4.3	Omgevingsaspecten	117
4.4	Financieel-economische aspecten	126
5	De regeling	128
5.1	Opbouw van het plan	128
5.2	De verbeelding	128
5.3	De regels	129
5.4	Opbouw regeling per bestemming	130
5.5	De bestemmingen	132
6	Procedure	134
6.1	Inspraak en vooroverleg	134
6.2	Zienswijzen	134
6.3	Vaststelling	134
6.4	PlanMER	134

Bijlagen

- Bijlage 1: Maïs kaart (gemeente Castricum, 2009)
- Bijlage 2: Risico-inventarisatie buisleidingen gemeente Castricum (Prevent adviesgroep, 2011)
- Bijlage 3: Nota Inspraak en Overleg (SAB/Gemeente Castricum, 2012)
- Bijlage 4: Monumentenlijst (gemeente Castricum, 2010)
- Bijlage 5: Milieu-effectrapport (SAB, 2012) en Aanvulling planMER (SAB, 2013)
- Bijlage 6: Nota Zienswijzen (gemeente Castricum, 2013)

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Castricum heeft besloten om de verouderde bestemmingsplannen voor het buitengebied te actualiseren. Sinds de samenvoeging van de gemeenten Akersloot, Castricum en Limmen heeft de gemeente Castricum verschillende bestemmingsplannen voor haar grondgebied en bestaan er inhoudelijke verschillen in het ruimtelijk beleid. Door een nieuw bestemmingsplan op te stellen voor het buitengebied ontstaat eenheid in het beleid binnen de gemeentegrenzen.

Ook de inwerkingtreding van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening heeft veranderingen op gang gebracht. Het bestemmingsplan is volgens de nationale uitwisselingsstandaard opgesteld en is digitaal toegankelijk. De toegankelijkheid van het plan voor burgers wordt daarmee sterk vergroot, wat niet alleen om standaardisering vraagt, maar ook om een plan dat in voor burgers begrijpelijke taal is geschreven.

De gemeenteraad heeft op 10 juni 2010 de Kadernota Buitengebied gemeente Castricum, inclusief het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied vastgesteld. De kadernota biedt een inhoudelijke en beleidsmatige basis voor het bestemmingsplan Buitengebied. Op 8 december 2011 is de Nota van Uitgangspunten vastgesteld door het college. De Nota van Uitgangspunten vormt een aanvulling op de Kadernota Buitengebied, waarbij op een aantal punten het ruimtelijk beleid in het buitengebied nader bepaald wordt. De nota is besproken met de provincie Noord-Holland en LTO Noord. De gemaakte keuzes zijn opgenomen in de toelichting van dit bestemmingsplan. Als onderdeel van dit bestemmingsplan is tevens een Milieu-effectrapportage opgesteld, welke als bijlage is toegevoegd. Het planMER heeft bijgedragen aan de regeling zoals vervat in dit bestemmingsplan. Met het planMER zijn de milieu-effecten van dit bestemmingsplan goed in beeld gebracht. Mede op basis van de planMER luidt de conclusie luidt dat de milieu-effecten van dit bestemmingsplan acceptabel zijn.

1.2 Het plangebied

Het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied omvat het buitengebied van de gemeente Castricum, exclusief de dorpskernen, het duingebied en het strand, de bedrijventerreinen, de Woude en Bakkum Noord. De exacte begrenzing komt tot uitdrukking op de verbeelding bij dit bestemmingsplan.

Begrenzing buitengebied van het plangebied op luchtfoto

De te vervangen bestemmingsplannen

Dit bestemmingsplan buitengebied vervangt de bestemmingsplannen van de voormalige gemeenten Akersloot, Castricum en Limmen die de huidige gemeente Castricum vormen. Een deel van het plangebied valt onder de werking van het bestemmingsplan Buitengebied Uitgeest van de naastgelegen gemeente Uitgeest.

Naam	Vastgesteld door raad	Goedgekeurd GS	Inwerking-treding
Castricum			
Buitengebied Castricum	26-3-1992	10-11-1992	21-02-1995
Buitengebied Castricum eerste herziening	28-1-1999	21-9-1999	13-12-1999
Buitengebied Castricum herziening gedeelte Heereweg 89	19-11-2009	n.v.t.	
Buitengebied Castricum eerste wijzigingsplan Breedeweg 57	--	13-10-2000	2-11-2000
Buitengebied Castricum tweede wijzigingsplan Hoogeweg tussen 9 en 11	--	12-7-2001	26-7-2001
Buitengebied Castricum derde wijzigingsplan		10-01-2007	15-03-2007
Buitengebied Castricum vierde wijzigingsplan		10-01-2007	15-03-2007
Beverwijkerstraatweg	11-12-1975	18-01-1977	08-01-1981
Doorgaande fietsverbinding Castricum-Akersloot	18-02-2010	n.v.t.	07-04-2010
Zanderij 1986	27-3-1986	2-6-1987	20-03-1986
Limmen			
Buitengebied Limmen	3-7-1975	14-9-1976	2-1-1979
Buitengebied Limmen eerste partiële herziening	10-6-1982	19-7-1983	--
Buitengebied Limmen tweede partiële herziening	26-10-1988	27-11-1989	1-2-1989

Buitengebied Limmen derde partiële herziening ¹	29-01-2004	13-09-2004	4-11-2004
Buitengebied Limmen partiële herziening Achterweg 15-17	2008		
Buitengebied Limmen wijzigingsplan Uitgeesterweg 37	20-08-1990	18-09-1990	
Buitengebied Limmen wijzigingsplan Westerweg 37	02-07-2002	01-08-2002	
Buitengebied Limmen wijzigingsplan Zeeweg 2		21-3-1989	
Buitengebied Limmen wijzigingsplan Zuideinderweg			
Aan- en bijgebouwenregeling ²			
Partiële herziening diverse plannen ³	28-1-1993	8-6-1993	
Schoollaan – Achterweg	28-1-1993	7-9-1993	
Strandwal	9-10-1989	15-5-1990	30-1-1992
Strandwal herziening Pagenlaan-Visweg	11-4-1996	26-6-1996	--
Uitgeesterweg 8 en 10	2009		
Uitgeesterweg 14 en 16	01-10-2009	n.v.t.	26-11-2009
Akersloot			
Buitengebied Akersloot	4-4-1985	24-6-1986	3-7-1986
Partiële herziening bestemmingsplan Buitengebied Akersloot (Hoogegeest 16)	01-10-2009	n.v.t.	26-11-2009
Buitengebied Akersloot wijzigingsplan Verlengde Roemersdijk	2007		
Boekel 7 en 8	27-9-2007	5-12-2007	1-2-2008
Boekel 23	01-07-2010	n.v.t.	25-08-2010
Klaas Hoorn- en Kijfpolder ⁴	6-9-2001	26-3-2002	25-5-2002
Natuurgebieden c.a. ⁵	14-5-1987	6-10-1987	--
Startingerweg 33 en 33A	2010		
Uitbreidingsplan in onderdelen Akersloot	13-12-1956	11-9-1957	--
Voormalig Uitgeest			
Buitengebied Uitgeest ⁶	27-6-1985	7-10-1986	--

¹ Besluit GS: Goedkeuring van het bestemmingsplan met uitzondering van het tekstgedeelte 'diepploegen, omzetten of opspuiten' in artikel 5, lid A, onder 2 en artikel 5, lid B, onder 5 van de voorschriften.

² Gedeeltelijke herziening van de bestemmingsplannen: Buitengebied, Eerste partiële herziening Buitengebied, Handel en Nijverheid, Kapelweg e.o., Molenweg, Molenweg uitwerking ex artikel 11 WRO, Vinkenbaan, Vinkenbaan uitwerking ex artikel 11 WRO, Strandwal, Schoollaan-Achterweg

³ De voorschriften die van deze herziening nog van kracht zijn, zijn de volgende:
b.p. Strandwal: In de artikelen 6, 7 en 8 vervalt lid 2 sub e; artikel 15 sub b vervangen
b.p. Molenweg: artikel 7 sub b vervangen
b.p. Molenweg uitwerking ex art. 11 WRO: artikel 7 sub b vervangen
b.p. Handel en Nijverheid: artikel 9 sub b vervangen
b.p. Vinkenbaan: artikel 3 lid 3 sub d vervalt; artikel 4 lid 2 sub d vervalt; artikel 5 lid 2 sub d vervalt; artikel 15 sub b vervangen
b.p. Vinkenbaan uitwerking ex art. 11 WRO: artikel 2 lid 1 sub d vervalt; artikel 5 sub b vervangen

⁴ Goedkeuring onthouden aan de dubbelbestemming "Woondoeleinden-B tevens Verkeersdoeleinden" langs de Kerklaan, ter hoogte van de woningen Kerklaan 4 en 4a. Betreft een smalle strook van 3 meter, waarop de bedoeling was in de toekomst de aanleg van langspaarkeerplaatsen mogelijk te maken. Wordt geen actie op ondernomen om dit te repareren; direct aanwonenden zijn tegen aanleg parkeerstrook.

⁵ Goedkeuring m.u.v. artikel 13, lid 1, onder O en P.

Daarnaast zijn er vele partiële herzieningen en wijzigingsplannen opgesteld. Deze worden gezien het aantal niet apart benoemd, maar zijn wel integraal verwerkt in voorliggend plan.

1.3 Doelen van dit bestemmingsplan

Met de actualisatie van de bestemmingsplannen voor het buitengebied wordt gestreefd naar:

1. een actueel planologisch en juridisch kader en een uniforme regeling voor het buitengebied van de gemeente Castricum;
2. een digitaal raadpleegbaar bestemmingsplan voor zowel burgers en bedrijven als gemeentelijke medewerkers.

De status van het bestemmingsplan Buitengebied is zowel beleidsmatig (de toelichting) als juridisch (de verbeelding en de regels). Het bestemmingsplan bindt burger en gemeente en dient als toetsingskader voor aanvragen voor omgevingsvergunningen en het gebruik van gronden en gebouwen.

1.4 Leeswijzer

In de toelichting wordt het plangebied nader beschreven en worden de gemaakte keuzes, ten aanzien van het beleid, uitgewerkt. Hoofdstuk 2 geeft inzicht in de uitgangspunten en ambities die met dit plan worden nagestreefd. In hoofdstuk 3 wordt duidelijk gemaakt wat de waarden in het plangebied zijn. Hoofdstuk 4 behandelt de haalbaarheid (en daarmee uitvoerbaarheid) van het plan. Het gaat hier om zowel de beleidsmatige uitvoerbaarheid als de toets aan milieu- en omgevingsaspecten. In hoofdstuk 5 wordt de regeling in het plan uiteengezet. Hoofdstuk 6 tenslotte geeft aan welke procedure is doorlopen en wat de resultaten daarvan zijn.

⁶ Goedkeuring m.u.v. rood omlijnde plandelen

2 Uitgangspunten voor dit bestemmingsplan

2.1 Visie op het buitengebied

De visie op het buitengebied van gemeente Castricum is als volgt verwoord in de Kadernota Buitengebied:

“De gemeente Castricum ziet het buitengebied als een belangrijke groene buffer tussen de verstedelijkte gebieden van Alkmaar en de IJmond. Het gemeentebestuur van Castricum wil het buitengebied blijvend behouden als een waardevol en gevarieerd polderlandschap, dat wordt gekenmerkt door afwisseling, openheid, rust en ruimte. Een landschap dat zich uitstrekt van de kust tot en met het Alkmaardermeergebied, en dat in recreatief, economisch en ecologisch opzicht aansluit op de netwerken in de omgeving. Een landschap dat op economisch en ecologisch duurzame wijze wordt gebruikt en beheerd, en dat door de inwoners van het bebouwde gebied wordt gekend en gewaardeerd.

Uitgaande van de kernkwaliteiten van het buitengebied – open, groen en aantrekkelijk - zetten wij in op versterking van de huidige ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke ontwikkelingen - kleinschalig en op de bestaande bouwvlakken – kunnen daaraan bijdragen. Daarnaast kunnen op incidentele basis ook andersoortige ontwikkelingen buiten de bestaande bouwvlakken plaatsvinden. Daarvoor is een zorgvuldige afweging nodig: toetsing van de ontwikkeling in relatie tot de locatie en de meerwaarde voor de omgeving en alle relevante planologische aspecten”.

Deze visie vraagt om een gedegen bestemmingsplan dat de bestaande waarden beschermd, en tegelijk ruimte biedt voor dynamiek in het buitengebied. Een bestemmingsplan dat maatwerk biedt, maar ook duidelijke grenzen trekt.

2.2 Plansystematiek

Bij het opstellen van een bestemmingsplan kan uit verschillende plansystematieken worden gekozen. Afhankelijk van de aard van het plangebied, de ontwikkelingen binnen het plangebied en het daarmee samenhangend ruimtelijk beleid wordt de keuze voor een vorm gemaakt.

De basis van de bestemmingssystematiek is vastgelegd in het Handboek bestemmingsplannen Castricum. Het Handboek bestemmingsplannen is primair gericht op bestemmingsplannen voor het stedelijk gebied, maar biedt wel degelijk houvast voor het bestemmingsplan Buitengebied. Waar nodig is de systematiek in het kader van het bestemmingsplan Buitengebied verder aangevuld, aangepast of gespecificeerd. Het handboek kan daar later eventueel mee worden uitgebreid, zodat het handboek compleet is.

De kern van de te hanteren plansystematiek bestaat uit twee uitgangspunten:

1. Zoveel mogelijk relevante informatie op de verbeelding;
2. Zo eenvoudig mogelijke planregels.

Waar dat noodzakelijk is, vindt de detaillering eerst plaats op de verbeelding via de bestemmings- en bouwvlakken. Via het instrument van de aanduidingen vindt een nadere detaillering plaats als dat gewenst is, waarbij een relatie gelegd wordt met de planregels. In de planregels kan het detailniveau waar nodig verder worden uitgewerkt. Op het moment dat er een groot aantal aanduidingen geldt binnen één bestemming kan gekozen worden voor een onderverdeling van de desbetreffende bestemming in twee of meer bestemmingen.

Meer algemeen geldt behoefte aan flexibiliteit in het bestemmingsplan Buitengebied om ruimte te bieden aan de gewenste dynamiek. Hiertoe wordt het uitgangspunt: “regelen wat moet, vrijlaten wat kan” gehanteerd. Dat betekent dat gekozen wordt voor relatief ruime bestemmingen, geen onnodig beperkende begripsomschrijvingen en flexibiliteitsbepalingen, onder meer voor functieverandering.

2.3 Algemene uitgangspunten

Het beleid in dit bestemmingsplan is niet nieuw, maar bouwt voort op het kaderstellend beleid. Het betreft zowel integraal ruimtelijk beleid als ruimtelijk relevant facet- en sectorbeleid op verschillende beleidsniveaus (Rijk, provincie, gemeente en waterschap). In hoofdstuk 4 worden de belangrijkste kaderstellende stukken toegelicht. Daarbij wordt per beleidsdocument ingegaan op doel, status en de ruimtelijke relevante doorwerking voor het bestemmingsplan Buitengebied.

De belangrijkste uitgangspunten uit de Kadernota Buitengebied zijn onderstaand weergegeven, deze komen meer inhoudelijk terug in paragraaf 2.4 en hoofdstuk 3.

In algemene zin is bepaald dat het buitengebied open, groen en aantrekkelijk dient te blijven door:

1. behoud en versterking van de waarden van natuur en landschap;
2. ruimte voor een economisch rendabele agrarische bedrijfsvoering;
3. behoud van archeologische en cultuurhistorische waarden;
4. mogelijkheden en voorzieningen om van het buitengebied te genieten.

Dit vraagt om verweving van functies waar dat kan, en scheiding waar dat moet: niet alles kan overal. Ook dient er ruimte te zijn voor ‘behoud door ontwikkeling’. Dit vraagt om toepassing van vereveningsbeleid en functieveranderingsbeleid. Het bestemmingsplan kan ruimte bieden voor dynamiek, en deze deels faciliteren, maar kan geen ontwikkelingen afdwingen of in gang zetten. Samenwerking tussen partijen is van belang.

Meer concreet wordt ingezet op ruimtelijke kwaliteit, economische vitaliteit en duurzaamheid door:

1. de kwaliteiten van landschap, ecologie en cultuurhistorie staan centraal, in combinatie met mogelijkheden voor beleving van deze waarden;
2. bij het buitengebied passende economische ontwikkelingsruimte bieden, waarbij duurzaamheid voorop staat en een hoog ambitieniveau gehanteerd wordt;
3. initiatiefnemers wordt de ruimte gegeven de gewenste kwaliteiten op creatieve wijze verder te ontwikkelen;

4. vergroten van economische vitaliteit van het buitengebied door het bieden van ruime ontwikkelingsmogelijkheden en waar mogelijk een stimuleringsbeleid;
5. economische ontwikkeling heeft in de eerste plaats betrekking op de bestaande, aan het buitengebied gebonden functies (m.n. passende ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw en recreatie);
6. ook de ontwikkeling van andere functies kan binnen goede randvoorwaarden een economische en ruimtelijke meerwaarde betekenen voor het buitengebied;
7. nieuwe functies moeten passen bij het buitengebied en de vestigingslocatie, waarbij bijgedragen moet worden aan de ruimtelijke kwaliteit en mits daar vanuit milieu en planologie geen bezwaren tegen bestaan;
8. nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moeten duurzaam zijn in ruimtelijk, economisch, milieuhygiënische en maatschappelijk opzicht.

2.4 Specifieke uitgangspunten

2.4.1 *Leefbaar platteland*

De vitaliteit en kwaliteit van het landelijk gebied staan onder druk. Het aantal agrarische bedrijven neemt af. Er is wel veel vraag naar agrarische grond en bedrijfsgebouwen, maar deze grond en gebouwen worden (op grote schaal) voor andere, niet-agrarische doeleinden gebruikt. Bij de agrarische bedrijven die zich richten op de toekomst, ligt de nadruk op specialisatie en groei. De schaalvergroting van de grondgebonden landbouw draagt bij aan de rol van de landbouw als drager en beheerder van de kwaliteiten van de groene ruimte. Het waardevolle landschap is ontstaan door jarenlang zorgvuldig beheer door de gebruikers van de grond.

Ook de kwaliteit van de natuur staat onder druk, mede als gevolg van versnippering van natuurgebieden en het doorsnijden van ecologische verbindingen. De gebruiksintensiteit van het buitengebied in het algemeen en de toename van verkeersinfrastructuur hebben hieraan bijgedragen. Daarnaast staat het buitengebied in de belangstelling bij de recreant. Ook is er sprake van een behoefte aan landelijke woonmilieus, ofwel wonen in het buitengebied. Dit alles kan vragen om een andere inrichting en gebruik van de gebouwen en gronden in het buitengebied.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan vormt het kader waarbinnen deze ontwikkelingen, in meer of mindere mate, plaats kunnen vinden. Ten aanzien van de landbouw kan dit enerzijds door ruimte te geven aan schaalvergroting en anderzijds ruimte te bieden aan nieuwe ontwikkelingen in vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen. Deze laatste opgave bestaat uit het toestaan van nieuwe gebruiksfuncties als wonen en bedrijvigheid in de genoemde vrijkomende bebouwing. Waar mogelijk kan dat in combinatie met de ontwikkeling van nieuwe natuur en nieuw landschap. Het economisch draagvlak zal daarbij in stand moeten worden gehouden. Het is dan ook belangrijk goed na te gaan waar zaken bij recht en waar met afwijkingsbevoegdheden mogelijk worden.

2.4.2 *Landschap*

Kleinere landschapselementen worden beschermd middels een omgevingsvergunning voor aanlegactiviteiten vanuit de bestemmingen Agrarisch en Agrarisch met waarden. Het kan in dit verband gaan om struwelen, hakhoutbosjes, bosschages, sloten, dijken, vaarten, houtsingels en eendenkooien, etc. Deze elementen worden voorzien van een

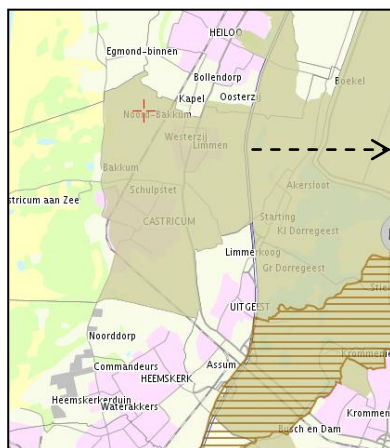
dubbelbestemming Waarde – Cultuurhistorie met daaraan gekoppeld een omgevingsvergunningstelsel voor aanlegactiviteiten. Hierdoor kan het college bij voorgenomen werken een overweging maken of deze vanuit cultuurhistorisch oogpunt gewenst zijn.

Hakhoutbosje

2.4.3 **Nationaal Landschap Laag Holland**

Het plangebied ligt in het Nationaal Landschap Laag Holland (als zodanig aangewezen en beschermd door de provincie). De voornaamste kernkwaliteiten zijn: aardkundige waarden, archeologische waarden en tijdsdiepte, historische structuurlijnen, cultuurhistorische objecten, openheid en stilte en donkerte en 'Dorps-DNA'. In veel gevallen dienen de kernkwaliteiten deel uit te maken van de afweging rondom ruimtelijke ontwikkelingen in buitenstedelijk gebied. Het bestemmingsplan mag op basis van provinciaal beleid uitsluitend voorzien in nieuwe functies en uitbreiding van de bebouwing van bestaande functies binnen het Nationaal Landschap Laag Holland voor zover deze de kernkwaliteiten behouden of versterken, als bedoeld in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.

Gebiedsaanduiding Laag Holland

Nationaal Landschap Laag Holland, bron: provinciale verordening

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

In het bestemmingsplan worden regels opgenomen ten behoeve van het behoud of versterking van de kernkwaliteiten van het Nationale Landschap zoals omschreven in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. De bescherming van de waarden komt tot uitdrukking in de clustering van bebouwing (in bouwvlakken) en omgevingsvergunningstelsels waarin onder meer hoogopgaande beplanting verboden wordt (beschermen openheid) en het weren van geluid- en verkeersaantrekkende producerende functies (stilte).

Daarnaast bevat het bestemmingsplan geen bestemmingen en regels die voorzien in een grootschalige ontwikkelingslocatie of glastuinbouwlocatie dan wel een grootschalig bedrijventerrein of infrastructuurproject.

2.4.4 Agrarische sector

De agrarische sector is een belangrijke drager van het landelijk gebied. De voornaamste bedrijfstypen zijn de melkveehouderij en de tuinbouw, met name bollenteelt. Glastuinbouw, intensieve veehouderij en akkerbouw zijn in het grondgebied van de gemeente Castricum (vrijwel) ontbrekende bedrijfstakken. Enkele jaren geleden is door de Stichting ter Verbetering van de Agrarische Structuur in Noord-Holland een analyse⁷ uitgevoerd van de landbouw in de gemeente Castricum. In totaal is via dit onderzoek 78% van het agrarisch buitengebied binnen de gemeente Castricum geïnventariseerd.

In de agrarische sector kunnen op basis van het onderzoek evenals regionale en landelijke trends kan een aantal ontwikkelingen worden onderscheiden:

Schaalvergroting

Op basis van interviews met lokale agrariërs, concludeert Dienst Landelijk Gebied dat ondernemers in het plangebied in de toekomst eerder het melkquotum zullen uitbreiden dan het areaal aan grasland. Intensivering van de sector melkvee heeft geen historie in het plangebied en wordt eigenlijk ook niet verwacht, net zo min als het waarschijnlijk is dat omschakeling naar akkerbouw of glastuinbouw nog gaat plaatsvinden. De nattere veenweidegronden en strandvlaktes lenen zich namelijk minder voor akkerbouw en al helemaal niet voor glastuinbouw / bollenteelt.

Verbreiding

Verbreiding van de agrarische bedrijfsvoering in het plangebied is een kansrijke optie. Het gebied ligt tegen de kust, is recreatief aantrekkelijk en wordt daardoor veelvuldig bezocht door recreanten. In het verlengde hiervan behoren mogelijkheden voor agrotourisme. Agrotourisme kan zowel betrekking hebben op dag- of verblijfsrecreatieve voorzieningen (kamperen bij de boer of het verhuren van fietsen), als op het bieden van ruimte voor het stallen van paarden voor liefhebbers uit de nabijgelegen kernen. Verbreiding kan echter ook inhouden natuurbeheer of waterbeheer.

Specialisatie

Specialisatie (verdieping) in de vorm van het produceren van streekeigen-, kwaliteits- en / of biologische producten, kan eveneens voor enkele bedrijven een mogelijkheid zijn het inkomen aan te vullen.

Bedrijfsbeëindiging

Zoals vrijwel overal in Nederland, zal logischerwijs schaalvergroting gepaard gaan met een afname van het aantal agrarische bedrijven.

De conclusie luidt dat ondanks de afname van het aantal bedrijven de agrarische sector (melkrundveehouders en bollenteelt) een belangrijke speler -zo niet de

⁷ Analyse landbouw, Stivas Noord-Holland, 2006.

belangrijkste- zal blijven en het gebied over het algemeen goede condities biedt voor een blijvende gezonde sector.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

De doorgaande schaalvergroting en het toenemend aantal functies, zoals recreatie en wonen, dat (mede) gebruik maakt van het buitengebied vraagt om heldere regels ten aanzien van het gebruik. Algemeen uitgangspunt is het streven naar een duurzame grondgebonden landbouw met goede economische perspectieven, in evenwicht met het landschap, waarbij ondernemers binnen de door de gemeente gestelde kaders zo veel mogelijk ruimte hebben zelf de ontwikkelingsrichting van hun bedrijf te bepalen.

Agrarische gronden

Gronden die in gebruik zijn voor agrarische productie worden in principe bestemd als Agrarisch met Waarden. Op deze gronden is grondgebonden veehouderij toegestaan. Omdat in grote delen van het plangebied sprake is van landschappelijke waarden als openheid en beslotenheid of natuurlijke waarden en deze dusdanig van aard zijn dat het agrarisch gebruik hier niet los van kan worden gezien zijn deze dus opgenomen in de bestemming en bestemmingsomschrijving. Dit houdt in dat gronden met de bestemming Agrarisch met waarden *zowel* zijn bestemd voor agrarische doeleinden als voor de instandhouding en verbetering van landschappelijke en natuurlijke waarden. Daarbij is van belang dat het agrarisch gebruik prevaleert, dus primair is ten opzichte van de regel dat de gronden tevens bestemd zijn voor landschappelijke en-/of natuurwaarden. Dit komt tot uiting in de regels door de toevoeging dat voornoemd gebruik ondergeschikt is aan het primaire (agrarische) gebruik.

De bescherming van landschappelijke en natuurlijke waarden (openheid en de kleinschaligheid) op agrarische gronden wordt verder vorm gegeven via een omgevingsvergunningstelsel. Dit betekent dat ingrepen die kunnen leiden tot aantasting van de gebiedskwaliteiten vooraf moeten worden getoetst. Expliciet is aanbrengen van hoogopgaande beplanting verboden. Zodoende kan vooraf een afweging worden gemaakt of de ingreep kan worden uitgevoerd met behoud van de aanwezige waarden.

De gronden met de bestemming Agrarisch mogen net als de gronden met de bestemming Agrarisch met waarden worden gebruikt voor grondgebonden veehouderij. Tevens is een paardenfokkerij mogelijk (op gronden met de bestemming Agrarisch met waarden is de paardenfokkerij mogelijk na afwijking). Het medegebruik voor het hobbymatig houden van dieren is tevens toegestaan. Agrarische bedrijven krijgen een agrarische bouwkael op maat middels een bouwvlak. Alle gebouwen dienen binnen het bouwvlak gelegen te zijn. Bollenteelt en tuinbouw is mogelijk binnen de bestemming Agrarisch – Tuinbouw. De aanwezige glastuinbouwbedrijven zijn aangeduid.

Aanlegactiviteiten

De aanleg van verhardingen in de vorm van kavelpaden, kan bijdragen aan een doelmatiger bedrijfsvoering. Om (met name) de grondgebonden veehouderij optimale ontwikkelingsmogelijkheden te bieden, worden op dit punt zo min mogelijk beperkingen opgenomen. De aanleg van verhardingen moet noodzakelijk zijn voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering. Voor zover deze plaatsvinden binnen de bouwvlakken wordt in het bestemmingsplan geen nadere regeling opgenomen voor

kavelpaden ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering. Buiten het bouwvlak is verharding mogelijk na aanlegvergunning ("omgevingsvergunning voor andere werkzaamheden"), zodat ook een overweging gemaakt kan worden ten aanzien van cultuurhistorische aspecten (behoud microreliëf e.d.).

Onderbemaling

Het aanleggen van dammen en onderbemaling is met het oog op duurzaam waterbeheer niet gewenst. Ook kan dit leiden tot aantasting van ter plaatse aanwezige natuurwaarden. Toch kan dit vanuit agrarische overwegingen plaatselijk wenselijk zijn. De bouw van bruggen en dammen wordt via afwijking toegestaan om wildgroei te voorkomen.

Graven en dempen van sloten

Het graven en dempen van watergangen is van betekenis voor een duurzaam waterbeheer. Omdat dit voldoende wordt gewaarborgd door de Keur van het waterschap, is het afweegbaar stellen in het bestemmingsplan vanuit dat oogpunt niet nodig. Wel kunnen watergangen waardevolle vegetaties bezitten en maken zij een belangrijk onderdeel uit van de cultuurhistorische waardevolle structuur van het plangebied. Om die reden is in het bestemmingsplan wel een regeling voor het graven en dempen van watergangen opgenomen waarbij het waterbelang wordt afgewogen tegen het belang van de aanwezige natuur- en cultuurhistorische waarden (omgevingsvergunning).

Schuilgelegenheden voor vee

Vanuit het oogpunt van dierenwelzijn wordt vaak de noodzaak van een schuilstal genoemd. Dit komt voor als eigenaren, veelal hobbymatig, paarden, schapen houden en hiervoor niet de nodige faciliteiten bezitten. Met andere woorden: men heeft wel de grond waarop de dieren gehouden kunnen worden, maar niet de benodigde gebouwen.

Schuilstal vee

Het toestaan van nieuwe schuilgelegenheden in het bestemmingsplan is in beginsel ongewenst omdat dit leidt tot verstening en verrommeling. Om te voorzien in de eisen van dierenwelzijn staan andere oplossingen ter beschikking, zoals het stallen van paarden bij pensionstallen en het onderbrengen van schapen in bestaande schuilhutten. Echter, in het strandwallenlandschap, waar reeds enige kleinschaligheid en verrommeling aanwezig is, is een schuilstal niet per se een ongewenste ruimtelijke verschijning.

In het strandwallenlandschap wordt het daarom mogelijk gemaakt een schuilstal te realiseren tot een maximum van 18 m² en 3 m hoog. Het moet gaan om een solitair gelegen perceel niet behorend tot een agrariër. Aansluiting moet gezocht worden bij bestaande bebouwing en beplanting; situering langs zijkant kavel prevaleert boven situering centraal in de weide.

In een enkel geval kan het ook voorkomen dat een agrariër buiten het bouwvlak behoefte heeft aan een schuilstalmogelijkheid, bijvoorbeeld als hij over gronden beschikt die ver van zijn bouwvlak af liggen. Het wordt daarom (naast de mogelijkheid voor niet- agrariërs) het mogelijk gemaakt voor een agrariër een schuilstal te realiseren tot maximaal 30 m² indien geen onevenredige aantasting van de landschappelijke waarden plaatsvindt. Om die overweging goed te kunnen maken, zijn schuilstallen voor agrariërs pas mogelijk na binnenplanse afwijking.

Agrarische bedrijfsvoering / agrarisch bouwvlak

De bestaande agrarische bedrijven hebben een bouwvlak op maat gekregen. Binnen het bouwvlak kan nieuwe bebouwing worden opgericht ten behoeve van de agrarische functie. Agrarische bebouwing moet worden geconcentreerd binnen het bouwvlak om te voorkomen dat in de landschappelijke kwetsbare polders versnippering van de bebouwing op het bouwperceel ontstaat. Alle gebouwen en overige bouwwerken en voorzieningen moeten dus binnen het bouwvlak komen te liggen, inclusief sleufsilo's. Voor tijdelijke kuilvoerplaten geldt daarnaast een regeling voor situering aansluitend aan het bouwvlak.

De voorkeur gaat uit naar:

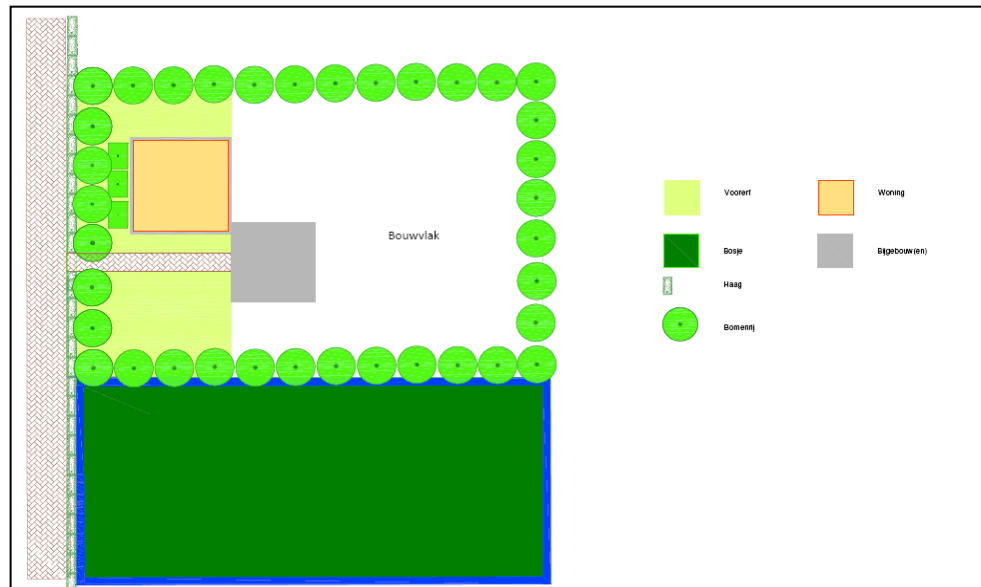
- behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en silhouet van het hoofdgebouw;
- streekeigen bouwstijl, formaat opstallen voegt zich in het landschap;
- traditioneel kleur- en materiaalgebruik;
- hoofdgebouw/ woning staat aan de weg, de erfbebouwing hierachter;
- groeperen van gebouwen op het erf, in samenhang ontwikkeld. De ruimte ten opzichte van de omliggende bedrijven (of woningen) blijft behouden: erf naar achteren uitbreiden, compacte bebouwing op het erf, doorzichten naar het open landschap, zichtbaarheid van de weg.

Aan het bouwen binnen het bouwvlak worden echter geen nadere eisen gesteld ten aanzien van landschappelijke inpassing (het gaat om rechtstreekse rechten van de agrariër). Wel speelt de welstandsnota een rol bij de toepassing van het materiaal- kleurgebruik en het gebruik van streekeigen bouwstijl.

Verder wordt het bouwvlak zo gepositioneerd dat de hoofd woning een prominente plek behoudt (er kan niet voor of naast gebouwd worden); het bouwvlak volgt de historische verkavelingstructuur waaruit de erfindeling volgt (zie navolgende afbeelding voor een voorbeeld van de wijze waarop veehoudersbedrijven oorspronkelijk verkaveld werden). De inhoud van die bedrijfswoning mag maximaal 650 m³ bedragen; de goothoogte maximaal 4,5 m; indien de huidige hoogte meer is mag deze aanwezig zijn.

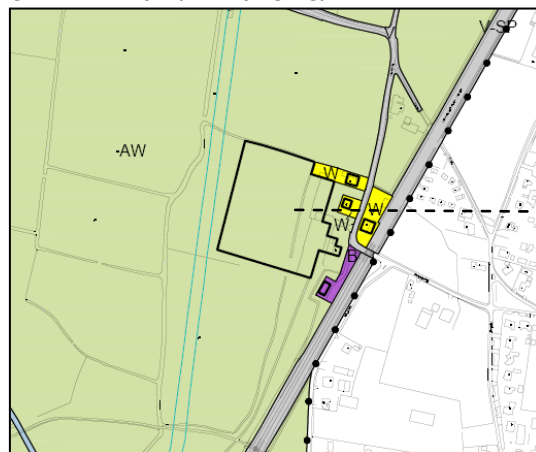
In het bestemmingsplan wordt de bestaande situatie met betrekking tot bouwvlakken voor grondgebonden landbouwbedrijven verankerd. Dat houdt in dat in principe het bestaande bouwvlak (uit het vigerend bestemmingsplan) wordt overgenomen. Voor

solitair gelegen, grote agrarische bedrijven wordt een bouwvlak van ca. 1,5 ha mogelijk gemaakt indien dat mogelijk is gelet op de eigendomspositie en de omgeving (gekeken wordt voldoende afstand te houden tot milieugevoelige functies). Met name in het gebied rond Noord Bakkum is daar ruimte voor.

Authentiek veehouderserf. Bron: beleidsaanbevelingen erven gemeente Castricum en inpassing paardenhouderijen, Landschap Noord-Holland, 2011

Daarbij zal ook gekeken worden naar de cultuurhistorische verkaveling: de vorm van het bouwvlak wordt afgestemd op de verkavelingsvorm. De kleinere agrarische bedrijven (veelal gelegen in de binnenduinrand of op of nabij de strandwallen) worden bestemd conform huidig bestemmingsplan. Het bestemmingsplan maakt geen agrarische bouwvlakken mogelijk groter dan 1,5 ha (bij recht). Slechts in bepaalde gebieden zijn (na wijziging) bouwvlakken van 2 ha mogelijk.

Binnen het bouwvlak dienen de bedrijfsgebouwen en bedrijfswoning worden opgericht

Voorbeeld agrarisch bouwvlak met bedrijfswoning aan voorzijde

Het bestemmingsplan biedt voorts de mogelijkheid via een wijzigingsbevoegdheid mee te werken aan de uitbreiding van een agrarisch bouwvlak tot maximaal 1,5 hectare (voor bouwvlakken die nu kleiner zijn), mits het gaat om een volwaardig agrarisch bedrijf, wateradvies is ingewonnen bij het hoogheemraadschap en de noodzaak voor de uitbreiding is aangetoond door middel van een bedrijfsplan. Het gaat om de *vergroting* van het toegekende bouwvlak; hierbij wordt opgemerkt dat deze wijzigingsbevoegdheid dus ook toegepast kan worden bij de kleinere agrarische

bedrijven met een bouwvlak van bijv. 0,3 ha waar het nieuwe bouwvlak afgestemd wordt op noodzaak en bedrijfsomvang. Dat hoeft dus niet per se een bouwvlak van 1,5 ha te betekenen; een vergroting van 0,3 (huidig) naar bijvoorbeeld 0,6 is ook mogelijk. Bij toepassen van de wijzigingsbevoegdheid wordt de eis van landschappelijke inpassing gesteld.

De beoordeling of sprake is van een volwaardig agrarisch bedrijf gebeurt op basis van Nge/ SO normering. Zowel de toekenning van het bouwvlak, als de daadwerkelijke vergunningverlening voor bedrijfsgebouwen gedurende de planperiode wordt hieraan getoetst.

In kwetsbare gebieden, vanuit de natuur, het landschap of de cultuurhistorie, is grootschalige uitbreiding van bestaande bouwpercelen (schaalvergroting van de landbouw) bij recht niet mogelijk, aangezien dit kan leiden tot aantasting van de waarden. Het betreft met name de gronden rond Heemstede, in de binnendelta van het Oer-IJ en op de strandwallen. Via een wijzigingsbevoegdheid is uitbreiding eventueel wel mogelijk. Omdat dit een bevoegdheid is, kan de gemeente eventuele uitbreiden zodanig sturen dat aanwezige waarden niet worden aangetast. Bouwvlakken moeten zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande bebouwingspatronen in de binnenduinrand of op de strandwal. Het 'dichtslibben' van de open ruimtes in de linten moet worden voorkomen.

Omschakeling naar een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf

Omschakeling naar glastuinbouwbedrijven is, op grond van het geldende beleid, niet toegestaan.

Specifieke bedrijfstypen

In het gebied komen geen intensieve veehouderijen voor. Er is geen mogelijkheid opgenomen om een intensieve veehouderij nieuw te vestigen. Het geheel of gedeeltelijk omschakelen naar een andere agrarische bedrijfstype naar intensieve veehouderij geldt tevens als nieuwvestiging, en is niet toegestaan. Op grond van provinciaal beleid is de intensieve veehouderij als neventak tevens niet toegestaan. Het omschakelen van een niet-agrarische functie (zoals wonen) naar een agrarisch bedrijf met een bijpassende bestemming en bouwvlak geldt eveneens als nieuwvestiging en is niet toegestaan.

Maïsteelt

In het verleden zijn de meeste vergunningaanvragen gehonoreerd, omdat deze voldeden aan de criteria van het bestemmingsplan. In een enkel geval is een vergunning geweigerd. De vergunningaanvragers zijn in het algemeen melkveehoudende agrariërs, die maïs telen als ruwvoeder voor de eigen veestapel.

Maïsteelt wordt gereguleerd op basis van de uitkomsten van het zogenaamde maïsberaad. Dit beleid bestaat uit twee elementen:

1. een maximering van het oppervlak maïs per bedrijf (25%) en in het gehele buitengebied (125 ha);
2. een aanlegvergunningstelsel voor maïsteelt op gronden, anders dan aangegeven op de kaart van het maïsberaad.

Voor maïsteelt die, voorafgaand aan de inwerkingtreding van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied, moet plaatsvinden op percelen waarvoor conform de vigerende bestemmingsplannen een omgevingsvergunning voor uitvoering van een werk (aanlegvergunning) is vereist, en voor zover die percelen zijn gelegen binnen de vanwege het maïsberaad opgestelde maïskaart, is een omgevingsvergunning voor uitvoering van een werk vereist.

De omschakeling van maïsteelt is mogelijk tot maximaal 25% (van de gronden in beheer bij een bedrijf) per bedrijf in gebieden zoals aangegeven op de maïskaart. Het maximum in de gemeente mag 125 ha bedragen. Via een omgevingsvergunning wordt maïsteelt toegestaan buiten de gebieden zoals aangegeven op de maïskaart (achtervangregeling).

(Glas)tuinbouw

Toename van verspreid liggende glastuinbouw, anders dan zgn. ondersteunend glas, wordt ongewenst geacht. De huidige bestemmingsplannen bieden tot dusverre nog de nodige onbenutte ruimte voor glastuinbouw op bouwvlakken. Het aantal onbenutte locaties in de vigerende bestemmingsplannen groter dan 500 m² bedraagt 31. Het betreft ondersteunend glas binnen de bebouwingsvlakken. Per locatie mag variërend 500 tot 2400 m² ondersteunend glas worden gerealiseerd binnen de bebouwingsvlakken. De mogelijkheden zijn vrijwel allemaal onbenut. Deze mogelijkheden worden, gelet op het feit dat ze reeds lange tijd niet benut zijn en het in principe ongewenste landschappelijke effect van glastuinbouw, niet meer opgenomen in het bestemmingsplan. Het provinciaal beleid is er bovendien op gericht geen uitbreiding van (bestaande) glastuinbouw toe te staan buiten de glastuinbouwconcentratiegebieden. Bestaande glastuinbouwbedrijven worden positief bestemd, waarbij de huidige bedrijfsoppervlakte wordt vastgelegd. De onbenutte ruimte wordt niet opgenomen.

Bij glastuinbedrijven mogen binnen het bouwvlak kassen als bedrijfsgebouwen aanwezig zijn.

Kassen zijn er ook in de vorm van teeltondersteunende voorzieningen. Teeltondersteunende voorzieningen zijn voorzieningen die de teelt van groente, fruit, bomen of potplanten te bevorderen en te beschermen. Te denken valt aan tunnel- en boogkassen, schaduwhallen, hagelnetten, stellingen en regenkapen.

De aanvaardbaarheid van deze bouwwerken is mede afhankelijk van de aard en verschijningsvorm in relatie tot de kwaliteit van het gebied. De volgende ruimtelijke afwegingen kunnen hierbij betrokken worden:

- grondgebonden – niet-grondgebonden;
- langdurig (langer dan 3 maanden) – tijdelijk;
- laag (1,5 m) – hoog;
- open – dicht;
- situering binnen of buiten bouwvlakken;
- oppervlakte.

Voor kassen als teeltondersteunende voorziening geldt dat deze binnen en buiten het bouwvlak zijn toegestaan tot maximaal 500 m² per bedrijf en 2,5 m hoog. Na afwijking is een oppervlakte van 2000 m² voor permanente kassen toegestaan tot maximaal 3

m, mits de landschappelijke waarden niet onevenredig worden aangetast. Dit laatste zal het bevoegd gezag (het college) per geval moeten beoordelen.

Wisselteelt / reizende bollenkraam

Kenmerkend voor delen van Noord-Holland (ook Castricum) is het fenomeen de reizende bollenkraam. Hierbij wordt in wisselteelt met voornamelijk grasland van veehouders eens in de 6 à 7 jaar bollen geteeld. De verhuur van grond voor bollen leidt tot een inkomensbijdrage voor de veehouderij. In tegenstelling tot de heersende mening lijkt bollenland in combinatie met grasland in beginsel goede kansen te bieden als biotoop voor de wat minder kritische graslandvogels en voor enkele specifieke akkervogels. Op het bollenland vinden in het broedseizoen relatief weinig werkzaamheden plaats; hier kunnen de vogels dus broeden en dekking vinden. Foerageren kunnen zij vervolgens in de aanpalende graslanden en (bij een gericht beheer) in de teeltvrije zones. Bestaande wisselteelt is daarom rechtstreeks toegestaan; de primaire bestemming dient daarbij veeteelt te blijven.

Tweede agrarische bedrijfswoning

In een enkele agrarische bedrijfssituatie kan de noodzaak tot het oprichten van een tweede bedrijfswoning aanwezig zijn. Een tweede bedrijfswoning wordt alleen noodzakelijk geacht wanneer twee bedrijfsmedewerkers beiden permanent (24 uur per dag) tegelijkertijd op de bedrijfslocatie aanwezig moeten zijn. Deze situatie komt zelden voor. Gevaar is tevens dat een tweede bedrijfswoning gebruikt wordt als burgerwoning. Het oprichten van een tweede bedrijfswoning wordt daarom niet mogelijk gemaakt (voor uitzonderlijke gevallen is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen; een 2^e woning wordt alleen toegestaan wanneer dit voor de bedrijfsvoering noodzakelijk is). Indien toepassing gegeven wordt aan deze bevoegdheid is tevens ontheffing nodig van de PRVS (via de ARO).

Nieuwvestiging

Vestiging van nieuwe bedrijven in, of bedrijfsverplaatsing naar het open gebied van de strandvlakte of de binnendelta van het Oer-IJ is niet wenselijk. Bouwvlakken moeten zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande bebouwingspatronen in de binnenduinrand of op de strandwal. Het 'dichtslibben' van de open ruimtes in de linten moet worden voorkomen. Nieuwvestiging is na toepassen van wijzigingsbevoegdheid alleen mogelijk in gebieden Agrarisch en niet in gebieden Agrarisch met Waarden. Bij toepassen van de wijzigingsbevoegdheid wordt gekeken naar zaken als noodzaak, volwaardigheid, landschappelijke inpassingen en overlast derden.

Nevenfuncties bij agrarische bedrijven

Het bestemmingsplan biedt mogelijkheden om op volwaardige agrarische bedrijven een niet-agrarische nevenfunctie te ontwikkelen. Het bieden van dergelijke mogelijkheden kan door extra inkomstenverwerving leiden tot een afname van het aantal bedrijfsbeëindigingen en instandhouding van het agrarische karakter van de (soms cultuurhistorisch waardevolle) bedrijfsgebouwen. De keuze voor verbreding wordt gemaakt door de betreffende ondernemer.

Het bestemmingsplan voorziet in de mogelijkheid dat agrarische gebouwen inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, als nevenfunctie op het bouwperceel worden gebruikt voor kleinschalige vormen van (bijzondere) huisvesting, werken, recreatie en zorgfuncties indien:

1. de nieuwe functie(s) de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven en de woonfunctie van omringende woningen niet beperkt;
2. de hoofdfunctie een volwaardig agrarisch bedrijf blijft;
3. geen mogelijkheid van buitenopslag, anders dan louter opslag ten behoeve van het agrarisch bedrijf, wordt geboden;
4. de nieuwe functie aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking heeft en dat er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie;
5. de nieuwe functie wordt gerealiseerd in bestaande of nieuwe bebouwing;
6. eventuele extra parkeerplaatsen op het eigen terrein binnen het bouwvlak worden gerealiseerd.

Onderscheid valt te maken in de nevenfuncties 'werken', 'agrarische hulpactiviteiten', 'recreatie' en 'zorg'. Aan deze functies zijn diverse voorwaarden verbonden.

1. ingeval van werken:

- 1 er is uitsluitend sprake van bedrijfsfuncties die vallen onder categorie 1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten in het bestemmingsplan;
- 2 bedrijfsfuncties die vallen in categorie 2 zijn slechts toegestaan indien het bedrijf ten aanzien van uitstraling en milieuhinder vergelijkbaar zijn met bedrijven in categorie 1;
- 3 de voormalige agrarische bebouwing mag niet worden gebruikt voor industrie, transport en distributie;
- 4 ambachtelijke be- en verwerking van agrarische producten is mogelijk;
- 5 aan huis gebonden beroepen zijn toegestaan;
- 6 detailhandel is niet toegestaan, met uitzondering van de verkoop aan huis van agrarische streekproducten tot een maximum van 100 m² verkoopvloeroppervlak;
- 7 agrarische hulpactiviteiten:
 - a agrarische hulpactiviteiten passen niet zonder meer in categorie 1. Te denken valt aan verwerken, opslaan, vervoeren en/of verhandelen van dieren of producten, die afkomstig zijn van agrarische bedrijven, dan wel een aan het agrarisch bedrijf verwant bedrijf, gericht op de handel en de bewaring van agrarische producten. Ook grondverzet valt onder agrarische hulpactiviteit. Vanwege de aspecten geluid en in mindere mate stof en geur zijn de activiteiten in te delen in categorie 2 of 3.1 (indien b.o > 500 m²). Het gaat hier dus niet om kleinschalige bedrijfsactiviteiten waar niet of nauwelijks milieuoverlast mee gepaard gaat. De activiteiten zijn daarom niet zonder meer gewenst.
 - b agrarische hulpactiviteiten zijn echter dienstbaar aan de agrarische sector en vervullen als zodanig een rol. Deze activiteiten worden daarom na afwijking toegestaan als nevenactiviteit op agrarische bouwvlakken tot een maximaal van 650 m²;

2. ingeval van recreatie:

- 1 bed and breakfast faciliteiten in de agrarische bedrijfswoning, bijgebouwen en/of bedrijfsgebouwen worden toegestaan (maximaal 4 kamers en maximaal 8 bedden);
- 2 het vastgestelde kampeerbeleid blijft van toepassing (Nota Kamperen Castricum 2005) met dien verstande dat maximaal 30 plaatsen zijn toegestaan, binnen of direct aansluitend het bouwvlak;

- 3 kleinschalig kamperen wordt daarom alleen in de zomerperiode toegestaan;
 - 4 voorzieningen (zoals sanitair, horeca, opslag) t.b.v. kleinschalig kamperen dienen binnen het bouwvlak te worden gerealiseerd;
 - 5 een kleinschalige horecagelegenheid ten behoeve en ondergeschikt aan de dagrecreatie is mogelijk met een maximale oppervlakte van 100 m²;
 - 6 bedrijfsgebouwen mogen worden benut ten behoeve van de inrichting van een museum of tentoonstellingsruimte;
 - 7 de verhuur van recreatieve middelen, zoals bijvoorbeeld fietsen en kano's, is toegestaan;
 - 8 extensieve dagrecreatie recreatief medegebruik van gronden zoals wandelen, paardrijden, fietsen, varen, zwemmen en vissen; dit mag ook plaatsvinden buiten het bouwvlak.
3. ingeval van zorg:
- 1 bestaande bebouwing mag worden benut voor zorg tot een maximum van 100 m²; gedacht kan worden aan kinderopvang of het geven van therapie;
 - 2 voor bijzondere zorginitiatieven is afwijking mogelijk tot 200 m²;
 - 3 zorgboerderijen vormen een aparte categorie. Veelal beslaat deze vorm van gebruik een groter oppervlak onder meer doordat soms overnachtingsmogelijkheden, een gemeenschappelijke eetruimte, e.d. onderdeel uitmaken van de zorgfunctie. Een zorgboerderij wordt als aparte afwijkingsmogelijkheid opgenomen (zonder limiet aan m²) waarbij wel als voorwaarde geldt dat de agrarische functie dient te blijven prevaleren (aan te tonen via een bedrijfsplan); een volledige omschakeling naar een zorgfunctie is niet mogelijk als nevenactiviteit en valt onder Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB; zie verder onder VAB);
 - 4 ingeval van bijzondere huisvesting uitsluitend sprake is van afhankelijke woonruimten of woningen als onderdeel van zorgfuncties;
 - 5 artikel 15 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS), de Ruimtelijke kwaliteitseis ingeval van verstedelijking in het landelijk gebied, is van overeenkomstige toepassing.

Cumulatie nevenactiviteiten

Aangezien de meeste nevenactiviteiten bij recht worden toegestaan, bestaat de kans op cumulatie van nevenactiviteiten. Dit zou ongewenst kunnen zijn wanneer daardoor de nevenactiviteiten ongemerkt de agrarische functie gaan domineren. De 'stok achter de deur' hier is dat de hoofdfunctie altijd agrarisch moet blijven. Zodoende zal altijd het grootste deel van de activiteiten agrarisch moeten blijven. De agrariër/ aanvrager is verantwoordelijk voor het aantonen hiervan. Bovendien is de maximale oppervlakte gemaximeerd op 650 m² bebouwd oppervlak (voor opslag van volumineuze goederen zoals caravans, mag 1.000 m² bebouwd oppervlak gebruikt worden).

Geen uitbreiding bouwvlak voor nevenactiviteiten

In het bestemmingsplan wordt geen mogelijkheid geboden voor de uitbreiding van het bouwvlak ten behoeve van de verbrede landbouw.

2.4.5 *Beleid voor functieverandering en verevening van Agrarische gronden en bedrijven (VAB)*

Het buitengebied van de gemeente Castricum verandert in een gestaag tempo. De afgelopen jaren hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan. Agrarische bedrijven hebben hun activiteiten in sommige gevallen gestaakt, beperkt, vergroot of juist

verbreed. Mede als gevolg van de ontwikkelingen zijn er boerderijen, stallen en schuren die aan hun oorspronkelijke agrarische bestemming onttrokken worden. Tegelijkertijd is de belangstelling gegroeid om genoemde opstallen voor niet-agrarische activiteiten te gebruiken.

Naast de bescherming van bestaande waarden dient het bestemmingsplan ook ruimte te bieden voor deze ontwikkelingen. En dan bij voorkeur op dusdanige wijze dat de omgevingskwaliteit per saldo altijd vooruit gaat. Verkleuring naar een andere bestemming zal altijd pas mogelijk zijn na toepassen van een wijzigingsbevoegdheid. Op die manier kan het college maatwerk leveren, het nodige onderzoek doen naar milieubelemmering en belangen van derden (buren, belendende agrarische bedrijven).

Het hoofddoel van het beleid voor hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing is sociaaleconomisch: het draagt bij aan het realiseren van nieuwe economische dragers voor het landelijk gebied ofwel het benutten van de resterende economische waarde van vrijkomende agrarische bebouwing voor andere functies. Startende bedrijven worden gestimuleerd. Het buitengebied functioneert als streekgebonden werkgebied. De terugloop in de landbouw maakt het voor de leefbaarheid en de economische vitaliteit van het landelijk gebied noodzakelijk dat er andere functies gevestigd kunnen worden. Een bijkomende doelstelling is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en een versterking van de gebiedskenmerken zoals de provincie deze heeft aangegeven in het provinciale beleid. Het beleid geldt uitsluitend voor hergebruik van gebouwen die als agrarisch gebouw zijn opgericht met een agrarische, ook als die inmiddels een andere functie hebben.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

In het bestemmingsplan wordt functieverandering van vrijkomende agrarische bedrijven mogelijk gemaakt met toepassing van het huidige gemeentelijke beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing. Voor alle functies geldt dat een wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen om de nieuwe functie planologisch – juridisch te regelen. De volgende vervolgfuncties zijn toegestaan: Wonen, Werken, Paardenbedrijf (Manege of Pension), Recreatie en Zorg/Welzijn. Aan het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid zijn voorwaarden verbonden, die per functie kunnen verschillen. Voor alle functies geldt echter dat het agrarisch bedrijf ter plaatse moet zijn beëindigd.

Wonen

Indien de agrarische functie en het agrarisch bedrijf ter plaatse volledig beëindigd is, verdient het de voorkeur de functie Wonen te realiseren. Deze functie mag uitsluitend gerealiseerd worden in de voormalige agrarische bedrijfswoning. Er geldt een sloopverplichting voor het teveel aan erfbebouwing (bij Wonen mag immers maximaal 75 m² erfbebouwing aanwezig zijn en bij erven groter dan 1000 m² is 100 m² mogelijk maar er zal veelal meer staan); het teveel aan erfbebouwing dient daarmee gesloopt te worden.

Gekeken moet worden naar de belangen van derden: agrarische bedrijven mogen niet worden belemmerd door het toevoegen van een woning; tevens dient te worden voldaan aan de relevante milieu- en natuurwetgeving en dient de financiële haalbaarheid te worden aangetoond. Karakteristieke stolpen mogen gesplitst worden

in maximaal 2 woningen als kan worden aangetoond dat hiermee geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. Het dient te gaan om grote stolpen (groter dan 1000 m³), ook dienen beide nieuwe woningen een minimale inhoud van 500 m³ te hebben.

Naast de mogelijkheid om de bedrijfswoning om te zetten naar een burgerwoning mag ten hoogste 1 nieuwe woning van maximaal 650 m³ worden gebouwd per 1.000 m² van de agrarische bedrijfsbebouwing die wordt gesloopt. Sloop en nieuwbouw van woningen is slechts mogelijk bij volledige sanering van alle agrarische bedrijfsopstallen (niet zijnde de bedrijfswoning en eventueel karakteristieke agrarische bedrijfsopstallen). De regeling werkt stapsgewijs: indien de volledige sanering minimaal 2.000 m² bedraagt, zijn twee extra woningen mogelijk, enzovoorts.

Werken

Het gebruik en de inrichting van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing ten behoeve van de functie werken is mogelijk indien de functie wordt gevestigd in de bestaande bebouwing met een maximale vloeroppervlakte van 650 m² (dit geldt niet voor volumineuze goederen welke ongelimiteerd mag plaatsvinden in bestaande (=legaal tot stand gekomen en aanwezige) bebouwing). Het teveel dient derhalve te worden gesloopt. Buitenopslag is niet toegestaan.

Bedrijfsfuncties zijn slechts mogelijk voor zover zij vallen onder milieucategorie 1 en 2 zoals aangeduid in de VNG brochure "Bedrijven en milieuzonering". Bedrijfsfuncties die vallen in een hogere milieucategorie, zijn slechts toegestaan indien de betreffende bedrijven ten aanzien van uitstraling en milieuhinder vergelijkbaar zijn met bedrijven in de eerder genoemde milieucategorie 1 en 2. Ook omschakeling naar een agrarisch hulpbedrijf is toegestaan waarbij de aard en omvang zodanig dient te zijn, dat geen overlast voor derden ontstaat. De vrijkomende agrarische bebouwing mag niet worden gebruikt voor industrie, transport en distributie behoudens ondergeschikte detailhandel tot maximaal 100 m². Vrijkomende bebouwing kan voorts gebruikt worden door hoveniersbedrijven, waarbij detailhandel niet is toegestaan.

Recreatie

Het gebruik en de inrichting van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing ten behoeve van de functie recreatie is mogelijk indien de functie wordt gevestigd in de bestaande bebouwing met een maximale vloeroppervlakte van 650 m². Het teveel dient daarom te worden gesloopt. Buitenopslag is niet toegestaan. Er mogen maximaal 6 recreatie-eenheden worden gerealiseerd. Bed and breakfast faciliteiten in de voormalige agrarische bedrijfswoning zijn toegestaan en worden daarbij niet meegerekend bij het maximaal aantal recreatie-eenheden (van zes). De recreatie-eenheden mogen niet worden gebruikt voor permanente bewoning.

Ten aanzien van het kampeerbeleid blijft het vastgestelde kampeerbeleid van toepassing (Uittreksel Nota Kamperen Castricum 2005). Een kleinschalige horecagelegenheid t.b.v. de dagrecreatie (ondergeschikt aan), bijv. een ijssalon, is mogelijk met een maximale oppervlakte van 100 m². Bedrijfsgebouwen mogen worden benut ten behoeve van de inrichting van een museum of tentoonstellingsruimte. De verhuur van recreatieve middelen, zoals bijvoorbeeld fietsen en kano's, is toegestaan.

Paarden

Fok- en opfokbedrijven, hengstenhouderijen en paardenmelkerijen worden gezien als agrarische bedrijven. Gebruiks- en bouwactiviteiten van deze bedrijven worden geacht te passen binnen de bestemming agrarische doeleinden. Aan de vestiging van maneges in het kader van het houden van paarden in vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing wordt in de gebieden met (hoge) natuurwaarden in principe niet meegewerkt. In het gebied Bakkum Noord is in afwijking hiervan vestiging in beginsel wel mogelijk waarbij de hierna te noemen punten en de algemene punten relevant zijn:

- Het gebruik en de inrichting van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing t.b.v. de gebruiksgerichte paardenhouderij (maneges) is mogelijk indien de functie wordt gevestigd in de bestaande bebouwing met een maximale vloeroppervlakte van 650 m²;
- Het teveel dient derhalve te worden gesloopt;
- Buitenopslag is niet toegestaan;
- Bedrijven dienen te voldoen aan de relevante regelgeving ten aanzien van de Wet milieubeheer;
- De (nieuwe) bedrijfsbebouwing dient binnen het voormalige agrarische bouwvlak plaats te vinden (te denken valt aan stapmolens, paddock etc);
- Aan een buitenrijbaan, draf/renbaan, paddock, uitloop, stapmolen, trainingsmolen of longecirkel buiten het bouwvlak wordt in principe niet meegewerkt.

Zorg/Welzijn

Bedrijfsruimten mogen worden benut in het kader van de zorg. Gedacht kan worden aan kinderopvang, het geven van therapie of de zorgboerderij. Hiertoe wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen (de bestemming wordt dan Maatschappelijk). Het gebruik en de inrichting van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing ten behoeve van de functie zorg is mogelijk indien de functie wordt gevestigd in de bestaande bebouwing met een maximale vloeroppervlakte van 650 m². Het teveel dient daarom te worden gesloopt. Buitenopslag is niet toegestaan.

2.4.6 Paardensector

Vanaf de jaren zeventig neemt het aantal paarden op het platteland toe: het paard is in opmars, maar nu als rijpaard. Daarbij gaat het om zowel hobbymatige activiteiten (bewoners van het buitengebied die paarden houden voor eigen gebruik) als bedrijfsmatige activiteiten (met name paardenstalling maar ook de productiegebonden paardenhouderij).

De paardenhouderij kan positieve effecten hebben, want zij:

- past uitstekend in de maatschappelijke verbreding van het platteland;
- heeft betekenis voor de levendigheid van het platteland;
- draagt bij aan het grondgebonden agrarisch karakter van het landschap en aan toerisme en recreatie;
- kan bijdragen aan mooie en geleidelijke overgangen tussen kernen en buitengebied;
- is voor enkele agrarische ondernemers een logische nevenactiviteit, nauw verwant met het agrarische bedrijf en het buitengebied.

De paardenhouderij kan echter ook afbreuk doen aan de identiteit en het karakter van het landschap, bijvoorbeeld door witte linten, omheiningen, verkleinde kavels met

rommelige percelen met provisorische bouwsels voor paardenhuisvesting en -opslag, paardenrijbakken, tredmolens en lichtmasten.

Losse paardenbakken in het landschap kunnen leiden tot verrommeling

Ook de graslandvegetatie kan veranderen en verruigen. Dit wordt ook wel aangeduid als de verpaarding van het landschap. De gemeente Castricum is betrokken bij de regiogerichte uitvoering van het samenwerkingsproject 'Paarden in het Nationaal Landschap Laag Holland'. Het project heeft een gemeenschappelijke basis gelegd in de regio voor landschappelijke inpassing van paardenhouderijen. De beleidsaanbevelingen vormen het minimale eisenpakket waarmee voor paardenhouderijen een ruimtelijk kader wordt gegeven. Gemeenten kunnen daar boven desgewenst nadere eisen stellen. De aanbevelingen uit het project worden waar mogelijk meegenomen in het bestemmingsplan.

In het bestemmingsplan wordt met een driedeling onderscheid gemaakt tussen de verschillende bedrijfstypen, te weten:

1. Productiegerichte paardenfokkerij;
2. Gebruikgerichte paardenhouderij (maneges).

Daarnaast is er veelvuldig sprake van het *hobbymatig houden van paarden* (3).

Ad 1. (Productiegerichte) paardenfokkerij

Een productiegerichte paardenfokkerij (fok- en opfokbedrijven, hengsthouders en paardenmelkers) wordt gezien als een (grondgebonden) agrarisch bedrijf. Gebruiks- en bouwactiviteiten van deze bedrijven passen binnen de agrarische bestemming. Dit sluit aan de VNG notitie Paardenhouderij en Ruimtelijke Ordening, die de volgende definitie van een agrarisch bedrijf hanteert: *een aan het buitengebied gebonden bedrijf waar uitsluitend of in hoofdzaak door middel van het telen van gewassen of het houden van dieren producten worden voortgebracht, waaronder mede wordt verstaan*

de met die activiteiten qua aard vergelijkbare activiteiten, zoals een productiegerichte paardenhouderij, inclusief pensionstal.

In de bestemmingsomschrijving van de agrarische bestemming wordt uitgegaan van de '(productiegerichte) paardenfokkerij'. Een productiegerichte paardenfokkerij is een aan de agrarische sector verbonden activiteit, die mogelijk is binnen de agrarische bestemming.

Bestaande bedrijven, gericht op niet-recreatieve productiegerichte paardenfokkerij vallen dus binnen de bestemming Agrarisch en Agrarisch met waarden. Binnen de bestemming Agrarisch zijn nieuwe productiegebonden paardenfokkerijen mogelijk. Binnen de bestemming Agrarisch met waarden is dit niet mogelijk, dit is geregeld door alleen de bestaande paardenfokkerijen specifiek aan te duiden.

Ad 2. Gebruikgerichte paardenhouderij

De aanwezige gebruikgerichte paardenhouderijen zijn binnen de bestemming Bedrijf gebracht met een nadere aanduiding. Bij paardenhouderijen kan onderscheid gemaakt worden tussen semiprofessionele (deeltijd inkomen uit paardenhouderij) en professionele bedrijven (volledig inkomen uit paardenhouderij).

De bestaande bebouwing op een gebruikgerichte paardenhouderij is ingetekend door middel van een bouwvlak om de bestaande bebouwing. Enige uitbreidingsruimte is mogelijk omdat het bouwvlak iets ruimer wordt gelegd.

De aanwezige manege heeft de bestemming Sport - Manege gekregen. Ook hier is de bestaande bebouwing ingetekend door middel van een bouwvlak om de bestaande bebouwing en is uitbreidingsruimte mogelijk omdat het bouwvlak iets ruimer wordt gelegd waarbij wel dient voldaan te worden aan het maximale bebouwingspercentage. Nieuwe bouwwerken ten behoeve van paardenhouderij buiten het bouwvlak worden toegestaan onder voorwaarden van landschappelijke inpassing en geen overlast voor derden. Het bouwvlak kan vergroot worden met een wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 1,5 ha. Er dient voor het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid een bedrijfsplan te worden ingediend waarin is aangetoond dat een groter bestemmingsvlak nodig is. De hoeveelheid weidegrond kan daarbij leidend worden voor de uitbreiding van het bestemmingsvlak. Binnen het bouwvlak en bestaande gebouwen mag tevens kleinschalige en ondergeschikte horeca aanwezig zijn tot maximaal 200 m² verkoopvloeroppervlak.

Nieuwe bouwwerken ten behoeve van paardenhouderij buiten het bouwvlak worden toegestaan onder voorwaarden van landschappelijke inpassing en geen overlast voor derden. Binnen het bouwvlak en bestaande gebouwen mag tevens kleinschalige en ondergeschikte horeca aanwezig zijn tot maximaal 200 m² verkoopvloeroppervlak.

Het open houden van het voorerf is een belangrijke kernwaarde. Bouwwerken ten behoeve van de paardenhouderij zijn daarom alleen toegestaan achter de achtergevelgrens van de woning. Met het oog op behoud van de kernwaarde zichtas/ ontsluitingslaan over het erf kan het college een nadere eis stellen ten aanzien van de plaatsing bebouwing/ bouwwerk. De bouwhoogte van de bedrijfsgebouwen is in de regels bepaald. Voor bedrijfswoningen geldt (net als bij agrarische bedrijfswoningen) een maximale inhoud van 650 m³.

Binnen het bouwvlak zijn ten behoeve van een paardenrijbak maximaal 6 lichtmasten toegestaan, met een maximale hoogte van 6 m, groene LED verlichting (van 22.00 uur tot 07.00 dient de verlichting uit geschakeld te zijn).

Voorts is binnen het bestemmingsvlak houten open streekeigen afrastering toegestaan met een maximale hoogte 1,50 m, houtkleur of donker gedekt (laatste wordt afgedwongen via welstandsnota).

Buiten het bestemmingsvlak zijn afrasteringen en hekwerken op agrarische grond toegestaan voor zover het houten damhekken, streekeigen model en houten hekken aan wegzijde weiland waar geen sloot tussen weg en weiland aanwezig is betreft. Verder worden geen houten hekken in het weiland toegestaan.

Ad 3. Hobbymatig houden van paarden

Particulieren en agrariërs beschikken steeds vaker over stukken grond in het buitengebied met als doel daar dieren te weiden. Bij de woning is dan soms een paardenrijbak gesitueerd, een omheinde plaats waar paarden rond kunnen lopen. Deze ontwikkeling is kleinschalig en denkbaar langs de hele binnenduinrand en randen van de strandwallen. Regulering van met name de paardenrijbakken, verlichting en hekwerken is gewenst. Een goede landschappelijke inpassing en het voorkomen van hinder voor de omgeving zijn daarbij de belangrijkste aandachtspunten.

Hobbymatige paardenhouderij (gebruik en paardenrijbakken) is toegestaan binnen de bestemmingen Agrarisch, Agrarisch-Tuinbouw en Agrarisch met waarden tot maximaal 5 paarden en onder voorwaarden. Binnen de bestemming Agrarisch, Agrarisch-Tuinbouw en Agrarisch met waarden is de aanleg van paardenrijbakken binnen een bouwvlak mogelijk. Na afwijking en onder voorwaarden kan een paardenrijbak binnen de bestemmingen Agrarisch en Agrarisch-Tuinbouw tevens buiten een bouwvlak worden gerealiseerd. Na afwijking is het tevens mogelijk paardenrijbakken te realiseren in de bestemming Wonen (dit mag dus niet buiten het bestemmingsvlak plaatsvinden).

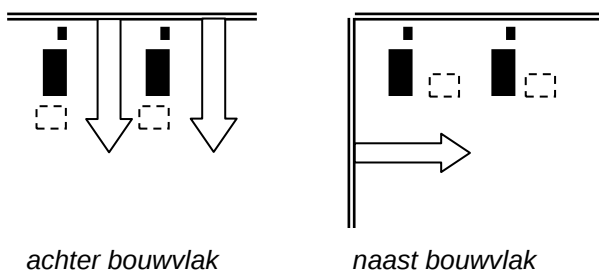
Maximaal 500 m² (bedrijfs) bebouwing mag worden gebruikt ten behoeve van het hobbymatig houden van paarden. Aan een buitenrijbaan, draf/renbaan, uitloop, stapmolen, trainingsmolen of langeercirkel buiten het bouwvlak wordt in principe niet meegewerkt.

Ten aanzien van de paardenrijbakken/paddocks gelden de volgende voorwaarden:

1. gebouwd binnen het bouwvlak;
2. geen lichtmasten toegestaan;
3. houten open streekeigen afrastering toegestaan binnen het bouwvlak, maximale hoogte 1,50 m, houtkleur of donker gedekt (laatste via welstandsnota).
4. aan het toestaan van een paardenrijbak worden voornoemde voorwaarden gekoppeld; tevens moet de paardenrijbak maximaal 800 m² bedragen en de paddock maximaal 400 m², dienen ze te zijn gelegen op een afstand van 25 meter van gevoelige functies en geen onevenredige afbreuk doen aan de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten. Het aantal paardenrijbakken en het aantal paddocks bedraagt één (per bedrijf/woning);

5. er zijn maximaal 6 lichtmasten toegestaan met een maximale hoogte van 6 m en groene LED verlichting met tijdsklok (van 22.00 uur tot 07.00 dient de verlichting uitgeschakeld te zijn).

Bij bouwvlakken/bestemmingsvlakken die aan de weg zijn gelegen geldt daarom in het algemeen dat de paardenrijbakken achter de bestaande bebouwing dienen te worden gerealiseerd. In uitzonderingsgevallen is niet zozeer het zicht loodrecht op de weg, maar evenwijdig aan de weg het meest bepalend voor de beleving van het agrarische landschap. In die gevallen verdient niet een plaatsing achter, maar naast de bestaande bebouwing de voorkeur.

Een landschappelijke inpassing in de vorm van hoogopgaande erfbeplanting is in zijn algemeenheid af te raden. Het landschappelijke effect van een paardenrijbak is niet te vergelijken met het effect van bebouwing. De extra beplanting zal de toename van de activiteiten eerder accentueren of uitvergrooten dan verhullen. Wel is eventueel de inpassing door heggen of hagen mogelijk. De “Beleidsaanbevelingen kernwaarden erven en landschappelijke inpassing paardenhouderij”⁸ wordt bij de toetsing van een aanvraag voor een paardenrijbak betrokken om tot een gedegen afweging en mogelijke situering van paardenrijbakken te komen. Daarnaast geldt dat voor het plaatsen van hekwerken met een maximale hoogte van 1,5 m rondom een paardenrijbak een omgevingsvergunning vereist is. Daarbij wordt ook getoetst hoe de landschappelijke inpassing is gewaarborgd.

Om ook bij paardenrijbakken die worden gerealiseerd binnen het bouwvlak een overweging ten aanzien van situering te kunnen maken (achter de bebouwing, of juist ernaast) is een nadere eisen artikel opgenomen.

Op een woonbestemming kan een rijbak zoals aangegeven onder voorwaarde van bescherming of versterking van de kernwaarden worden aangelegd. Als het bouw/bestemmingsvlak te klein is, is aanleg van een rijbak onmogelijk of kan de rijbak onder voorwaarden van inpassingmaatregelen buiten het bouw/bestemmingsvlak worden aangelegd.

Bestaande (in het verleden vergunde) situaties die de kernwaarden van de erven in gemeente Castricum aantasten kunnen verbeterd worden door enthousiasmering en stimulering van de eigenaar. Bestaande (rommelige) situaties van

⁸ Beleidsaanbevelingen kernwaarden erven en landschappelijke inpassing paardenhouderij
Kernwaarden erven in de gemeente Castricum en landschappelijke inpassing
paardenhouderij” (Landschap Noord-Holland, mei 2011)

paardenbouwwerken op erven van agrariërs of burgerwoningen kunnen verbeterd worden door middel van het aanbrengen van karakteristieke beplanting.

Buiten het bouwvlak wordt zowel het hobbymatig houden van paarden als de aanleg van paardenrijbakken (dit laatste alleen bij Agrarisch en Agrarisch – Tuinouw) pas na afwijking worden toegestaan. Hieraan ligt de redenering ten grondslag dat begrazing door paarden ongewenste effecten met zich mee kunnen brengen; bovendien is het niet gewenst dat overal zomaar linten, hekwerken e.d. verschijnen; een paardenrijbak kan tevens ongewenste ruimtelijke effecten teweeg brengen.

2.4.7 Wonen

Het plangebied heeft in beperkte mate een woonfunctie. In het gebied komen verspreid zowel (agrarische) bedrijfswoningen als burgerwoningen voor. De woonfunctie is niet direct een aan het landelijk gebied eigen functie. Het voorkomen van de woonfunctie moet vooral gerelateerd worden aan het agrarisch verleden. Een aantal burgerwoningen betreft oorspronkelijke agrarische bedrijfswoningen.

In het landelijk gebied is de trend zichtbaar dat jaarlijks enkele agrarische bedrijven stoppen met hun bedrijfsvoering (2 à 3%). In dit geval kan wonen één van de toekomstige vervolgfuncties worden (één van de nieuwe dragende functies in het landelijk gebied). Gegeven de dikwijls ongewenste ruimtelijke effecten van andere bedrijfsactiviteiten (milieuhinder, verkeersaantrekkende werking), is wonen een aanvaardbaar alternatief.

Gelet op het doel van het bestemmingsplan om te actualiseren, is het realiseren van nieuwe woningen in principe niet wenselijk. Het is bovendien niet nodig om te voldoen aan de gemeentelijke woningbehoefte; deze kan in beginsel binnen de kernen worden opgelost. Indien nieuwe plannen voor woningbouw in het buitengebied toch wenselijk en haalbaar zijn (denk hierbij aan woningbouw aan de randen), kan dit worden gerealiseerd met een aparte (bestemmingsplan-) procedure. In de geldende bestemmingsplannen zijn maximale maten (o.a. inhoud, goothoogte en oppervlakte bijgebouwen) opgenomen voor woningen in het buitengebied.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

In het bestemmingsplan wordt geen mogelijkheid geboden om nieuwe woningen te bouwen (het bestaande aantal woningen wordt bestemd). De maximale inhoudsmaat van de woning bedraagt 650 m³ exclusief ondergrondse ruimten, zoals kelders, dan wel het bestaande volume indien deze groter is. Vervanging van bestaande woning is mogelijk met een vergroting tot maximaal 650 m³.

In het bestemmingsplan wordt onderscheid gemaakt tussen hoofdgebouwen, aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen. Voor deze bouwwerken gelden maxima ten aanzien van goothoogte, bouwhoogten en omvang (zie verder in deze paragraaf). De hoofdgebouwen mogen alleen binnen de bouwvlakken worden gebouwd.

Waar dat stedenbouwkundig mogelijk is zoveel mogelijk uniformiteit in de bouwvlakken aangebracht. Hiervoor geldt de volgende algemene lijn:

- Voorkant bouwvlak op bestaande voorgevelrooilijn;
- Afstand tot zijdelingse erfgrans 3 meter (tenzij de huidige woning op minder dan 3 staat in welk geval die afstand wordt aangehouden);

- Diepte van het bouwvlak 10 meter bij een rijtjeswoning, 12 meter bij een twee-onder-1 kapper en 15 meter bij een vrijstaande woning;
- Op enkele zeer ruime percelen (bijvoorbeeld voormalig agrarische percelen) kan een grotere diepte worden aangehouden.

Het bouwvlak binnen de bestemming Wonen mag volledig bebouwd worden, ook met aan- en uitbouwen. Het bij de woning behorende erf krijgt ook de bestemming Wonen. Maximale goothoogte wordt opgenomen in de regels: een woning bestaande uit één bouwlaag mag een maximale goothoogte van 4,5 m hebben. In sommige gevallen is een woning bestaande uit twee bouwlagen aanwezig: deze krijgt op de verbeelding een aanduiding met een maximale goothoogte van 6 m. Woningen moeten verplicht worden afgedekt met een kap met een dakhelling tussen de 25 en 60 graden. Hierdoor is indirect tevens de maximale bouwhoogte geregeld.

Aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen

Voor aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

1. de maximale omvang van de aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen voor bouwpercelen met een oppervlakte tot 1000 m² bedraagt buiten het bouwvlak 75 m². Als een bouwperceel groter is dan 1000 m² dan bedraagt de maximale omvang van de aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen buiten het bouwvlak 100 m²;
2. de goothoogte bedraagt maximaal 3 m dan wel de hoogte van de 1^e bouwlaag van het hoofdgebouw plus 0,25 m;
3. de bouwhoogte bedraagt maximaal de bouwhoogte van het hoofdgebouw verminderd met 1 m, waarbij geldt dat de bouwhoogte in ieder geval 3 m mag bedragen en maximaal 6 m;
4. daarnaast is het maximale bebouwingsoppervlakte van 50% van het bouwperceel mede bepalend voor de omvang van de aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen. Dit is het deel van het bouwperceel dat mag worden bebouwd met hoofdgebouw, aan- en uitbouw, bijgebouw en/of overkapping. Voor de aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen geldt dus dat deze zowel in als buiten het bouwvlak mogen worden gebouwd, maar alleen op zij- en achtererf en ten minste 1 meter achter de voorgevel van het hoofdgebouw;
5. voor legale aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen die groter zijn dan de uniforme regeling worden algemene bouwregels opgenomen, die er op toezien dat deze niet worden weg bestemd;
6. in die gevallen dat de bestaande goothoogte, bouwhoogte, oppervlakte, inhoud en/of afstand tot enige aangegeven lijn van bouwwerken, die in overeenstemming met het bepaalde in de Woningwet tot stand zijn gekomen, minder dan wel meer bedraagt dan volgens de uniforme regeling is voorgeschreven respectievelijk toegestaan, geldt die goothoogte, bouwhoogte, oppervlakte, inhoud en/of afstand in afwijking daarvan als minimaal respectievelijk maximaal toegestaan. Deze situatie doet zich met name voor bij de voormalige boerderijen.

Aan-huis-verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteiten

In het bestemmingsplan wordt het uitoefenen van een aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteit mogelijk gemaakt. Onder een aan huis verbonden beroepsactiviteit wordt het volgende verstaan: 'een (para)medisch, juridisch, administratief, therapeutisch, ontwerptechnisch, adviesgevend of daarmee gelijk te stellen dienstverlenend beroep, alsmede nevenactiviteiten in de vorm van kappers,

autorijscholen, assurantielokantoren, verzekeringskantoren, schoonheidsspecialistes, hondentrimsalons, kindercrèches, pedicures en naar de aard daarmee qua uitstraling op het woonmilieu vergelijkbare activiteiten en met uitzondering van detailhandel en horeca, dat in de eigen woning door de hoofdbewoner(s) wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft, die met de woonfunctie in overeenstemming is. Aangezien deze activiteiten weinig ruimtelijke impact hebben en de uitstraling klein is wordt een aan huis verbonden beroep, zoals hierboven omschreven, bij recht toegestaan.

Mantelzorg

In het bestemmingsplan zijn mogelijkheden opgenomen voor mantelzorg. Mantelzorg betreft de tijdelijke inwoning van iemand met aantoonbare lichamelijke, sociale en/of psychische ongemakken. Dankzij mantelzorg kunnen mensen langer zelfstandig thuis blijven wonen. Een deel van de woning (het hoofdgebouw) mag ingericht worden voor deze "afhankelijke woonruimte". Een aparte woning mag niet ontstaan. Daarom mag de afhankelijke woonruimte alleen plaatsvinden in het hoofdgebouw van de woning en aan- en/of uitbouwen van de woning. Er zijn geen extra bouw mogelijkheden dan hetgeen op grond van de aan- en/of uitbouwregeling van de bestemming Wonen is toegestaan. Uit het oogpunt van stedenbouw en handhaving (ongewenste bewoning in de tweede bebouwingslijn of het creëren van recreatiewoningen met het risico van permanente bewoning) is afhankelijke woonruimte ten behoeve van mantelzorg in al dan niet vrijstaande bijgebouwen niet wenselijk en daarom uitgesloten in dit bestemmingsplan.

Woningsplitsing

Om het onderhoud van stolpen in het buitengebied te kunnen financieren is het soms gewenst het bestaande pand te splitsen zodat meerdere huishoudens het als woning kunnen gebruiken. Tevens wordt hiermee ruimte bespaard doordat elders geen nieuwe woningen te hoeven worden opgericht. Om bewoning van grote stolpen mogelijk te maken kan de stomp met de eventueel aanwezige inpandige woningen gesplitst worden in meerdere wooneenheden. Hiertoe is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarmee een karakteristieke stomp kan worden gesplitst in twee wooneenheden. Na de splitsing is verdere vergroting of herbouw van individuele wooneenheden niet toegestaan. Per gesplitste woning is het beleid ten aanzien van aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen van toepassing.

Hobbyboeren

Wanneer er agrarische activiteiten plaatsvinden op kleine schaal worden deze activiteiten bestemd binnen een woonbestemming. Hobbyboeren hebben een functie voor het in stand houden van het landschap. Voor hobbyboeren geldt dat zij meer erfbebouwing mogen hebben. Het toestaan van meer erfbebouwing kan op gespannen voet staan met de meer algemene wens het landelijk gebied zoveel mogelijk van verdere verstening te vrijwaren. Het is daarom nodig voorwaarden te stellen aan waar een burger aan moet voldoen, wil hij of zij aanspraak maken op de hobbyboerregeling.

Uitgangspunt is dat tenminste sprake moet zijn van 4 Nge (of vergelijkbare grootte in SO) en 1,5 ha grond in beheer. De oppervlakte van bijgebouwen mag in dat geval maximaal 1% van de gronden bedragen tot een maximum van 300 m².

2.4.8 Bedrijven

De bestaande niet-agrarische bedrijven worden als zodanig meegenomen in het bestemmingsplan. Uitgangspunt voor dit bestemmingsplan is actualisatie waarbij de bestaande (legale) situatie in beginsel richtinggevend is. De aanwezigheid van inrichtingen is een feit, net zoals de aanwezigheid van woningen een feit is. Het functioneren van de inrichtingen is d.m.v. milieuvergunningen- of meldingen afgestemd op de omgeving.

Er is verder geen beleid gericht op uitplaatsing van bedrijvigheid en /of nieuwe wet- en regelgeving waardoor deze bedrijven niet ter plaatse aanwezig kunnen zijn. Er zijn bovendien geen klachten bekend ten aanzien van het functioneren van deze bedrijven. Gelet op bovenstaande worden de aanwezige bedrijven in het plangebied positief bestemd. De bestemming wordt door middel van een bouwvlak iets ruimer om de bestaande bebouwing gelegd zodat enige uitbreiding mogelijk is. Indien het vigerend plan ruimte biedt, dan is deze leidend.

Nieuwe situatie: functie- uitwisseling tussen bedrijven

De VNG -publicatie Bedrijven en milieuzonering (2009) is een lijst met bedrijven en bedrijfsactiviteiten die qua milieubelasting vergelijkbaar zijn. Het is gelet hierop mogelijk en gewenst binnen de bestemmingen voor bestaande bedrijven een zekere flexibiliteit in te bouwen, zodat functie- uitwisseling tussen bedrijven mogelijk is. Het maakt niet tot weinig uit of bedrijf A of bedrijf B op locatie X is gevestigd, zolang hier een vergelijkbare milieubelasting van uit gaat.

Bij het realiseren van een nieuwe functie dient anders gezegd gekeken te worden naar de omgeving waarin de nieuwe functies worden gerealiseerd. Hierbij spelen twee vragen:

1. past de nieuwe functie in de omgeving?
2. laat de omgeving de nieuwe functie toe?

Het inbouwen van flexibiliteit is gewenst omdat hiermee een aantrekkelijker vestigingsklimaat ontstaat; het simpelweg bestemmen van de huidige bedrijfsactiviteiten zou tot een te star regime leiden.

Daarbij is de beperking gesteld dat dit uitsluitend mag gaan om de lagere milieucategorieën 1 en 2 (als bedoeld in de bij het bestemmingsplan gevoegde Staat van Inrichtingen, (SvB)). Dat houdt in dat er een lage milieu-invloed van deze bedrijven uitgaat. Deze bedrijven worden als passend beschouwd in het gebied. Voor de bedrijven in de hogere categorieën geldt dat in dit plan alleen het bestaande bedrijf is toegestaan plus de lagere milieucategorieën 1 en 2. Het functioneren van die hogere categorie bedrijven is door middel van de milieuvergunning c.q. melding in het kader van het Activiteitenbesluit afgestemd op de omgeving. De bedrijven kunnen daardoor ter plaatse functioneren waarbij sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat voor de omliggende milieugevoelige functies. Nieuwe bedrijvigheid in een hogere milieucategorie is niet mogelijk, immers alleen de bestaande bedrijvigheid plus categorie 1 en 2 is toegestaan.

Afwijkingsmogelijkheden

Het bovenstaande betekent niet dat de uitoefening van activiteiten uit een hogere categorie in alle gevallen onaanvaardbaar is. De SvB geeft namelijk een vrij grove

indeling van de hinderlijkheid van bedrijven. De situatie bij een specifiek bedrijf kan daarvan afwijken. Met name komt het voor dat een bedrijf als gevolg van de geringe omvang van hinderlijke (deel)activiteiten of door een milieuvriendelijke werkwijze minder hinder veroorzaakt dan in de SvB is verondersteld. In dat geval kan aan een dergelijk bedrijf voor de desbetreffende activiteit een omgevingsvergunning worden verleend waarmee het is toegestaan van het bestemmingsplan af te wijken.

1. Agrarische hulpbedrijven zijn met een aanduiding bestemd daar waar nu aanwezig. Na afwijking kunnen agrarische hulpbedrijven zich tevens vestigen op percelen met de bestemming Bedrijf indien dit niet leidt tot milieu-overlast voor derden.
2. Als ondergeschikte nevenactiviteit is detailhandel in ter plaatse vervaardigde goederen toegestaan tot een maximum van 100 m² (in de provinciale verordening wordt onzelfstandige detailhandel gezien als behorende bij een toegestane bedrijfsuitoefening, daaraan nauw aansluit en zowel bedrijfseconomisch als ruimtelijk een ondergeschikt onderdeel uitmaakt van de bedrijfsuitoefening).

Bedrijfswoningen

De plaats van de bedrijfswoning is aangeduid op de verbeelding. In de regels wordt geregeld dat (alleen) ter plaatse van een dergelijke aanduiding een bedrijfswoning aanwezig mag zijn. In de regels zijn inhoud en omvang geregeld; de regeling is afgestemd op de regeling voor agrarische bedrijfswoningen.

In de geldende bestemmingsplannen wordt veelal onder voorwaarden de mogelijkheid geboden om een tweede bedrijfswoning te realiseren. Voor het nieuwe beleid is het uitgangspunt dat bij alle bedrijfstypen maximaal één bedrijfswoning wordt toegestaan. Dit omdat de noodzaak voor een tweede bedrijfswoning slechts zeer zelden kan worden aangetoond. Er is bij bedrijven geen flexibiliteitsbepaling meer opgenomen in het bestemmingsplan die een tweede bedrijfswoning mogelijk maakt. De bedrijven die al over twee (of meer) bestemde bedrijfswoningen beschikken, worden gerespecteerd en als zodanig meegenomen in het bestemmingsplan.

Nieuwe niet-agrarische bedrijven

Nieuwvestiging van niet-agrarische bedrijven wordt alleen mogelijk gemaakt via het beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing. Voor nieuwe bedrijven (afgezien dus van eventueel vrijkomende agrarische bebouwing) is geen plaats in het buitengebied, bedrijvigheid is geen aan het buitengebied eigen functie. Nieuwe bedrijven moeten zich vestigen op een bedrijventerrein of locaties binnen de bebouwde kom.

2.4.9 Ontwikkelingen: rode functies / woningen / landgoederen?

Soms kan er aanleiding zijn voor inbreiding van randlocaties. De zones zijn benoemd in het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied gemeente Castricum. Het kan dan gaan om initiatieven die gericht zijn verrommeling tegen te gaan.

Voor “rode ontwikkeling” geldt voor dit bestemmingsplan evenwel als uitgangspunt een “nee, tenzij”. Waar deze in het beeldkwaliteitsplan in bescheiden mate voor mogelijk wordt gehouden, zal sprake dienen te zijn van maatwerk, afgestemd op de karakteristieken van het desbetreffende gebieden. Herstel, behoud en verbetering van de kwaliteit van het buitengebied staat voorop. De gaafheid en compleetheid van het aanwezige bebouwingslint bepaalt de mogelijkheden hiertoe. Bij nieuwbouw dient

onder meer rekening te worden gehouden met landschappelijke aspecten; erfbeplanting dient te worden gestimuleerd en de bestaande dorpsgrenzen dienen te worden gerespecteerd.

Vergelijkbaar is de ontwikkeling van zogeheten nieuwe landgoederen. De ontwikkeling van een landgoed kan een bijdrage leveren aan de instandhouding van het landschap. In ruil daarvoor kan een grotere woning of zelfs enkele woningen worden toegestaan. Het is niet bekend of en zo ja waar deze initiatieven zich gaan voordoen in de komende 10 jaar. Aan de ontwikkeling van een landgoed kunnen c.q. moeten tal van voorwaarden worden verbonden, zoals de openbaarstelling, de omvang (minimaal 5 ha), de ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden, etcetera. Het toestaan van een grotere woning of enkele woningen en de plek hangt nauw samen met het gewenste ontwikkelingsbeeld.

In een enkel, zeer specifiek geval kan de ontwikkeling van een nieuw landgoed of een inbreidingslocatie positief worden benaderd. Omdat deze mogelijke ontwikkelingen echter zeer casuïstisch zijn en er tal van voorwaarden aan moeten verbonden (teneinde landschappelijke verbetering te bewerkstelligen) die thans nog niet objectief geformuleerd en begrensd kunnen worden (hoeveel woningen, waar, hoeveel slopen?), is in het bestemmingsplan geen mogelijkheid opgenomen woningen te realiseren. Daarbij geldt ook dat de exacte locaties waar een gewenste ontwikkeling zich zou kunnen voordoen, nu niet bekend zijn. Bovendien is het uitgangspunt dit bestemmingsplan een conserverend karakter te geven. Het ontwikkelen van een landgoed of inbreiding zal zeer zorgvuldig benaderd te worden en -gelet op de landschappelijke kwaliteiten van het landelijk gebied- slechts bij hoge uitzondering gewenst zijn.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Mogelijkheden voor inbreiding of de ontwikkeling van landgoederen zijn gelet op conserverende karakter van dit bestemmingsplan niet opgenomen in het bestemmingsplan.

2.4.10 Toerisme en Recreatie

De landschappelijke kwaliteiten van duinen, strand en polder worden door de inwoners van de gemeente zeer op prijs gesteld. Voor een forensengemeente als de gemeente Castricum is de hoge omgevingskwaliteit een belangrijke vestigingsfactor. Veel inwoners hebben bewust gekozen voor een kleinere woonplaats in een landschappelijk en recreatief aantrekkelijke omgeving, in plaats van een grotere agglomeratie. Dit geldt zeker voor de kern Castricum zelf, die al sinds begin vorige eeuw als forensenplaats is te karakteriseren, maar ook voor de kernen Limmen en Akersloot, die sinds enkele decennia meer en meer een forensenkarakter krijgen. In het landelijk gebied vindt veel dagrecreatie plaats (fietsen, wandelen, vogelspotten, vissen, kanoën en het Alkmaardermeer wordt intensief recreatief bevaren. De diversiteit aan landschappen met hun verschillende belevingswaarden, maakt de gemeente niet alleen aantrekkelijk voor de eigen inwoners, maar ook voor verblijfsrecreatie.

Hierdoor is het mogelijk geworden, dat recreatie en toerisme voor ongeveer 12% bijdragen aan de directe werkgelegenheid in de gemeente. Daarnaast is er ook een

effect op de indirecte werkgelegenheid, dankzij de verschillende andere bestedingen (detailhandel, landbouwproducten, transport) van toeristen en recreanten.

Volgens een eerder Distributie Planologische Onderzoek (DPO) bedraagt het indirecte werkgelegenheidseffect van recreatie en toerisme 160 fte. Het totale werkgelegenheidseffect van recreatie en toerisme bedraagt ca. 600 fte.

Verblijfsrecreatie

Navolgende tabel geeft een overzicht van de verblijfsaccommodaties, gegroepeerd naar accommodatievorm; de tabel betreft overigens de gehele gemeente, dus ook de strand- en duingerelateerde verblijfsrecreatie.

Aantal hotels	3	Aantal kamers	226
Campings	15	Aantal plaatsen	2767
Groepsaccommodaties	1	Aantal bedden	178
Recreatiewoningen		116	
Jachthavens	5	Aantal ligplaatsen	ca. 900

Het aantal plaatsen (bedden) bij particulieren (zoals bed & breakfast) is niet exact bekend, maar bedraagt naar schatting enkele tientallen. Het beleid is er op gericht om initiatieven met betrekking tot kleinschalige verblijfsaccommodatie (bijv. bed & breakfast) te ondersteunen en te stimuleren.

De gemeente Castricum telt twee grote duincampings met landelijke bekendheid, de overige zijn grotendeels kleinere (boerderij)campings, verspreid over het buitengebied. De duincampings tellen samen ca. 2.400 plaatsen en jaarlijks ('s zomers) ca. 10.000 bewoners. Het totale aantal overnachtingen van de twee campings bedraagt 450.000 op jaarbasis.

Dagrecreatie

De dagrecreatie bestaat vooral uit het bezoek aan het strand en de duinen en uit waterrecreatie. Daarnaast wordt het buitengebied recreatief gebruikt voor fiets- of wandeltochten en in mindere mate voor kanotochten. Grootschalige attracties, evenementen of musea telt de gemeente Castricum niet. Voor dagrecreatie is ook een belangrijke rol weggelegd voor bezoekerscentrum De Hoep van PWN. In de toekomst kan dat ook gelden voor het in de nabije toekomst in de gemeente Castricum te vestigen Archeologisch informatiecentrum. De waterrecreanten zijn vooral aangewezen op het Alkmaardermeer. In totaal telt de gemeente Castricum vijf jachthavens. Jaarlijks bezoeken 600.000 mensen het "RAUM-gebied" (Recreatiegebied Alkmaar- en Uitgeestermeer).

Voor het cultuurhistorische erfgoed als trekpleister en natuurgerichte recreatievormen zijn de laatste jaren in trek. Ook sportieve recreatievormen (kanoën, fietsen, wandelen, skaten) kennen een meer dan gemiddelde groei. Deze ontwikkelingen zullen ertoe leiden dat in het plangebied, door de hier aanwezige natuur- en landschapswaarden en de situering nabij de kust, de recreatieve druk zal toenemen. Bovendien heeft de gemeente Castricum een 'voortuin' functie voor steden

als Alkmaar en in toenemende mate Amsterdam wat betreft dagrecreatie. Deze toenemende druk kan conflicteren met de bijzondere waarden van landschap, ecologie en cultuurhistorie.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Initiatieven met betrekking tot kleinschalige verblijfsaccommodatie (bijv. bed & breakfast) worden ondersteund en gestimuleerd. Voor het gebruik van een kleinschalige bed & breakfast wordt in het bestemmingsplan een mogelijkheid opgenomen bij de bestemming Wonen, Agrarisch en Agrarisch met waarden. Dit betekent dat een kleinschalige bed & breakfast in beginsel bij recht is toegestaan. Bestaande bed & breakfast voorzieningen worden in het bestemmingsplan voorzien van een aanduiding in de desbetreffende bestemming. Een bestaande grootschalige bed & breakfast, dat wil zeggen een bed & breakfast met meer kamers, krijgt een passende bestemming. Het huidige beleid met betrekking tot minicampings bij agrariërs wordt verruimd, zodanig dat het maximum aantal kampeerplaatsen wordt verhoogd van 15 naar 30 (oppervlakte sanitaire ruimte dient in het bouwvlak te worden gerealiseerd).

Verblijfsrecreatieterreinen

In het plangebied komt één verblijfsrecreatieterrein voor, namelijk Boekel 22. Dit is een jaarrond camping. De maten en normen zoals nu aanwezig (voor het chalet, het hoofdgebouw en overige gebouwtjes) vormen ook het uitgangspunt voor het nieuwe bestemmingsplan. Daarnaast zijn er enkele solitair gelegen recreatiewoningen aanwezig. Deze worden binnen de bestemming Recreatie - Verblijfsrecreatie nader aangeduid. Recreatiewoningen mogen niet als hoofdverblijf fungeren. De grenzen aan de bebouwing worden in het bestemmingsplan beperkt tot de huidige situatie. Uitbreiding van de recreatiewoningen is niet toegestaan om te voorkomen dat de recreatiewoningen kunnen 'uitgroeien' tot gewone woningen. Dit sluit aan bij het gemeentelijk beleid zoals verwoord in de gemeentelijke beleidsnotitie "Onrechtmatige permanente bewoning van recreatiewoningen". Gebouwde voorzieningen op recreatieterreinen zijn mogelijk. Te denken valt aan sanitair, opslag, een kantine, verhuurplek e.d. Een nadere plaatsaanduiding op de verbeelding wordt achterwege gelaten zodat vrijheid bestaat deze gebouwtjes op het terrein te plaatsen.

Overige vormen van verblijfsrecreatie

De bestaande volkstuinen krijgen de bestemming Recreatie - Volkstuinen. Op een volkstuin mogen geen gebouwen worden gebouwd, met uitzondering van een kleine kas van 10 m² per volkstuin met een hoogte van 2,6 m. De hoogte van andere bouw werken bedraagt 2 m en van terreinafscheidingen 1,2 m. Voor volkstuinen groter dan 100 m² zijn kassen tot maximaal 15 m² mogelijk.

Dagrecreatie

Nieuwvestiging van grotere dagrecreatieve bedrijven is alleen mogelijk is door gebruik te maken van het functieveranderingsbeleid voor vrijkomende agrarische bebouwing. Een wijzigingsbevoegdheid binnen Agrarisch en Agrarisch met waarden naar Recreatie is daartoe opgenomen (zie Agrarisch). Dit kan overigens ook Verblijfsrecreatie zijn. De Kadernota Buitengebied bepaalt dat recreatieve ontwikkelingen en voorzieningen slechts kunnen plaats vinden als geen zodanige aantasting van waarden plaatsvindt, waardoor essentiële zaken dreigen te verdwijnen.

Op dit moment zijn er geen concrete initiatieven voor; in het bestemmingsplan zijn dus geen mogelijkheden voor opnemen, anders dan de mogelijkheid voor dagrecreatie voorzieningen en kleinschalige campings bij agrarische bedrijven als nevenactiviteit.

2.4.11 Verkeer en infrastructuur

Doorgaande routes, die met elkaar een regelmatig patroon vormen, zorgen voor de beeldvorming van de omgeving. Wanneer deze routes van een eenduidige en heldere vormgeving zijn voorzien, dus herkenbaar zijn, hebben ze een positief effect op de beeldvorming en oriëntatie in de omgeving. Langs de routes liggen herkenningspunten. Voor de echte beleving van het gebied is het hierop aangetakte fijnmaziger patroon van woonstraten, fietsroutes, wandel- en ruitersporen van belang, waarbij met name de laatste vaak zijn gekoppeld aan historische landschappelijke lijnen als dijken en waterlopen. In de gemeente Castricum zijn de belangrijkste, tevens historische routes, noord-zuid gesitueerd. De noord-zuid richting correspondeert met de voor dit landschap beeldbepalende oriëntatie van de strandwallen in de ondergrond. Er zijn slechts enkele oost-west verbindingen: routes naar de kust en verbindingroutes tussen de strandwallen.

Historische wegenstructuur (bron: historische atlas Noord- Holland)

De Heereweg (ook wel aangeduid als Herenweg) is de oude historische route over de binnenduinrand en schakelt de dorpen van Groet in het noorden tot IJmuiden in het zuiden aan elkaar. Het historische tracé van de Heereweg (in het zuiden overgaand in de Beverwijkerstraatweg) is grotendeels bewaard. De weg is afwisselend dicht tegen of zelfs in de duinen gelegen en dan weer plaatselijk gelegen op de rand van de polder. In het dorp Castricum is de continuïteit van de oude verbinding slecht beleefbaar. Op de strandwallen van Akersloot en Limmen sluiten de regionale wegen aan op de linten rond de geesten. In Akersloot liggen evenwijdig aan elkaar twee smalle strandwallen waar op diverse geesten met eigen buurtschappen en lokale wegen liggen. Op beide strandwallen liggen doorgaande routes richting Alkmaar, die de lokale wegen volgden. De zuid-noord georiënteerde wegen worden met elkaar verbonden door een paar dwarsverbindingen die over een dijkje door de tussenliggende strandvlakte lopen. De Geesterweg ligt sinds de 50er jaren van de 20^e

eeuw in de tussenliggende Binnengeesterpolder. In Limmen liggen diverse geesten met elk een eigen buurtschap die elk omringd waren door lokale wegen. De regionale wegen die vanuit het zuiden aansloten bij de zuidpunt 'Limbon' volgen de lokale wegen en sluiten verder aan op de wegen in Heiloo.

De historische routes tussen de strandwallen en de binnenduinrand liggen op de oude historische dijkjes in het landschap: Zanddijk, Limmerdam (Heiloo), Maer- of Korendijk, Nesdijk, Uitgeesterweg tussen Castricum en Uitgeest, Uitgeesterweg tussen Limmen en Uitgeest, Startingerweg. Het beeld van de route sluit aan op het open landschap waar de weg doorheen gaat. Langs de routes ligt incidenteel bebouwing.

De spoorlijn, de provinciale weg Limmen-Uitgeest (1932) en de A9 snijden als autonome elementen door het landschap van de gemeente Castricum. Er is nauwelijks bebouwing op deze transportwegen georiënteerd. De Zeeweg is een belangrijke route naar de kust. Met het talud in combinatie met de zware beplanting heeft de weg een scheidende werking. Dit past slecht in de oorspronkelijke structuur van het landschap. De weg vormt een duidelijke noordelijke begrenzing van de bebouwingsrand van de kern Castricum.

Onmiskenbaar is de Heereweg gevoelig voor (te veel) recreatief (auto- en fiets) verkeer, vooral in de zomermaanden. Dit beeld waaiert uit naar enkele aantakende dijkjes zoals de Zanddijk. De Heereweg heeft een recreatieve functie, maar ontsluit daarnaast de Egmonden en de kern Bakkum / Castricum. De historisch gebrekkige oost- west verbinding legt een grote druk op de weinige verbindingen naar de kust die er wel zijn.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Aan de openbare wegen, fietspaden en straten en daarmee samenhangende infrastructuur en het spoor zijn verkeersbestemmingen toegekend. Binnen deze bestemming zijn ook groenvoorzieningen, speelvoorzieningen en watervoorzieningen mogelijk. Gronden met (opgaande) beplanting die niet primair een bos- of natuurfunctie hebben krijgen de bestemming Groen. Profielen worden niet opgenomen. Alle wegen kennen een 50 km/u regime of hoger. Het spoor krijgt de bestemming Verkeer - Spoor. Gronden met (opgaande) beplanting die niet primair een bos- of natuurfunctie hebben krijgen de bestemming Groen.

2.4.12 Overige functies

Maatschappelijk

De bestaande maatschappelijke doeleinden worden als zodanig meegenomen in het bestemmingsplan. Het aantal maatschappelijke voorzieningen in het buitengebied is overigens beperkt. Onder maatschappelijke voorzieningen wordt verstaan culturele, educatieve, medische, sociale en levensbeschouwelijke voorzieningen, speelvoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening, alsook ondergeschikte detailhandel en horeca ten dienste van deze voorzieningen.

Voorts wordt d.m.v. een aanduiding geregeld welke maatschappelijke voorzieningen ter plaatse aanwezig mogen zijn. Een breed gebruik is alleen dan mogelijk indien dat niet op bezwaren stuit ten aanzien van milieuaspecten. Zo zijn scholen en ziekenhuizen milieugevoelige bestemmingen, maar een begraafplaats bijvoorbeeld

niet. Het uitwisselen van deze functies wordt daarom niet mogelijk gemaakt. De verschillende terreinen worden voorzien van een voor dat type terrein passende aanduiding. Middels deze aanduiding blijft de huidige situatie van deze terreinen gehandhaafd met op de functie en omgeving afgestemde ontwikkelingsmogelijkheden. Een begraafplaats krijgt de aanduiding begraafplaats; een zorgboerderij de aanduiding zorgboerderij, etcetera.

De bebouwing ten behoeve van deze bestemming is gemaximeerd, de locato. Bedrijfswoningen zijn niet toegestaan. De bebouwing op de bestemmingsvlakken zijn door middel van bouwvlakken afgestemd op de huidige aanwezige bebouwing, maar iets ruimer gelegd. Vooralsnog worden geen nieuwe ontwikkelingen verwacht op het gebied van maatschappelijke voorzieningen.

Detailhandel, dienstverlening en horeca

De bestaande detailhandels,- dienstverlening- en horecabedrijven worden als zodanig meegenomen in het bestemmingsplan. De bestemming wordt door middel van een bouwvlak strak om de bestaande bebouwing gelegd: in principe is geen tot zeer kleine uitbreiding mogelijk. Ten aanzien van horeca wordt een nadere indeling gemaakt met horecacategorieën (licht, middel en zwaar) zodat recht gedaan kan worden aan het type horeca dat ter plaatse aanwezig is (niet elke vorm van horeca heeft een gelijke belasting / ruimtelijke impact).

Sport

De aanwezige sportterreinen hebben de bestemming Sport gekregen. De aanwezige bebouwing is op de verbeelding opgenomen door middel van een bouwvlak. In de regels staan regels over de hoogte van zowel de gebouwen (kleedkamers, e.d.) als bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals ballenvanger, tribunes, lichtmasten, en dergelijke.

3 Waarden

3.1 Landschap

Castricum heeft een unieke combinatie van landschappen. De gemeente is gelegen tussen twee grote wateren, de Noordzee en het Alkmaardermeer. Tussen deze waterpartijen liggen drie voormalige kustlijnen (oude strandwallen) die nog steeds herkenbaar zijn als hoger gelegen drogere zandruggen tussen laaggelegen natte, venige en kleiige strandvlaktes. Heel specifiek is het mondinggebied van het zgn. Oer-IJ, een oude riviertak van de Rijn, die tot vlak voor de jaartelling bij Castricum in zee uitmondde en hier een Biesbosch-achtig milieu creëerde; een stelsel van sterk meanderende kreken waartussen vele zandige eilandjes. Door dit OerIJ onderscheidt Castricum zich van andere kustgemeentes.

Het bijzondere van het buitengebied van Castricum is dat de geschiedenis van dit natuurlijk milieu nog in het landschap is af te lezen: we treffen hier veel microreliëf, een grote variatie aan grondsoorten en vele slingerende waterlopen. Het gebied heeft van nature door deze grote geodiversiteit ook een grote variatie aan biotopen; de talloze overgangzones (gradiënten) zorgen voor een grote biodiversiteit. Maar menselijke ingrepen in het gebied hebben het huidige landschap uiteindelijk mede gevormd.

Een tweede bijzondere waarde van het buitengebied van Castricum is dat de complete landschappelijke gradiënt van zee tot veenweidegebied nog grotendeels intact aanwezig is.

Aan het voorkomen van deze verschillende landschapstypen wordt een grote (cultuur) historische waarde toegekend, omdat de ontstaansgeschiedenis van het landschap goed leesbaar is. Het huidige landschap is namelijk een rechtstreekse afspiegeling van het oorspronkelijke natuurlandschap maar doortrokken van menselijk ingrijpen door de eeuwen heen (grondgebruik).

De samenhang tussen het grondgebruik en het landschapsbeeld komt tot uitdrukking in de kleinschaligheid en het verdichte beeld van het landschap in de strandwallen, tegenover de weidsheid en openheid van de polders. Omdat de typen visueel ook goed herkenbaar zijn hebben ze ook een grote landschappelijke belevingswaarde: de rust, openheid en weidsheid in de polders tegenover de kleinschaligheid en levendigheid in de binnenduinrand en op de strandwallen.

Van belevingswaarde is ook het zichtbare *contrast* tussen de typen dat ontstaat door het zicht op de binnenduinrand /duinen naar de polders en omgekeerd. Een dergelijk contrast vormen ook de strandwallen van Limmen en Akersloot met de omliggende polders in de strandvlaktes. Dit komt door de verhouding open / gesloten, slingerende of juist rechte waterlopen, verschillen in (micro) reliëf en verschillen in bebouwingsdichtheid en functie.

Hoewel het duingebied geen onderdeel uitmaakt van het plangebied is het zicht op de duinen (vanuit de polders en de binnenduinrand) van grote waarde.

Tot slot is ook de gebruikswaarde van het landschap groot door de veelheid aan functies die allen hun ruimtebeslag claimen.

Castricum van zee tot meer - een complete landschappelijke gradiënt

De zee vormt een belangrijke vormende kracht achter het landschap van Castricum. De historisch gezien opeenvolgende kustlijnen zijn in het huidige Noord-Holland nog zichtbaar als een serie strandwallen, die gedeeltelijk door verstuiving op woeien tot lage duinenrijen, de oude duinen. 5000 jaar geleden werd het Noord-Hollandse getijdebekken doorsneden door een wijd vertakt krekensysteem dat aanvankelijk in het zeer brede „Zeegat van Bergen” uitkwam. Dit zeegat werd door de nieuwe strandwallen gesloten en het zeegat vernauwde zich tot een opening ter hoogte van Castricum.

De hogere zandige gronden (strandwallen) werden al in prehistorische tijden bewoond. De oudste strandwallen liggen het meest oostelijk: de strandwal van Oudorp en St. Pancras, die van Akersloot en Uitgeest. Deze vormden de kustlijn van 5000 jaar geleden. De strandwal van Alkmaar, Heiloo en Limmen vormde 1000 jaar later de kustlijn.

Plaatsen als Bakkum en Egmond liggen in feite op een nog jongere strandwal (oud duin) die later deels overstoven is bij de jonge duinvorming, die in de late Middeleeuwen op gang kwam. Deze strandwal vormt nu de binnenduinstrand. Tussen de strandwallen liggen de relatief lager gelegen strandvlaktes, met op de strandzanden klei en soms ook veen als grondsoort. Door hun relatief lage ligging zijn het natte gebieden waar veel open water is.

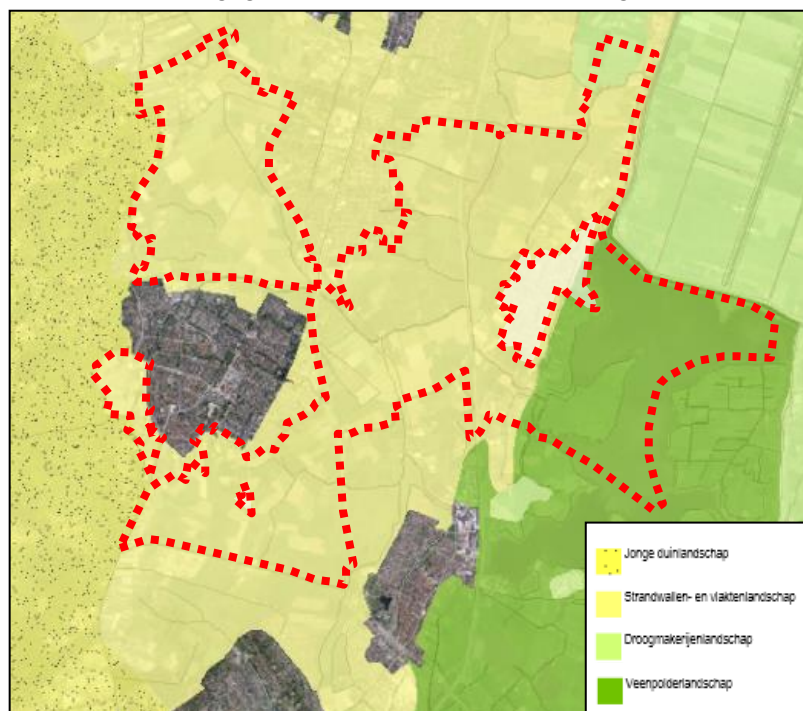
De structuur van het landschap tussen de oorspronkelijke strandwallen (de strandvlaktes) in dit gebied is gedurende lange tijd gevormd door de aanwezigheid van het Oer-IJ: de noordelijke zijtak van de Rijn die tot 2000 jaar geleden ter hoogte van het huidige Castricum in zee afwaterde. Achter de nauwe opening ter hoogte van Castricum, ontstond de binnendelta van het Oer-IJ. Het Oer-IJ stroomde vanaf de Vecht, langs het huidige Amsterdam naar het westen en noordwesten. De monding in zee lag bij het huidige Castricum. Omdat de zee met vloed hier binnenkwam en de rivier naar buiten wilde ontstond een Biesboschachtig milieu: een stelsel van sterk meanderende kreken waartussen vele zandige eilandjes. Met vloed stroomde de zee ook in noordelijke richting de strandvlakte in. Met eb stroomde het zeewater weer terug. Langs de kreken ontstaan hogere zandruggen (oeverwallen).

Vanaf de Romeinse Tijd zijn de hogere gronden (oeverwallen) in de strandvlakte en het binnendeltagebied bewoonbaar en ontstaat vanuit de verschillende buurtschappen uiteindelijk de woonkern Castricum. De oude buurtschappen van Akersloot en Limmen concentreerden zich vooral op randen van de oudere strandwallen. Omdat de huizen bij de akkers lagen en de akkers „geesten” worden genoemd, spreken we van geestdorpen. Sinds de Romeinse tijd, begin jaartelling, is de westelijke kustlijn gesloten door nieuwe strandwallen, waar later de jonge duinen zich vormen. De dreiging van het water kwam niet meer rechtstreeks van de Noordzee, maar via een omweg. Via Zuiderzee en IJ stroomde water in de lager gelegen delen tussen de strandwallen. De strandvlaktes bleven daarom zeer nat. Op de oudere strandzanden werd klei afgezet en er had op diverse plaatsen veenvorming plaats. Later kwam ook

water via de Zijpe en de Rekere de strandvlaktes binnen. Het water schuurde beddingen uit, maar liet op andere plaatsen weer veel zware klei (katteklei of pikklei) achter. Er ontstaat een nat gebied met grote variatie aan grondsoorten en reliëf. In de strandvlaktes zijn diverse waterlopen die in de voormalige bedding van het OerIJ liggen. Deze waterlopen dragen namen als Die en Dije. (Ie en Ye betekent „water“) Om de geesten tegen wateroverlast te beschermen zijn al vanaf de 11e eeuw vele dijken aangelegd.

De lagere, natte delen zijn lange tijd alleen geschikt geweest voor weiland. Ten oosten van de strandwal van Akersloot lag vanaf 4000 jaar geleden een moeras waarin zich een meters dik pakket veen vormde. Pas in de Middeleeuwen is het moeras in cultuur gebracht. Om het slappe veengebied te kunnen gebruiken werden talloze sloten gegraven om het water af te voeren. Door de ontwatering van het land begon het land tot onder zeeniveau te dalen en ontstaan meren als Schermer en Langemeer (= Alkmaardermeer en Uitgeestermeer).

Het Alkmaardermeer en de huidige duinen zijn dus zeer jong, niet ouder dan 1000 jaar. Het strandvlaktegebied en de binnendelta van het OerIJ hebben een duidelijk ander karakter dan de meer oostelijk gelegen veenweidegebieden met een „manmade“ slotenpatroon. Grillige kavelpatronen in de vlakte verraden een ondergrond van geulen en kreken. Restgeulen van het Oer-IJ bleven bestaan als laagten in het landschap, soms als watergangen. De Schulpvaart en de Hendriksloot zijn voorbeelden van restanten van deze oude waterlopen. In de weilanden is veel microreliëf. In het gebied zijn nog steeds veel oeverwallen herkenbaar. Het patroon van geulen en wallen van de binnendelta is van aardkundige en, vanwege de oude bewoningsgeschiedenis, ook van archeologische waarde.

Landschapstypen (bron: structuurvisie 2040 provincie Noord-Holland)

Op de AHN-kaart (Actueel Hoogtebestand Nederland) van Castricum is nog heel duidelijk te zien hoe de bedding van het Oer-IJ door het landschap loopt. Tussen

Limmen en Castricum is nog goed de passage van het Oer-IJ te onderscheiden. De Kennemerstraatweg ligt hoog op de strandwal, het kruispunt met de Zeeweg ligt veel lager.

Hierna wordt ingegaan op de verschillende landschapstypen.

Binnenduinrand / strandwallen

De hogere zandige gronden in het gebied worden strandwallen genoemd. Hierop waren lage duintjes gevormd die we de 'Oude Duinen' noemen.

De eerste bewoners in de kuststrook woonden op de hogere zandgronden waar ze akkers aanlegden, die we 'geesten' noemen. Deze geesten liggen doorgaans op de flanken van de oude strandwallen. Bij de geesten werden enkele huizen gebouwd. Nu nog markeren de (stolp-) boerderijen de randen van de strandwallen. Rondom de geest werden landpaden aangelegd, die in een later stadium werden opgenomen zijn in het regionale wegennetwerk.(de Herenwegen). Daar waar de strandwal grenst aan de Jonge Duinen spreekt men ook wel over de binnenduinrand. De binnenduinrand is duidelijk hoger gelegen t.o.v. de strandvlakten, hoewel er veel zand afgegraven is: dit (micro)reliëf is van waarde. Er is sprake van verweving van landschap(groene en open ruimtes). Het bebouwingspatroon op de binnenduinrand heeft een binnenkant (het lint van de Heereweg) en soms twee buitenkanten/ achterkanten: naar de duinen en naar de polder.

Rand strandwal bij Limmen

Het beeld is zeer groen, zowel door tuinen als door beplantingen in de openbare ruimte die de overgang van polder naar duinen accentueren. Plaatselijk zijn er open ruimtes door bollenteelt: open ruimtes bieden zicht op duinvoet / polders. Het functionele beeld is zeer divers: naast het oorspronkelijk agrarische karakter komen ook andere functies voor zoals wonen, recreatie en toerisme en bedrijvigheid. De gebruikswaarde is dus van belang, voor meerdere functies. Op de strandwallen waar nu Limmen en Akersloot op liggen zijn de oude duinen afgegraven om plaats te maken voor de akkers, die hier geesten worden genoemd. Het landschap van de binnenduinrand en de strandwallen is kleinschalig. Het is opgebouwd uit een dorpspatroon, gemengd met restanten van een agrarisch landschap. De afwisseling en verweving geeft de binnenduinrand en de strandwallen een uniek karakter, de belevingswaarde is groot. Tegelijk staat de binnenduinrand door de vele functies en ruimteclaims die ermee gepaard gaan, onder druk.

Strandvlakten

De voormalige strandvlaktes zijn de lage en drassige zones tussen de strandwallen, waar veenvorming plaats had en waar in de Middeleeuwen door vele overstromingen vanuit het zuidelijke IJgebied veel klei is afgezet, maar ook geulen gevormd werden. Omdat in de Middeleeuwen veel overstromingen waren zijn in de strandvlaktes vele dijken aangelegd, die nu van grote cultuurhistorische waarden zijn. Hier liggen de Groot-Limmerpolder en de Castricumerpolder. De strandvlaktes waren generaties lang alleen als weilanden geschikt. In de laatste decennia van de vorige eeuw heeft de teelt van voedermaïs zich ontwikkeld en heeft op beperkte schaal omgroning voor de bollenteelt plaatsgevonden. Oorspronkelijk werden de boerderijen gebouwd op de rand van de strandwal en de vlaktes zijn daarom van oudsher, op enkele molens en gemalen na, een open gebied. Pas na de ruilverkaveling/landinrichting in de 20^e eeuw zijn enkele nieuwe boerderijen gebouwd in de strandvlaktes. In Akersloot liggen twee smalle strandwallen, met de oude geesten en buurtschappen, die gescheiden worden door de 'Binnengeesterpolder'. Deze polder is nu grotendeels volgebouwd met woningen.

Strandvlakte

Binnendelta OerIJ

De structuur van het landschap tussen de oorspronkelijke strandwallen (de strandvlaktes) in dit gebied is gedurende lange tijd gevormd door de aanwezigheid van het Oer- IJ: de noordelijke zijtak van de Rijn die tot 2000 jaar geleden ter hoogte van de huidige kern Castricum in zee afwaterde. Omdat de zee met vloed hier binnenkwam en de rivier naar buiten wilde ontstond een stelsel van sterk meanderende kreken waartussen vele zandige eilandjes lagen. Langs de kreken ontstaan hogere zandruggen (oeverwallen). De watergangen volgen nu nog vaak de (kronkelende) loop van de kreken. In het gebied zijn nog steeds veel oeverwallen herkenbaar. Vanaf de IJzertijd zijn de hogere gronden (oeverwallen) in de strandvlakte en het binnendeltagebied bewoonbaar. Hier liggen nu de archeologische monumenten Cronenburg en Heemstede. De openheid en rust van de strandvlaktes en het patroon van de watergangen en dijken en de verhogingen door oeverwallen zijn de belangrijkste landschappelijke waarden. Qua gebruikswaarde domineert de agrarische sector, met natuur als belangrijke nevenfunctie, met daarnaast extensief recreatief medegebruik.

Veenweidepolders

De polders ten oosten van Akersloot, de KlaasHoorn- en Kijfpolder en de Hempolder liggen aan het Alkmaardermeer in het Hollands veengebied. De verkaveling is hier

anders dan in de strandvlaktes. Het verkavelingspatroon is hier (nog) onregelmatiger; echter de waterlopen juist vaak rechter, waarschijnlijk een gevolg van de decentraal niet geplande ontginning van het veengebied vanaf de 13^e eeuw. Het enige reliëf wordt hier gevormd door dijkjes, die vooral in de diepere poldergedeelten een begrenzing vormen. Het zijn nu nog (erg) natte gebieden en daarom voor natuurontwikkeling heel aantrekkelijk. Dit gebied wordt gerekend tot het veenweidelandschap. De landschappelijke kernwaarden (grootschaligheid, openheid en rust) zijn hier groter dan de meer westelijke strandvlakten.

Net als voor de strandvlakten had het landschap een grote gebruikswaarde voor de agrarische sector (m.n. de melkveerundhouderij), maar nu is de nadruk komen te liggen op natuur en recreatie en wordt de aardkundige en cultuurhistorische waarde duidelijk herkenbaar. Het Alkmaardermeer en de omliggende veenpolders zijn een aardkundig monument.

Veenweidepolder

Het landschap is samenvattend vooral gevormd door het agrarisch grondgebruik, de strijd tegen water en de occupatie. Afgezien van enkele grote infrastructurele elementen zullen ook in de toekomst deze factoren het landschap bepalen. Echter ook andere functies zoals natuur, burgerwoningen en recreatie leggen een claim op het landschap. Agrarische bedrijven die hun functie blijven vervullen, zullen behoefte hebben de agrarische bebouwing uit te breiden of te moderniseren. Verder laat het provinciaal beleid toe dat op (agrarische) bedrijfspercelen in het buitengebied bij bedrijfsbeëindiging en het slopen van verspreide bebouwing een of meerdere nieuwe woningen worden teruggebouwd.

Afhankelijk van de beeldkwaliteitseisen die hieraan gesteld worden kan dit leiden tot zowel een toename als een afname van de visuele versterking van het open landschap. Als gevolg van nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven of vervolgfuncties bij (vrijkomende) agrarische bedrijfsbebouwing (bijvoorbeeld niet-agrarische bedrijvigheid of wonen) kan behoefte ontstaan aan nieuwe elementen, zoals paardenrijbakken, volkstuinen en kampeermiddelen. Deze nieuwe elementen kunnen de identiteit van het voorheen samenhangend agrarisch landschap aanzienlijk aantasten ('verrommeling'), met name als dit leidt tot een grote diversiteit aan (deel)functies en een grote verscheidenheid aan inrichting en vormgeving van onbebouwde ruimten en gebouwde voorzieningen. Het landschapsbeeld wijzigt zich voorts als gevolg van veranderingen in de agrarische bedrijfsvoering.

Nationaal Landschap Laag Holland

Het gehele plangebied ligt in het Nationaal Landschap Laag Holland. De voornaamste kernkwaliteiten zijn in dit Nationaal Landschap zijn: aardkundige waarden, archeologische waarden en tijdsdiepte, historische structuurlijnen, cultuurhistorische objecten, openheid en stilte en donkerte en 'Dorps-DNA'. In veel gevallen dienen de kernkwaliteiten deel uit te maken van de afweging rondom ruimtelijke ontwikkelingen in buitenstedelijk gebied.

Aardkundige waarden

Het plangebied is bij de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie grotendeels aangewezen als aardkundig waardevol gebied. Het Alkmaardermeer is een aardkundig monument, welke beschermd wordt via de Provinciale Milieuverordening.

In het plangebied zijn vijf verschillende gebieden aangewezen als gebieden met aardkundige waarden, het gaat om:

Het Die, Limmerpolder, Limmen

Het mooiste voorbeeld binnen de provincie van een strandvlakte waar op het strandzand na het ontstaan van de strandwal Limmen-Alkmaar in een moeras veen gevormd werd. Het westelijk deel kwam onder invloed te staan van het OerIJ, met zand en kleiafzetting. Tijdens de Late Middeleeuwen zijn over het veen hier weer mariene sedimenten, voornamelijk klei, over afgezet. Het Limmerdie is een restant van het kreeksysteem dat in die periode is ontstaan. De Oer-IJ afzettingen geven een beeld van hoe de ontwikkeling van het gebied vanaf 3000 jaar geleden is geweest. Het aanwezige veen speelt een sleutelrol wat betreft de datering van de kustontwikkeling.

Restant Oer-IJ

Alkmaardermeer en Uitgeestermeer (vh Langemeer)

Dit meer is nu een laatste restant van het grote merensysteem dat in de tweede helft van de Middeleeuwen was ontstaan toen het veengebied daalde als gevolg van de moerasontginning. De meren Beemster, Schermer, Starnmeer etc werden in de 17^e eeuw drooggelegd, maar het Langemeer is water gebleven en vormt een essentieel onderdeel van het Schermerboezemsysteem. Het meer en de omliggende polders geven inzicht in de ontstaansgeschiedenis en heeft daarom een educatieve en wetenschappelijke waarde.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Indien de aanwezige landschappelijke, natuurwetenschappelijke en-/of cultuurhistorische waarden dusdanig van aard zijn dat het agrarisch gebruik hier niet los van kan worden gezien, is een bestemming Agrarisch met waarden toegekend. De gronden zijn dan zowel bestemd voor agrarische productiedoeleinden als behoud, herstel en onderhoud van de aan het open landschap gebonden natuurwaarden en de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische patronen. Primair gebruik is evenwel de agrarische bestemming; deze prevaleert boven de landschaps-, natuur en cultuurhistorische waarden. Waar geen (grote) waarden (meer) aanwezig zijn in principe bestemd als Agrarisch.

De kleinere landschapselementen worden beschermd middels een omgevingsvergunning voor aanlegactiviteiten vanuit de bestemmingen Agrarisch en Agrarisch met waarden. Het kan in dit verband gaan om struwelen, bosschages, sloten, dijken, vaarten, houtsingels en eendenkooien, etc.. Enkele zeer waardevolle elementen zijn voorzien van een dubbelbestemming Waarde - Cultuurhistorie met daaraan gekoppeld een omgevingsvergunningstelsel voor aanlegactiviteiten. Hierdoor kan bij de voorgenomen werken een overweging worden gemaakt of deze vanuit cultuurhistorisch oogpunt gewenst zijn.

Nationaal landschap

In het bestemmingsplan worden regels opgenomen ten behoeve van het behoud of versterking van de kernkwaliteiten van het Nationale Landschap zoals omschreven in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie⁹. De bescherming van de waarden komt tot uitdrukking in de clustering van bebouwing (in bouwvlakken) en omgevingsvergunningstelsels waarin o.m. beplanting verboden wordt (beschermen openheid) en het weren van geluid- en verkeersaantrekkende producerende functies (stilte).

Aardkundige waarden

De aardkundige waarden worden beschermd middels een omgevingsvergunningstelsel. In principe zijn groot- en kleinschalige ingrepen en intensieve veehouderij niet toegestane activiteiten. Verdere afgravingen en egalisaties mogen niet meer worden toegestaan.

3.2 Natuur

Het plangebied kenmerkt zich door een kleinschalige afwisseling van graslanden en sloten. De grote 'geodiversiteit' maakt een grote 'biodiversiteit' mogelijk. Bebouwing en opgaande beplanting zijn behoudens in de binnenduinrand en op de uiteinden van de strandwallen van Akersloot schaars, waardoor een open landschap aanwezig is dat vooral voor weidevogels (inclusief goudplevieren), maar ook voor overwinterende eenden, ganzen en zwanen aantrekkelijk is. Het grote waterareaal en de grote oeverlengte maakt dat het gebied ook van betekenis is voor foeragerende lepelaars, vissen, amfibieën en planten van water en oevers. Een bijzonder kenmerk is de invloed van het zoete kwelwater vanuit het naastgelegen duingebied, de plaatselijke invloeden van zout kwelwater en de geleidelijke overgangen tussen zoet en zout. Met

⁹ Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, provincie Noord-Holland, 2010

name de botanische soortenrijkdom is hierdoor groot. De ecologische waarden verschillen per deelgebied, hetgeen vaak een gevolg van de bodem- en/of watergesteldheid. Onderstaand worden de deelgebieden omschreven; in de haalbaarheidsparagrafen 4.2.1 en 4.3.2 wordt op een aantal specifieke waarden en elementen nader ingegaan.

Overgang duinen - polder (binnenduinrand)

Castricum kent een kenmerkende overgang van de duinen naar het landelijk gebied. De kwel van schoon grondwater, afkomstig uit het duingebied, leidt tot bijzondere natuurwaarden van kwelvegetaties en natte graslanden. Bij waterlopen waar kwel naar boven komt groeien karakteristieke soorten als groot moerasscherm, holpijp en beekpunge. Veel amfibieën trekken jaarlijks tussen de duinen en de polders. Ook tussen Castricum en Heemskerk zijn in het Krengenbos en de aangrenzende weilanden bijzondere natuurwaarden aanwezig. Op een groter schaalniveau bekeken zijn deze overgangsgebieden van duin naar polder zeldzaam geworden. De binnenduinrand is van betekenis als foerageergebied voor vleermuizen.

Strandvlakten

Grote delen van de strandvlakten zijn belangrijke weidevogelbroedgebieden. Verder zijn op enkele plaatsen bijzondere schrale hooiland- en rietlandvegetaties aanwezig in het Limmerveentje en de oeverlanden van het Limmer Die. De strandvlakten zijn vanwege het grote waterareaal en oeverlengte van belang voor amfibieën en vissen. Aanwezig zijn gewone pad, groene en bruine kikker, rugstreeppad, kleine watersalamander, bittervoorn en kleine modderkruiper. In de meer voedselrijkere waterlopen zonder kwelinvloeden groeien onder meer kikkerbeet, gele lis en witte waterlelie. Langs de oevers groeien onder meer dotterbloem, echte koekoeksbloem, pinksterbloem, veldzuring en zwanebloem. De graslanden zelf zijn overwegend intensief gebruikt en zijn daardoor weinig soortenrijk.

Veenweidegebieden

Rond het Alkmaardermeer liggen veenweidegebieden die bijzonder rijk zijn aan weidevogels. Deze weidevogelgebieden horen tot de beste van Noord-Holland: Klaas Hoorn en Kijfpolder, Hempolder en Westwouderpolder. Zie verder paragraaf 4.3.2.

Parels aan het snoer

Natuurgebieden functioneren meestal niet op zichzelf, omdat zij daar in het algemeen te klein voor zijn. Zij zijn altijd in meerdere of mindere mate afhankelijk van hun omgeving, zij maken deel uit van een groter geheel. Daarom is het van belang natuurgebieden in onderlinge samenhang te zien. De provincie heeft daartoe een Ecologische Hoofdstructuur (EHS) vastgesteld. In de gemeente Castricum is een deel van die EHS gerealiseerd. Zie verder paragraaf 4.3.2.

Natura 2000

Binnen de gemeente Castricum is één gebied (in ontwerp) aangewezen als Habitatrichtlijngebied in het kader van de Natura 2000-regeling, het Noordhollands duinreservaat. Zie verder paragraaf 4.3.2.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Castricum telt een aantal natuurgebieden. De bestaande natuurgebieden krijgen de bestemming natuur en worden daarmee beschermd. De ecologische hoofdstructuur

en de bijzondere positie van het buitengebied voor de broedgelegenheid van weidevogels vraagt om specifiek beleid.

De Ecologische Hoofdstructuur zoals die nu is vastgelegd door de provincie, vormt het uitgangspunt. De gebieden die behoren tot het zoekgebied van de ecologische verbindingszone Van Kust tot Kust, maar die nog in agrarisch gebruik zijn, krijgen een agrarische bestemming met een wijzigingsbevoegdheid naar de bestemming Natuur. Deze wijziging kan slechts worden toegepast, indien de gronden reeds als zodanig zijn verworven, of op basis van vrijwilligheid kunnen worden verworven, dan wel als de (agrarische) grondeigenaar zelf besluit de gronden onder de regeling voor Particulier Natuurbeheer te willen brengen.

De provincie heeft het plangebied grotendeels aangewezen als weidevogelleefgebied. De bijzondere positie van het buitengebied voor de broedgelegenheid van weidevogels vraagt om behoud en versterking van grotere rustkernen van voldoende omvang. Het aangewezen weidevogelleefgebied krijgt daarom een gebiedsaanduiding. Binnen de daartoe aangewezen gronden is het niet toegestaan om:

1. nieuwe bebouwing, anders dan binnen een bestaand bouwvlak of een uitbreiding daarvan op te richten;
2. nieuwe weginfrastructuur aan te leggen (fiets, wandel en ruitersporen zijn in afwijking wel mogelijk indien minimale verstoring voor weidevogels plaatsvindt; indien nodig moeten de paden in het broedseizoen worden gesloten);
3. bossen of boomgaarden aan te leggen;
4. versturende activiteiten, buiten de huidige agrarische activiteiten, te verrichten die het weidevogelleefgebied verstoren;
5. werken uit te voeren die realisatie van nieuwe peilverlagingen mogelijk maken.

De aanleg van opgaande beplanting en weginfrastructuur worden daartoe aan een omgevingsvergunning gekoppeld.

Gronden die in gebruik zijn als bos krijgen de bestemming Bos, voor zover er geen sprake is van de bestemming natuur. Doorgaans betreft het productiebos. Middels deze bestemming wordt verzekerd dat de functies van het bos gehandhaafd blijven en/of zich verder kunnen ontwikkelen. Ook het behoud van met de met het bos samenhangende landschappelijke- en natuurwaarden worden middels deze bestemming gewaarborgd. Het bosareaal is in dit bestemmingsplan overigens klein.

3.3 Cultuurhistorie

Cultuurhistorie uit zich in gebouwen en bebouwing maar net zo goed in historisch-geografische patronen. Verspreid over het plangebied zijn gebouwen aanwezig met grote cultuurhistorische waarde. Er is een voorlopig vastgesteld register van beschermde gemeentelijke monumenten, onderdeel terreinen en landschappelijke structuren met cultuurhistorische waarden van Castricum.

Onder waardevolle gebouwen vallen onder andere waardevolle boerderijen (met name stolpen) die niet zijn aangemerkt als provinciaal of rijksmonument, maar wel cultuurhistorisch waardevol zijn. Stolpen zijn van oorsprong Noord- Hollandse

boerderijen met bijzondere kenmerken: een houten vier- of zeskant dat de kapconstructie draagt. In combinatie met het erf en de veelal typerende inrichting daarvan (bomensingel als markering van het erf) is sprake van een bijzonder waardevolle element.

Monumentale stolp

In de gemeente Castricum zijn twee molens aanwezig. Het gaat om de korenmolen “De Oude Knecht” aan de Pontweg-Noord te Akersloot en de poldermolen “Noordermolen” aan de Hoogegeest te Akersloot. Poldermolens zijn windmolens die water van een lager niveau naar een hoger niveau verzetten. De molens, met bijbehorende molenbiotopen zijn van waarde omdat hieruit afgelezen kan worden waar en hoe de polders bemaald werden. De omringende molenbiotopen beschermen de vrije windvang voor de molens en dragen hierdoor bij aan de belevingswaarde namelijk doordat er een vrij zicht door ontstaat.

De Oude Knecht bij Akersloot

Sommige buurtschappen concentreerden zich vooral op de top en de flanken van de oudere strandwallen. De buurtschappen concentreerden zich vooral de flanken van de oudere strandwallen en op de oeverwallen van het OerIJ. Omdat de huizen bij de akkers lagen en de akkers geesten worden genoemd, worden dit geestdorpen genoemd. Naast de kernen Akersloot en Limmen (welke niet in het plangebied vallen) gaat het in het plangebied bijvoorbeeld om de Nesdijk en de geest van Heemstede, de Oosterbuurt en Noord-Bakkum.

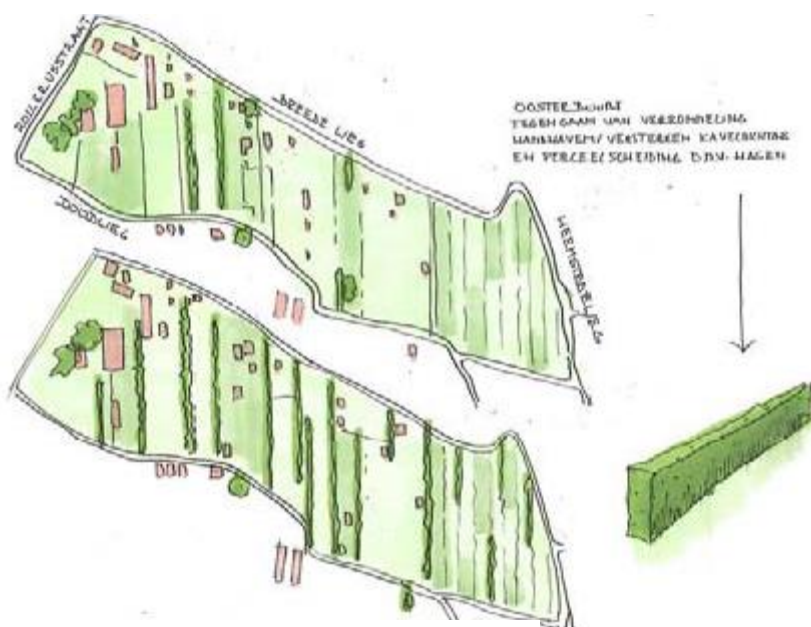
De Oosterbuurt is één van de vijf buurtschappen, waaruit het dorp Castricum is ontstaan (zie voor meer informatie Buitengewoon Castricum 2030). Het was van oudsher een woongebied, dat lag tussen het kasteel Cronenburg en de Kerkbuurt. De Oosterbuurt verdient vanwege zijn aard bijzondere aandacht in het bestemmingsplan.

Bescherming van het karakter van de Oosterbuurt is gewenst. Aspecten die daarbij een rol spelen zijn vooral landschappelijk, cultuurhistorisch en aardkundig.

Afbeelding buurtschap Oosterbuurt

De geesten zijn doorgaans ovaalvormig met een pad eromheen. De akkers zijn van oorsprong smalle, lange percelen, gescheiden door hagen. De veeboeren hebben de stolpboerderij op de rand van de hogere drogere strandwal staan, nabij hun weilanden in de strandvlakte. De rand van de strandwal is daardoor ook herkenbaar aan de lijn van stolpen. De lagere, natte delen werden gebruikt voor de veeteelt. De talloze waterloopjes van de lagere delen bepalen de oorspronkelijk grillige blokverkaveling. Op de strandwallen is veel zand afgegraven voor de bollenteelt, waardoor de oude gebouwen en oude wegen nu hoger dan de omgeving liggen. De (cultuur)historische waarde van de geesten is zeer groot.

*Schematische weergave buurtschap (geest)
Oosterbuurt*

Naast bebouwing zijn historisch-geografische patronen van belang. Aan het verkavelingspatroon en het patroon van wegen, waterlopen, dijken en bebouwingslinten kan de ontginningsgeschiedenis van het plangebied worden

afgelezen. De huidige patronen dateren deels nog uit de ontginningsfase, met name het dijkenpatroon. Maar ook beplanting, in de vorm van bomerijen, hagen of struwelen, die dijken of oude straten begeleiden, kan van waarde zijn. Daardoor vertegenwoordigen deze patronen een grote historisch-geografische waarde. Op de Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie van de provincie Noord-Holland zijn de verschillende waarden terug te vinden.

De gemeente heeft een zogenaamd register van beschermde gemeentelijke monumenten, onderdeel terreinen en landschappelijke structuren met cultuurhistorische waarden voorlopig vastgesteld. De cultuurhistorische elementen en patronen zijn in alle gevallen waardevol omdat ze in beginsel onvervangbaar zijn. De waardevolle gebouwde elementen kunnen worden aangetast door onzorgvuldige uitbreiding en restauratie, verwijdering of aantasting van omliggende beplantingen. Een andere mogelijke bedreiging vormt het oprichten van sterk contrasterende elementen in de nabijheid van historische bebouwing. Voor andere historisch-geografische patronen ligt aantasting minder voor de hand aangezien deze patronen (wegen, waterlopen) nog altijd als zodanig functioneren. Aantasting van de herkenbaarheid van de patronen vormt echter een bedreiging. In dit verband kan gedacht worden aan nieuwe wegen, bebouwing en omvangrijke beplantingen die niet passen binnen de bestaande patronen.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

In de bijlage bij het bestemmingsplan wordt een overzicht opgenomen van de gemeentelijke - en provinciale- en rijksmonumenten in het plangebied. Deze worden in het bestemmingsplan echter niet beschermd, aangezien bescherming van monumenten verloopt via de Monumentenwet 1988 of de gemeentelijke monumentenverordening. De overige beschermenswaardige objecten (zonder formele monumentale status) zijn vooral stolpen, molens en dijken. Deze zijn beschermd in dit bestemmingsplan. Dit gebeurt op de volgende manier:

Oosterbuurt

De Oosterbuurt is één van de vijf buurtschappen, waaruit het dorp Castricum is ontstaan. Het was van oudsher een woongebied, dat lag tussen het kasteel Cronenburg en de Kerkbuurt. De Oosterbuurt verdient vanwege zijn aard bijzondere aandacht in het bestemmingsplan. Bescherming van het karakter van de Oosterbuurt is gewenst. Aspecten die daarbij een rol spelen zijn vooral landschappelijk, cultuurhistorisch en aardkundig.

Voor de Oosterbuurt zijn daarom beschermende regels opgenomen in het bestemmingsplan, waardoor:

1. beeldbepalende stolpboerderijen worden gehandhaafd;
2. geen woningbouw anders dan vervangend mogelijk is;
3. ook bij vervangende woningbouw rekening gehouden wordt met het agrarische karakter;
4. de doorzichten naar het verdere buitengebied open gehouden worden;
5. geen vergroting wordt toegestaan van agrarische bouwkavels;
6. de bestaande heggen worden gehandhaafd;
7. de aanwezige veldwegen niet worden bestraat;
8. de klinkerbestrating op de verschillende wegen wordt gehandhaafd;
9. de verkaveling niet wordt veranderd;

10. geen werkzaamheden worden toegestaan die de bodemopbouw verstoren;
11. bepaalde grondwerkzaamheden kunnen gebonden worden aan een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk (aanlegvergunning), waarbij aanvullende voorwaarden kunnen worden gesteld, zoals archeologisch bodemonderzoek.

Er is hiertoe een aparte bestemming Wonen – Oosterbuurt (en Agrarisch Oosterbuurt, Groen- Oosterbuurt etc.) opgenomen.

Molenbiotoop

De aanwezige molenbiotopen worden beschermd met een aanduiding in het bestemmingsplan. De molenbiotoop heeft betrekking op de hele omgeving van de molen, voor zover die van invloed is op het functioneren van die molen als maalwerktuig én als monument. Gemeten vanaf de molen, geldt dat tot een afstand van 100 meter van de molen niet mag worden gebouwd. Voor het berekenen van de toegestane hoogte van een obstakel in het gebied dat ligt tussen 100 meter en 400 meter vanaf de molen worden formules gehanteerd die gebaseerd zijn op het oude molenrecht of windrecht. De formule is hieronder schematisch weergegeven.

Molenbeschermingszone in buitengebied. Bron: vereniging Hollandsche Molen.

Waardevolle panden

Ook de waardevolle panden, niet zijnde een monument, krijgen de dubbelbestemming Waarde - Cultuurhistorie. Daaraan wordt een sloopverbod gekoppeld. Sloop van de panden is pas mogelijk nadat vergunning is verleend. Deze wordt niet verleend indien de cultuurhistorische karakteristiek onevenredig wordt aangetast door de sloop. Het concreet aanwezig zijn van een nieuwbouwplan dat recht doet aan de cultuurhistorische karakteristiek is een van de overwegingen om alsnog een vergunning te verlenen. De monumenten zijn of worden in de rijks- en gemeentelijke monumentenlijst vastgesteld. Monumenten worden reeds beschermd op basis van de Monumentenwet en daarvoor is geen beschermende regeling in het bestemmingsplan noodzakelijk.

Overige objecten

De waardevolle dijken vaarten, houtsingels, en dergelijke krijgen in het bestemmingsplan een dubbelbestemming Waarde – Cultuurhistorie waaraan een aanlegvergunningstelsel wordt gekoppeld: aanlegwerkzaamheden zijn niet toegestaan wanneer de cultuurhistorische karakteristiek daardoor onevenredig aangetast zou worden.

Cultuurhistorisch waardevolle dijk

3.4 Archeologie

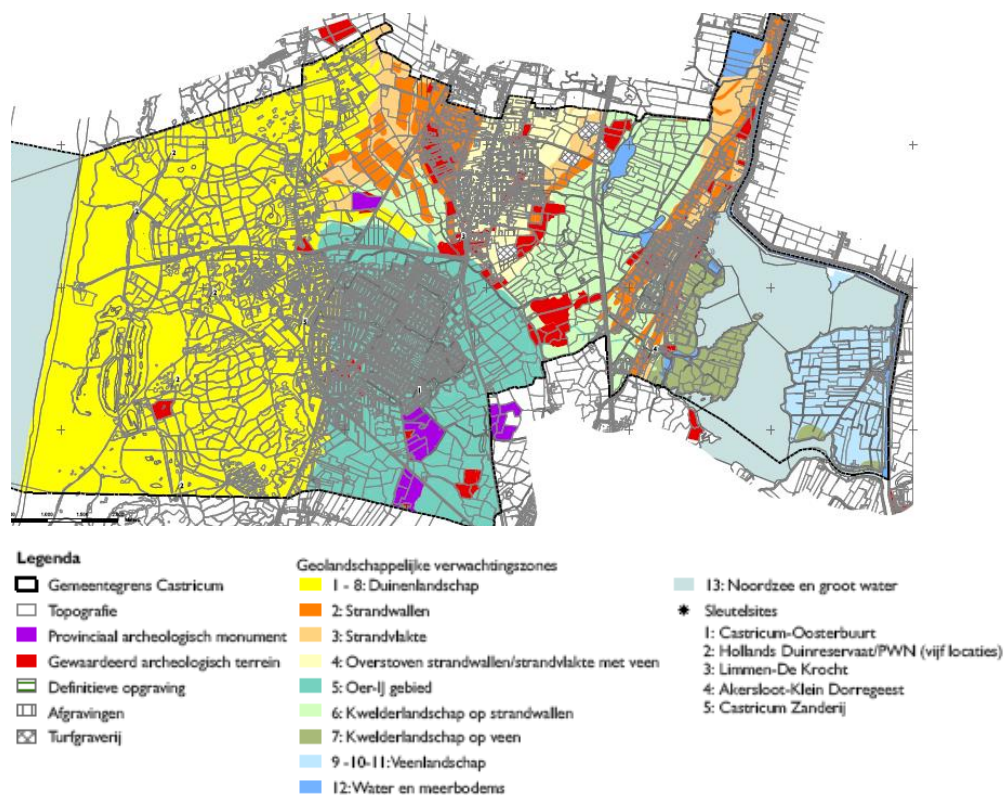
Met name in het Oer-IJ-gebied ligt een aantal archeologisch waardevolle terreinen. Het aldaar meest gevonden materiaal dateert uit de Late IJzertijd, de Romeinse tijd en de vroege Middeleeuwen. Overigens bevat heel Castricum in binnen- en buitengebied veel archeologische vondsten. De gemeente heeft drie provinciaal archeologische, twee aardkundige- en één cultuurhistorisch monument binnen haar grenzen, namelijk de boerderij Kronenburg. Voorts geldt voor met name de randen van de strandwallen en de oeverwallen dat deze al heel vroeg bewoond waren waardoor dit als archeologisch waardevol gebied wordt beschouwd. De archeologische waarden worden bedreigd door grondwerkzaamheden die samengaan met agrarische activiteiten, de aanleg van bijvoorbeeld wegen, bebouwing en watergangen. Ook peilverlaging is schadelijk aangezien dit leidt tot het oxideren van organisch materiaal in de bodem.

In aansluiting op het rijks- en provinciaal beleid besteedt de gemeente specifieke aandacht aan vroegtijdige inpassing van archeologie in de ruimtelijke ordeningsprocessen. Uitgangspunt hierbij is een kwalitatief adequaat beheer van het cultureel erfgoed met aandacht voor een efficiënte voortgang van bouwprocessen en kostenbeheersing. Tegen deze achtergrond is de gemeente gestart met een nadere inventarisatie van archeologische verwachtingen en haar eigen archeologiebeleid. Op grond van het toekomstig beleid is bij bodemingrepen van een bepaalde omvang en diepte een archeologisch veldonderzoek noodzakelijk. Daarbij is de drempelwaarde afhankelijk van de archeologische verwachtingswaarde van het gebied.

Hiertoe worden onder meer verschillende historische kaartbeelden van de gemeentegebied met elkaar vergeleken. Deze inventarisatie is bedoeld als een verfijning van het verwachtingsbeeld van de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) en de Cultuur Historische Waardenkaart (CHW) van de provincie Noord-Holland, en de landelijke Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) waarin de stedelijke gebieden niet gekarteerd zijn.

Uit de CHW kaart blijkt dat de verwachtingwaarde is gebaseerd op het bebouwingspatroon rondom de historische wegen alsmede de wegen zelf. De verwachtingwaarde is gelet op het feit dat van oudsher hier bebouwing aanwezig was, groot. De concept beleidskaart van Castricum volgt in feite deze verwachting; wel is de kaart aangevuld met enkel plaatsen waar specifieke informatie bekend over ofwel de verwachting, ofwel vondsten.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat het binnen het plangebied -afgezien van de vondsten- gaat om archeologische *verwachtings*waarden. Dit is iets anders dan daadwerkelijk geconstateerde archeologische waarden. Het is momenteel niet bekend of in het gebied met hoge verwachting ook daadwerkelijk archeologische relicten aanwezig zijn. Anderzijds moeten mogelijke archeologische waarden zoveel mogelijk beschermd worden. Aangezien in het bestemmingsplan geen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, kan dat pas worden vastgesteld indien sprake is van sloop en nieuwbouw of andere grondroeringen waarvan nu nog niet bekend is of en waar deze gaan plaatsvinden. Op navolgende afbeelding is het archeologiebeleid op kaart weergegeven.

Archeologische waarden- en verwachtingenkaart

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van de archeologische waarden- en verwachtingskaart is een maatregelenkaart opgesteld. Op navolgende afbeelding is de maatregelenkaart weergegeven. De categorieën hebben elk een specifiek regime. Voor werkzaamheden in de zee dient advies te worden aangevraagd bij de maritieme archeologen van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Op basis van het gemeentelijk archeologiebeleid geldt dat voor provinciale archeologische monumenten alle bodemingrepen vergunningplichtig zijn (categorie 1). Aangezien deze monumenten reeds beschermd zijn via de Monumentenwet, worden deze monumenten niet in het bestemmingsplan opgenomen.

Voor bekende vindplaatsen, zogenaamde AMK terreinen (categorie 2) is in dit bestemmingsplan de dubbelbestemming Waarde – Archeologie 1 opgenomen.

De bestemming Waarde – Archeologie 2 is opgenomen voor categorie 3 (de archeologische verwachtingszone 1 en 8: duinen) en 4; hier geldt geen verplichting tot archeologisch vooronderzoek bij ingrepen tot het niveau van 0,4 beneden maaiveld, mits het gebied niet groter is dan 500 m².

De bestemming Waarde – Archeologie 3 is opgenomen voor gronden waarop mais mag worden geteelt: hier geldt geen uitzondering voor diepte, wel voor omvang (vanaf 500 m² is onderzoek nodig, ongeacht dus de diepte).

Legenda

- Topografie
- Contour geolandschappelijke zones, met nummer (cf. kaart 16)
- Categorie 1 (provinciale monumenten): geen ontheffingen
- Categorie 2 (gewaardeerde vindplaatsen/AMK-terreinen): onderzoekseis in plangebieden groter dan 100 m² en bodemingreep dieper dan 40 cm -mv
- Categorie 3 (verwachtingszone 1 en 8): onderzoekseis in plangebieden groter dan 100 m² en bodemingreep dieper dan 4 meter +NAP
- Categorie 4 (verwachtingszone 2 t/m 7 en 9 t/m 11): onderzoekseis in plangebieden groter dan 500 m² en bodemingreep dieper dan 40 cm -mv
- Categorie 5 (verwachtingszone 12): geen onderzoekseis
- Categorie 6 (verwachtingszone 13): vooronderzoek in overleg met RCE
- Categorie 7 (verstoord/opgegraven): geen onderzoekseis

Archeologische maatregelenkaart

Voor de categorieën 5 en 7 geldt dat er geen onderzoekseisen worden gesteld in het archeologisch beleid. Deze categorieën krijgen dan ook geen dubbelbestemming ter bescherming. Voor alle categorieën geldt dat de verplichting tot het verrichten van archeologisch onderzoek niet geldt voor het normale (agrarische) gebruik. Voor een specifiek aantal percelen geldt een vrijstelling tot een grotere diepte (namelijk tot 60 cm onder maaiveld) omdat via onderzoek is aangetoond dat deze gebieden door regelmatig agrarische grondbewerkingen reeds geroerd zijn tot dat niveau.

4 Haalbaarheid

Het al dan niet voldoen aan verschillende randvoorwaarden en uitgangspunten is bepalend voor de vraag of een nieuw bestemmingsplan ook daadwerkelijk uitvoerbaar is. Hierbij moet worden gedacht aan onder meer het ruimtelijk ordeningsbeleid van Rijk, provincie en gemeente, aan milieuaspecten als geluid, bodem en hinder van bedrijven, archeologie en aan economische haalbaarheid. Dit hoofdstuk geeft een antwoord op de vraag of het voorliggende bestemmingsplan daadwerkelijk uitvoerbaar is.

Voorliggend bestemmingsplan is een plan waarmee geen grote ruimtelijke veranderingen kunnen worden gerealiseerd. Het accent ligt op behoud en ontwikkeling van hoofdzakelijk bestaande functies, op bestaande locaties. Er worden, bij recht, geen bedrijven of woningen toegestaan op locaties waar nu nog in het geheel geen bebouwing aanwezig is. Dit hoofdstuk heeft daarom een beschouwend karakter, wat inhoudt dat er geen onderzoeken zijn verricht en met name de benoemde milieuthema's algemeen beschreven zijn.

4.1 Beleidsaspecten

4.1.1 *Rijksbeleid*

4.1.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012)

Een actualisatie van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid is nodig gebleken omdat de verschillende beleidsnota's op het gebied van ruimte en mobiliteit gedateerd zijn door nieuwe politieke accenten en veranderende omstandigheden zoals de economische crisis, klimaatverandering en toenemende regionale verschillen onder andere omdat groei, stagnatie en krimp gelijktijdig plaatsvinden. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart in werking getreden. Deze structuurvisie geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau.

De visie is vernieuwend in de zin dat ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur sterker dan voorheen met elkaar verbonden worden. De structuurvisie vervangt daarvoor de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak, de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving en de ruimtelijke doelen en uitspraken in de PKB Tweede structuurschema Militaire terreinen, de Agenda Landschap, de Agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta. De Structuurvisie Nationaal Waterplan blijft in zijn huidige vorm als uitwerking van de SVIR bestaan.

In de structuurvisie schetst het Rijk de ambities voor concurrentiekracht, bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid tot 2040 (lange termijn) en doelen, belangen en opgaven tot 2028 (middellange termijn).

De centrale visie wordt uiteengezet in drie hoofddoelstellingen voor de middellange termijn (2028), namelijk "concurrerend, bereikbaar en leefbaar&veilig". Voor de drie rijksdoelen zijn de onderwerpen van nationaal belang benoemd waarmee het Rijk aangeeft waarvoor het verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken. De drie hoofddoelstellingen en 13 nationale belangen zijn:

1. Concurrerend = Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economisch structuur van Nederland. Hiervoor zijn de volgende nationale belangen benoemd:
 - Nationaal belang 1: een excellent en internationaal bereikbaar vestigingsklimaat in de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren;
 - Nationaal belang 2: Ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en de energietransitie;
 - Nationaal belang 3: Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen;
 - Nationaal belang 4: Efficiënt gebruik van de ondergrond;
2. Bereikbaar = Het verbeteren, instandhouden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat. Hiervoor zijn de volgende nationale belangen benoemd:
 - Nationaal belang 5: Een robuust hoofdnetwerk van weg, spoor- en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief de achterlandverbindingen;
 - Nationaal belang 6: Betere benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem van weg, spoor- en vaarweg;
 - Nationaal belang 7: Het instandhouden van de hoofdnetwerken van weg, spoor- en vaarwegen om het functioneren van de netwerken te waarborgen;
3. Leefbaar & veilig = Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn:
 - Nationaal belang 8: Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's;
 - Nationaal belang 9: Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en klimaatbestendige stedelijke (her) ontwikkeling;
 - Nationaal belang 10: Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;
 - Nationaal belang 11: Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten;
 - Nationaal belang 12: Ruimte voor militaire terreinen en activiteiten;
4. De rijksverantwoordelijkheid voor het systeem van goede ruimtelijke ordening is zonder hoofddoelstelling, als afzonderlijk belang opgenomen:
 - Nationaal belang 13: Zorgvuldige afwegingen en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke plannen.

De drie hoofddoelen van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid kennen nationale opgaven die regionaal neerslaan. Voor alle nationale opgaven worden rijksinstrumenten ingezet, waarbij financiering slechts één van de instrumenten is. Ook decentrale overheden en marktpartijen dragen bij aan de realisatie van nationale opgaven.

De volgende nationale belangen zijn relevant.

1. Nationaal belang 3: Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen;
2. Nationaal belang 8: Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's;
3. Nationaal belang 9: Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en klimaatbestendige stedelijke (her) ontwikkeling;
4. Nationaal belang 10: Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;

5. Nationaal belang 11: Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten.

4.1.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (2011)

Het kabinet heeft in de hiervoor genoemde SVIR vastgesteld dat voor een beperkt aantal onderwerpen de bevoegdheid om algemene regels te stellen zou moeten worden ingezet. Het gaat om de volgende nationale belangen: Rijkswaardewegen, Project Mainportontwikkeling Rotterdam, Kustfundament, Grote rivieren, Waddenzee en waddengebied, Defensie, Ecologische hoofdstructuur, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, Primaire waterkeringen buiten het kustfundament en IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte).

De SVIR bepaalt welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Ten aanzien daarvan is een borging door middel van normstelling, gebaseerd op de Wro, gewenst. Die uitspraken onderscheiden zich in die zin dat van de provincies en de gemeenten wordt gevraagd om de inhoud daarvan te laten doorwerken in de ruimtelijke besluitvorming. Zij zijn dus concreet normstellend bedoeld en worden geacht direct of indirect, d.w.z. door tussenkomst van de provincie, door te werken tot op het niveau van de lokale besluitvorming, zoals de vaststelling van bestemmingsplannen.

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Slechts daar waar een directe doorwerking niet mogelijk is, bij de Ecologische Hoofdstructuur (de artikelen worden later aan het Barro toegevoegd) en bij de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde is gekozen voor indirecte doorwerking via provinciaal medebewind. Voor één onderwerp geregeld in dit besluit, voorziet het besluit niet in de (definitieve) begrenzing. Dit betreft de EHS. Ten aanzien van deze begrenzing is bepaald dat de provincies die grenzen (nader) bepalen.

Een deel van het Barro is gebaseerd op eerdere pkb's en beleidsnota's die in de SVIR worden herbevestigd. Deze onderdelen kunnen na vaststelling van de structuurvisie de procedure volgen en zijn in werking getreden op 30 december 2011. Het betreft de volgende onderdelen:

1. Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
2. Kustfundament;
3. Grote rivieren;
4. Waddenzee en waddengebied;
5. Defensie;
6. Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

De regels betreffende de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde kunnen overigens pas in werking treden, zodra de hiervoor bedoelde Spoedwet Wro in werking treedt (afhankelijk van de parlementaire behandeling).

In augustus 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswaardewegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de

elektriciteitsvoorziening, de ecologische hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater langs de Maas en maximering van de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer. Ook is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving worden opgenomen.

Het kabinet heeft de keuze voor deze onderwerpen gemaakt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

In de Barro zijn regels opgenomen die van belang zijn voor het onderhavige plangebied:

Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen

Een bestemmingsplan buiten het zoekgebied buisleidingen, en nadat het zoekgebied is vervallen buiten de buisleidingenstrook, bevat geen bestemmingen die ten opzichte van het daaraan voorafgaande geldende bestemmingsplan een wijziging inhouden die de aanleg van buisleidingen van nationaal belang mogelijk maken.

Een bestemmingsplan bevat ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan geen nieuwe bestemmingen omtrent het gebruik van de grond die kunnen leiden tot een belemmering van de aanleg en instandhouding van buisleidingen van nationaal belang in de buisleidingenstrook. De in het plangebied aanwezige buisleidingenstrook (zie ook paragraaf 4.2.7) is daartoe apart in het bestemmingsplan opgenomen, door middel van een dubbelbestemming Leiding – Leidingstrook.

Bij provinciale verordening worden de gebieden aangewezen die de *ecologische hoofdstructuur vormen* en wordt de plaats van die gebieden geometrisch vastgesteld.

4.1.1.3 Nationaal Bestuursakkoord Water (2003)

In dit akkoord tussen kabinet, provincies, waterschappen en gemeenten zijn taakstellende afspraken gemaakt over doelen en maatregelen die nodig zijn om de waterhuishouding in 2015 op orde te hebben en te houden. Hierbij wordt rekening gehouden met klimaatsverandering, bodemdaling, zeespiegelstijging en verstedelijking, inclusief de financiële dekking. Water moet weer de ruimte krijgen en is medesturend voor het ruimtelijk beleid. Als een van de eerste stappen is afgesproken dat de waterschappen in beeld brengen hoeveel waterberging er nodig is om aan de zogenaamde werknormen te kunnen voldoen. Ten aanzien van waterberging geldt opnieuw het voornoemde principe eerst vasthouden, dan bergen, dan afvoeren, waarbij uitgangspunt is dat wateroverlast mag niet afgewenteld worden op de omgeving.

4.1.1.4 Nationaal Waterplan (2009)

In december 2009 is het Nationaal Waterplan vastgesteld. Dit plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Ook worden de maatregelen genoemd die hiervoor worden genomen. Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan

is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Het plangebied ligt in het gebied 'Randstad'. De Randstad is het dichtst bebouwde en bewoonde gebied van Nederland, waar meer dan de helft van het bruto nationaal product verdiend wordt. Het kabinet kiest ervoor om te blijven investeren in een gebied waarin veilig geleefd en gewerkt kan worden, met een duurzame waterhuishouding die sterk sturend is voor de ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Keuzes die uitwerking geven aan dit principe zijn:

1. Randstad blijvend beschermen tegen overstromingen;
2. anticiperen op toenemende verzilting en watertekort;
3. van Groene Hart naar Groenblauwe Delta: beschermen, ontwikkelen en klimaatbestendig inrichten.

4.1.1.5 Waterbeleid 21^e eeuw (2000)

In Nederland verscheen in het najaar van 2000 het rapport "Waterbeleid voor de 21^e eeuw", een advies van de Commissie Waterbeheer 21^e eeuw (Commissie WB21). Deze door het ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Unie van Waterschappen ingestelde commissie doet aanbevelingen over hoe in de komende eeuw met water moet worden omgegaan. De Commissie WB21 stelt dat de 21^e eeuw om een andere aanpak van het waterbeleid vraagt dan de 20^e eeuw.

Er moet minder accent op het technische beheer komen te liggen. Het water moet niet langer als vijand, maar veel meer als bondgenoot worden gezien. Het waterbeheer dient te worden gebaseerd op:

1. stroomgebiedsbenadering;
2. ruimte geven aan water;
3. vasthouden en tijdelijk bergen van water, alvorens af te voeren;
4. kansen benutten voor meervoudig ruimtegebruik;
5. geen afwenteling van problemen in het watersysteem zelf, noch van bestuurlijke verantwoordelijkheden of kosten;
6. te ontwikkelen normenstelsel per stroomgebied.

Bij grootschalige en/of ingrijpende locatiebesluiten dienen de kwantitatieve en kwalitatieve gevolgen voor het watersysteem te worden onderzocht aan de hand van een zogenaamde watertoets. Zonodig moeten compensatiemaatregelen worden getroffen. Het huidige regime van schadevergoeding door de Rijksoverheid moet worden vervangen door een verzekeringsstelsel voor schade door regenval en, eventueel, overstroming van boezems. Het ministerie van Infrastructuur en milieu en de provincie dienen op respectievelijk nationaal en regionaal niveau een sterkere regierol te vervullen.

Naar verwachting zal de door de Commissie WB21 voorgestane aanpak belangrijke voordelen opleveren, zoals een toegenomen veiligheid van mens en dier en een betere bescherming van materiële goederen.

Een snelle implementatie van de maatregelen voorkomt bovendien dat op termijn duurdere oplossingen voor de steeds nijpendere problemen moeten worden gezocht. Ruimte voor water heeft tevens een positieve invloed op de natuurontwikkeling, de landbouw en de ruimtelijke kwaliteit in zowel stedelijk als landelijk gebied.

4.1.1.6 Nationale milieubeleidsplannen (3 en 4)

In het Nationaal Milieubeleidsplan 3 (NMB 3) worden doelstellingen ten aanzien van milieukwaliteit geformuleerd. Het beleid is gericht op de instandhouding, het herstel of de ontwikkeling van functies en eigenschappen van bepaalde gebieden. Integraal waterbeheer wordt steeds belangrijker bij de inrichting van gebieden.

Door de watersysteembenadering worden de verschillende functies (landbouw, natuur en stedelijk gebied) aan elkaar gekoppeld. De waterschappen zijn in algemene zin verantwoordelijk voor het oplossen van lokale en regionale milieuproblemen die te maken hebben met integraal waterbeheer. De gemeente staat als overheid het dichtst bij de burger en heeft daarom een speciale verantwoordelijkheid om de burger bij het milieubeleid te betrekken.

NMP 3 blijft ook na het uitkomen van Nationaal Milieubeleidsplan 4 (NMP 4 juni 2001) onverkort van kracht. NMP 4 heeft echter een andere opzet waarbij de beleidshorizon in het jaar 2030 is gelegd, dertig jaar vooruit. Centraal staat daarbij “een gezond en veilig leven in een aantrekkelijke leefomgeving en te midden van een vitale natuur zonder de mondiale biodiversiteit aan te tasten en hulpbronnen uit te putten”.

4.1.1.7 Structuurvisie Buisleidingen 2011-2035 (2011)

Het doel van deze Structuurvisie is om ruimte vrij te houden in Nederland voor de aanleg van toekomstige buisleidingen van nationaal en internationaal belang voor het transport van gevaarlijke stoffen.

Het netwerk van hoofdverbindingen dat de overheid in deze Structuurvisie presenteert geeft zoveel mogelijk ruimte aan nieuwe ontwikkelingen door efficiënt om te springen met de ruimtelijke reserveringen voor nieuwe buisleidingen voor gevaarlijke stoffen. Bovendien maakt de Structuurvisie duidelijk waar de aanwezigheid van deze reserveringen beperkingen kan opleggen aan nieuwe ruimtelijk plannen. Voor leidingen die niet in stroken liggen, reeds bestaand of nieuw, geldt dat het Besluit externe veiligheid buisleidingen gemeenten verplicht deze leidingen op te nemen in het bestemmingsplan met een belemmeringsstrook van 5 meter ter weerszijden van de leiding (of 4 m bij gasleidingen met een lagere druk – minder dan 66 bar).

In de gemeente Castricum loopt een buisleidingenstrook (zie navolgende afbeelding). Deze strookruimte dient vrijgehouden te worden te houden in Nederland voor de aanleg van toekomstige buisleidingen van nationaal en internationaal belang voor het transport van gevaarlijke stoffen.

Buisleidingenstrook in gem. Castricum, bron: ontwerp structuurvisie buisleidingen

- 4.1.1.8 Tevens lopen in de gemeente diverse buisleidingen van nationaal belang (zie verder onder de paragraaf externe veiligheid 4.2.7). De buisleidingenstrook en de leidingen zijn (met vrijwaringszone) opgenomen in het bestemmingsplan.
- 4.1.1.9 **Conclusie Rijksbeleid**
Het bestemmingsplan is conserverend van aard. Grootschalige ontwikkelingen worden niet mogelijk gemaakt. Wel worden mogelijkheden geboden het platteland vitaal te houden (zie hoofdstuk 2) en worden de cultuurhistorische, landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden beschermd waarbij tevens herstel en verbetering mogelijk is. Voorts wordt ruimte geboden voor het blijvend functioneren van vervoer via buisleidingen en is het bestemmingsplan zodanig ingericht dat een acceptabel woon- en leefklimaat zal (blijven) bestaan gelet op milieuaspecten als lucht bodem, geluid, externe veiligheid e.d..

Ecologische Hoofdstructuur

Om de biodiversiteit in Nederland te beschermen, in stand te houden en verder te ontwikkelen heeft het rijk de ecologische hoofdstructuur (EHS) aangewezen. De provincie is verantwoordelijk voor de aanwijzing en begrenzing in een verordening van de gebieden die de ecologische hoofdstructuur vormen. De provincie moet in een verordening regels stellen aan bestemmingsplannen in de EHS. Voor de EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe activiteiten die de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische hoofdstructuur significant aantasten zijn verboden, tenzij sprake is van groot openbaar belang, er geen andere mogelijkheden voor realisatie zijn en de negatieve gevolgen worden beperkt en gecompenseerd.

Een klein deel van het plangebied maakt deel uit van de EHS. In de provinciale structuurvisie is de EHS nader geconcretiseerd. Voor de beoordeling van het plangebied wordt verwezen naar het provinciale beleid in paragraaf 4.2.2.

Kust

Om ons land te beschermen tegen de zee is een duurzaam kustfundament nodig. Dat kustfundament moet voldoende ruimte bieden voor de versterking van de zeewering met behoud van de natuurlijke waarden. Het rijk wijst de grenzen van het kustfundament aan. De landwaartse begrenzing wordt door de provincies bij verordening nader vastgesteld. Gemeenten moeten de primaire waterkeringen in het bestemmingsplan als zodanig bestemmen. Voor gronden behorende tot de primaire waterkeringen geldt het 'ja-mits'-principe als specifiek bouwbeleid: ruimtelijke ontwikkelingen zijn toegestaan, mits geen significante belemmering kan ontstaan voor de instandhouding of versterking van het zandige deel van het kustfundament of de primaire waterkering. Het plangebied maakt geen deel uit van het kustfundament en behoort niet tot het primaire waterkeringgebied (de aanwezige regionale waterkering is wel opgenomen in het bestemmingsplan). Voor het aspect water, is een aparte watertoets opgenomen in dit bestemmingsplan (zie paragraaf 4.3.1).

Gelet op bovenstaande, is het bestemmingsplan in overeenstemming met het Rijksbeleid.

4.1.2 Provinciaal beleid

- 4.1.2.1 Structuurvisie Noord-Holland 2040, kwaliteit door veelzijdigheid (2010)
- Sinds 1 juli 2008 is de nieuwe Wet ruimtelijke ordening van kracht geworden. Deze wet kent geen streekplan. In plaats daarvan beschikt de provincie over het instrument van de structuurvisie. De provinciale structuurvisie is op 21 juni 2010 vastgesteld door Provinciale Staten. De Structuurvisie geeft inzicht in de ruimtelijke ambities van de provincie Noord-Holland. De provincie is veelzijdig met een aantal belangrijke economische motoren van Nederland, bruisende steden, natuurparken, het strand en open grasland vol weidevogels. Dit bijzondere karakter wil de provincie bewaken. Tegelijkertijd zijn er ontwikkelingen als globalisering, klimaatverandering en trends zoals vergrijzing en krimp die een grote ruimtelijke impact hebben. In de Structuurvisie beschrijft de provincie hoe en op welke manier ze met deze ontwikkelingen en keuzes omgaat en schetst ze hoe de provincie er in 2040 moet komen uit te zien.

De provincie Noord-Holland wil in de structuurvisie inzetten op ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimtegebruik. Wat betreft ruimtelijke kwaliteit zorgt de provincie voor behoud van het Noord-Hollandse landschap door verdere ontwikkeling van de kwaliteit en diversiteit ervan. Het gaat hierbij om het behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen, natuurgebieden en groen om de stad. Onder duurzaam ruimtegebruik verstaat de Provincie Noord-Holland het plaatsen van de juiste functies op de juiste plek. Deze juiste plek wordt bepaald door verschillende factoren zoals de aanwezige milieukwaliteit, de behoefte aan voorzieningen zoals passende huisvesting voor bewoners en bedrijven op specifieke locaties en de bereikbaarheid van die locaties.

Uitgangspunt is een zorgvuldige afweging tussen verschillende belangen, waarbij milieukwaliteiten als (externe) veiligheid, luchtkwaliteit, bodemkwaliteit, geur en geluid,

maar ook waterkwaliteit belangrijke randvoorwaarden zijn. Hierbij streeft de Provincie naar oplossingen die ruimte laten voor veranderende omstandigheden en die zo efficiënt mogelijk gebruik maken van de beschikbare ruimte.

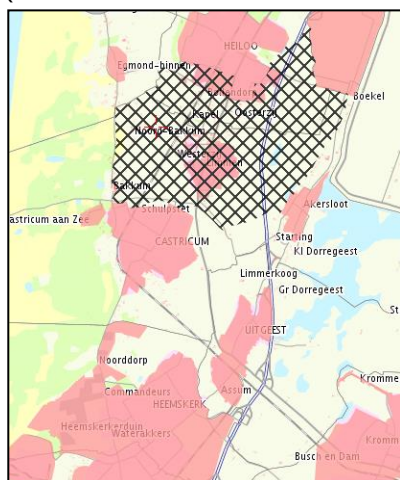
- 4.1.2.2 Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (2010, gewijzigd 2011)
Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS) is gelijktijdig door Gedeputeerde Staten vastgesteld met de Structuurvisie. De ruimtelijke verordening waarborgt de provinciale belangen en geeft regels die moeten worden opgevolgd bij het opstellen van bestemmingsplannen. In de verordening wordt onder andere ingegaan op de volgende onderwerpen:
1. regels voor het Bestaand Bebouwd Gebied;
 2. regels voor het landelijk gebied;
 3. de Groene Ruimte;
 4. de Blauwe Ruimte;
 5. energie.

In de navolgende passage wordt ingegaan op een aantal artikelen die in de verordening zijn opgenomen en betrekking hebben op het buitengebied van de gemeente Castricum.

De provincie stelt weinig eisen voor bouwen en gebruik binnen bestaand bebouwd gebied. *Buiten* bestaand bebouwd gebied vindt de provincie het van belang om de open ruimtes zoveel mogelijk te behouden en te ontwikkelen. Zo is bepaald dat nieuwe woningbouw in het landelijk gebied verboden is (behoudens ontheffing). Het landelijk gebied gaat echter niet op slot, maar bebouwingsplannen dienen te voldoen aan eisen van nut en noodzaak en ruimtelijke kwaliteit. Een bestemmingsplan in het landelijk gebied kan voorzien in de mogelijkheid van nieuwe woningen ter compensatie van storende bebouwing of functies buiten het bestaand bebouwd gebied als voorzien is in een Ruimte voor Ruimte-regeling.

Onder voorwaarden kan een bestemmingsplan ook voorzien in de mogelijkheid dat agrarische gebouwen inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, al dan niet als nevenfunctie, op het bouwperceel worden gebruikt voor kleinschalige vormen van (bijzondere) huisvesting, werken, recreatie en zorgfuncties. Een bestemmingsplan voorziet niet in de mogelijkheid van permanente bewoning van recreatiewoningen en stacaravans.

Uit navolgende afbeelding blijkt dat het plangebied buiten bestaand gebied ligt. Het met kruizen gearceerde deel houdt in dat het hier om een transformatiegebied gaat (onder andere in verband met de ontwikkeling van de Zandzoom).

Bestaand Bebouwd Gebied, bron: provinciale verordening

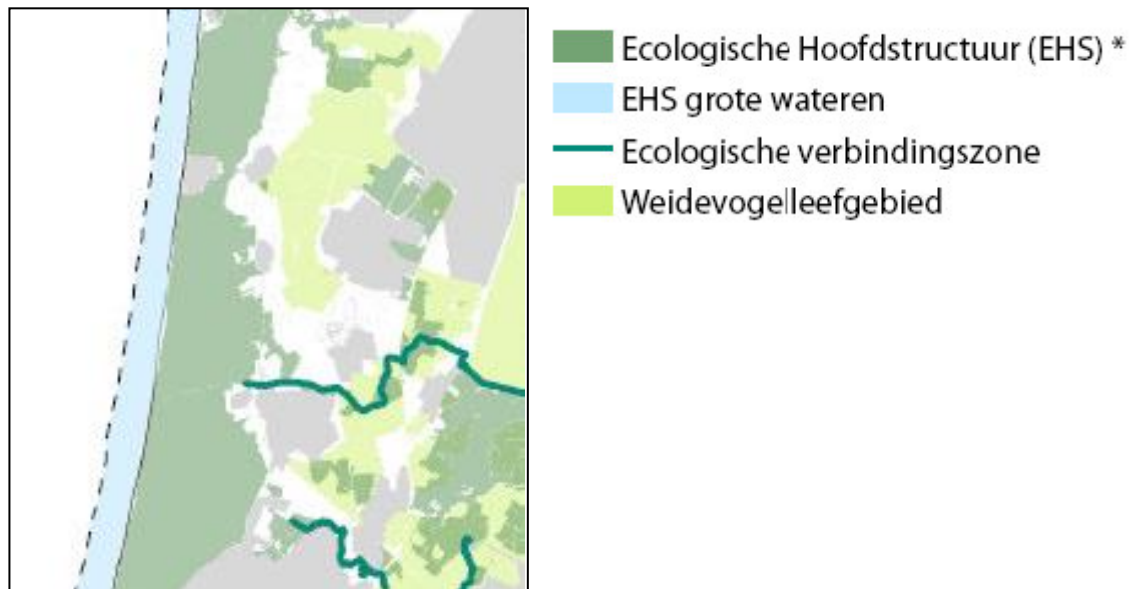
In het hoofdstuk over de Groene Ruimte wordt onder andere ingegaan op de Ecologische hoofdstructuur (EHS). In de verordening is een artikel opgenomen dat het behoud en de ontwikkeling van de EHS en de ecologische verbindingzones (EVZ) als doel heeft. De provincie heeft de recreatiegebieden met hoge natuurwaarden ook opgenomen in de ecologische hoofdstructuur. In de structuurvisie is opgenomen dat de provincie Noord-Holland de gebieden met een hoge biodiversiteit beschermt en deze uitbouwt tot een robuust samenhangend netwerk.

Daarnaast stelt ook het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening een regeling bij verordening verplicht. Het behoud en ontwikkeling van de EHS en de EVZ kan op diverse wijzen in het bestemmingsplan worden opgenomen. Dit kan door de betreffende gronden de natuurbestemming te geven (indien er sprake is van een al gerealiseerde nevenfunctie). Indien de gronden nog niet voor natuur beschikbaar zijn dan dient de omvorming naar natuur wel in het bestemmingsplan mogelijk te worden gemaakt. Dit kan door het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid.

Voor een gebied dat als EHS is begrensd, maar (nog) een agrarische bestemming heeft, hoeft bij toepassing van het 'nee, tenzij'-beginsel alleen rekening gehouden te worden met de actuele natuurwaarden, zijnde de natuurwaarden die al aanwezig zijn, en nog niet met de potentiële natuurwaarden. Voorzetting van het bestaande agrarisch gebruik is over het algemeen mogelijk. Indien deze voortzetting een uitbreiding van bebouwing betekent die buiten het bouwperceel ligt van het ten tijde van de inwerkingtreding van deze verordening vigerende bestemmingsplan dan dient te worden voldaan aan de compensatieregels.

Het plangebied is grotendeels aangewezen als Weidevogelleefgebied. In de ruimtelijke verordening is een artikel opgenomen dat beoogd de leefgebieden van weidevogels te beschermen. Uit een aantal onderzoeken blijkt dat behalve het beheer, de afwezigheid van opgaande begroeiing en gunstige omgevingscondities, de afwezigheid van bebouwing in hoge mate bepalend is voor het succes van

weidevogelpopulaties. Zie navolgende afbeelding voor de weidevogelleefgebieden en de EHS.

Ecologie in Castricum. Bron: Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie

Zodoende is het onwenselijk dat in nieuwe bestemmingsplannen nieuwe bouwvlakken worden toegekend in open gebieden. Uitbreiding op bestaande of uitbreiding van bestaande bouwpercelen is minder schadelijk voor weidevogels. Indien het toch noodzakelijk blijkt dat een deel van het leefgebied moet wijken voor een andere functie dan dient het leefgebied te worden gecompenseerd.

Daarnaast is het gehele plangebied aangewezen als Nationaal landschap Laag Holland, deze is in de verordening nader begrensd. Voor deze gronden moet in het bestemmingsplan regels worden opgenomen ten behoeve van het behoud of versterking van de kernkwaliteiten van het Nationaal landschap Laag Holland. Een bestemmingsplan mag uitsluitend voorzien in nieuwe functies en uitbreiding van de bebouwing van bestaande functies binnen het Nationaal Landschap voor zover deze de kernkwaliteiten behouden of versterken. Het gehele plangebied valt tevens in een aardkundig waardevolle gebied. In de toelichting van het bestemmingsplan moet worden aangegeven in hoeverre rekening is gehouden met de in het gebied voorkomende bijzondere aardkundige waarden. Op deze manier kunnen de voorkomende bijzondere aardkundige waarden in geval van nieuwe ontwikkelingen zo goed mogelijk worden beschermd.

Het buitengebied van de gemeente Castricum is in de verordening aangewezen als een gebied voor gecombineerde landbouw. In het midden en zuiden van Noord-Holland zijn landschappelijk kwetsbare gebieden, zoals veenweidegebieden of cultuurhistorisch waardevolle gebieden, karakteristiek.

Het landschap bepaalt waar en hoeveel ruimte wordt geboden aan productielandbouw (nee tenzij). Voorbeelden van gecombineerde landbouw zijn landbouw als landschapbeheerder, een combinatie van waterbeheer en natuur, recreatie, educatie, kleinschalige productie, zorgboerderijen etc. Biomassa -inrichtingen zijn ook in deze gebieden toegestaan mits voor eigen gebruik. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gebieden voor gecombineerde landbouw maakt geen agrarische bouwpercelen mogelijk, groter dan 1,5 hectare.

Voorts stelt de PVRS dat de zonering van de regionale waterkeringen in het bestemmingsplan moeten worden opgenomen.

- 4.1.2.3 Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, ontwikkelen met kwaliteit (2010)
- Deze (vernieuwde) leidraad is een uitwerking van het beleidskader “Landschap en Cultuurhistorie” uit 2006. In het kader van de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS) is het beleidskader aangepast. Het oude beleidskader is aangevuld met een aantal onderwerpen die van belang zijn voor de ruimtelijke kwaliteit van Noord-Holland, te weten aardkundige waarden, openheid en dorps-DNA. Daarnaast is gekozen voor een nieuwe indeling van de leidraad. Waar het beleidskader voorheen vanuit regio’s was opgebouwd, is nu per landschapstype duidelijk aangegeven welke kernkwaliteiten belangrijk zijn en hoe hierop gestuurd wordt. Hiermee slaat de leidraad een brug naar de PRVS, die immers stelt dat bestemmingsplannen rekening moeten houden met de kernkwaliteiten van een bepaald gebied. Uitgangspunt is ruimte te bieden aan nieuwe ontwikkelingen en tegelijkertijd verantwoord om te gaan met het verleden. De provincie wil de Noord-Hollandse landschappen optimaal gebruiken door hun kenmerkende kwaliteiten te benutten bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Het basisuitgangspunt van het beleid is dan ook “behoud door ontwikkeling”. Nieuwe ruimtelijke plannen houden rekening met de ontwikkelingsgeschiedenis, de bebouwingskarakteristiek en de inpassing in de bredere omgeving.

Kernkwaliteiten worden beschreven aan de hand van:

1. aardkundige waarden, archeologische waarden en tijdsdiepte (tezamen “Ondergrond”);
2. historische structuurlijnen, cultuurhistorische objecten en openheid (tezamen “Landschaps-DNA”);
3. “Dorps-DNA”.

In Noord-Holland worden elf landschapstypen¹⁰ onderscheiden. Met behulp van een landschapstypering kunnen de kernkwaliteiten van een gebied beter worden geduid. Naast een landschapstypering worden ook structuurdragers benoemd. Dit zijn lijnvormige structuren zoals dijken, trekvaarten, militaire verdedigingslijnen, of zwermen van punten zoals molens en stolpen die een bepaalde (vaak cultuurhistorische) kwaliteit vertegenwoordigen.

- 4.1.2.4 Provinciaal Waterplan Noord-Holland 2010 – 2015 (2010)
- In dit provinciaal Waterplan is het Europese en nationale beleid vertaald naar wat er binnen de provincie moet gebeuren om het water zo goed mogelijk te blijven beheren in de periode 2010 – 2015 en daarna. Het Provinciaal Waterplan staat niet op zichzelf. Water heeft met heel veel zaken te maken, variërend van landbouw tot recreatie en van stadsuitbreidingen tot gezond drinkwater. Daarom is het Provinciaal Waterplan afgestemd met het beleid op het gebied van natuur, recreatie, landschap, cultuurhistorie, milieu, landbouw, ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer. In het Provinciaal Waterplan is het waterbeleid beschreven aan de hand van de thema’s veiligheid, wateroverlast en watertekort, waterkwaliteit en grond- en drinkwater. Het

¹⁰ Een typering op basis van de ruimtelijke componenten schaal, architectuur, patroon, vegetatie en cultuur(historische) componenten, zoals grondgebruik, historie en traditie.

Provinciaal Waterplan fungeert hierbij als het kader voor de uitvoering: het is de basis voor allerlei te nemen maatregelen door de Provincie, waterschappen en gemeenten gedurende de looptijd van het plan. Het is dus geen uitvoeringsprogramma. Er zal een apart uitvoeringsprogramma worden opgesteld dat jaarlijks wordt aangepast.

4.1.2.5 Provinciaal Milieubeleidsplan

In het Provinciaal Milieubeleidsplan (PMP) staan de milieudoelen van de provincie. Ook wordt daarin beschreven hoe die moeten worden gerealiseerd en binnen welke termijn. Het biedt gemeenten en waterschappen een kader voor hun beleid en geeft ondernemers en burgers inzicht in toekomstige ontwikkelingen en maatregelen. Leven in een gezonde, schone en veilige omgeving is hét uitgangspunt dat ten grondslag ligt aan dit Provinciaal Milieubeleidsplan. In dit milieubeleidsplan wordt beschreven wat de Provincie gaat doen om bij te dragen aan deze langetermijnvisie. De activiteiten in de komende vier jaar moeten er in ieder geval toe leiden dat eind 2013 overal in Noord-Holland de zogeheten basiskwaliteit is bereikt. De basiskwaliteit is vastgelegd in Europese en nationale milieunormen en regels en hangt samen met de functie van een gebied: wonen, werken of recreëren.

De provincie heeft het milieubeleid voor 2012-2013 aangescherpt op de volgende vier punten:

- extra inzetten op het verminderen van geurhinder;
- extra inzetten op het verbeteren van de luchtkwaliteit;
- aansluiten bij actuele landelijke ontwikkelingen door mee te werken aan een nieuw stelsel van omgevingsrecht;
- het actief volgen van de landelijke transitie van het bodembeleid.

4.1.2.6 Conclusie provinciaal beleid

Het door de provincie aangewezen EHS is met een beschermende regeling opgenomen in dit bestemmingsplan. De gronden met de aanduiding weidevogelleefgebied zijn als zodanig aangeduid en van een beschermende regeling voorzien. Aangezien het gehele plangebied valt onder het Nationaal Landschap Laag – Holland, is een nadere aanduiding op de verbeelding niet nodig. Omdat grootschalige ontwikkelingen in dit bestemmingsplan niet mogelijk zijn (alleen perceelsgebonden initiatieven zijn mogelijk op locaties waar nu al bebouwing is), zijn de kernwaarden van het Nationaal Landschap niet in het geding. Voldaan wordt voorts aan het beleid van de provincie ten aanzien van gecombineerde landbouw. De agrarische bouwvlakken kunnen niet groter worden dan 1,5 ha. Verder zijn de regionale waterkeringen in het bestemmingsplan opgenomen. Het bestemmingsplan is in overeenstemming met het provinciaal beleid.

4.1.3 **Regionaal beleid**

4.1.3.1 Regionale Woonvisie Noord-Kennemerland 2005-2015 (2005)

De regio Noord-Kennemerland bestaat uit de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft-De Rijp, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk en Schermer. Het gebied kent een rijke schakering aan woningen en woonmilieus. Op gemeentelijk niveau is een dergelijke variëteit niet haalbaar en daarom is het van belang de omvang en invulling van het nieuwbouwprogramma, het aanbod aan woonmilieus en de omgang met de bestaande voorraad op elkaar af te stemmen in een Regionale Woonvisie. De Woonvisie geldt als leidraad bij de invulling van de regionale en lokale

woningbouwprogramma's, geeft richting aan regionale ontwikkelingen en signaleert kansen en bedreigingen op de woningmarkt.

- 4.1.3.2 Waterbeheersplan 4, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (2010)
In dit plan beschrijft het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier de doelstellingen voor de periode 2010-2015 voor de drie kerntaken: veiligheid tegen overstromingen, droge voeten en schoon water. Het Waterbeheersplan 4 (WBP4) is door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 9 maart 2010 goedgekeurd.

Het WBP4 heeft de volgende kerndoelen opgenomen:

- 1 het op orde houden van het watersysteem en dit onder dagelijkse omstandigheden doelmatig en integraal beheren;
- 2 de verontreiniging van het watersysteem door directe en indirecte lozingen voorkomen en/of beheersbaar houden;
- 3 het op orde houden van de primaire waterkeringen en overige waterkeringen met een veiligheidsfunctie en deze onder dagelijkse omstandigheden doelmatig beheren;
- 4 het in stand houden en ontwikkelen van een calamiteitenorganisatie die onder bijzondere omstandigheden onmiddellijk operationeel is en die beschikt over actuele calamiteitenbestrijdingsplannen voor veiligheid, wateroverlast en waterkwantiteit.

- 4.1.3.3 Conclusie regionaal beleid
Het bestemmingsplan is gelet op het conserverend karakter in overeenstemming met het regionaal beleid. Zie voor de waterbelangen de watertoets (paragraaf 4.3.1).

4.1.4 Gemeentelijk beleid

- 4.1.4.1 Structuurvisie Buiten Gewoon Castricum 2030 (2010)
In 2002 zijn de gemeente Akersloot, Castricum en Limmen samengegaan in de nieuwe gemeente Castricum. Een belangrijke leidraad bij dit fusieproces was de wens om een sterke groene buffer te vormen tussen de stedelijke gebieden ten noorden (Alkmaar, Heerhugowaard) en ten zuiden (Velsen, Beverwijk) van de nieuwe gemeente. Om dit streven gestalte te geven, werd besloten een strategische visie voor de nieuwe gemeente Castricum op te stellen. In de Strategische Visie Buiten Gewoon Castricum 2030 werd de gewenste koers van de gemeente op de lange termijn weergegeven. De strategische visie is in 2005 vastgesteld door de gemeenteraad van Castricum.

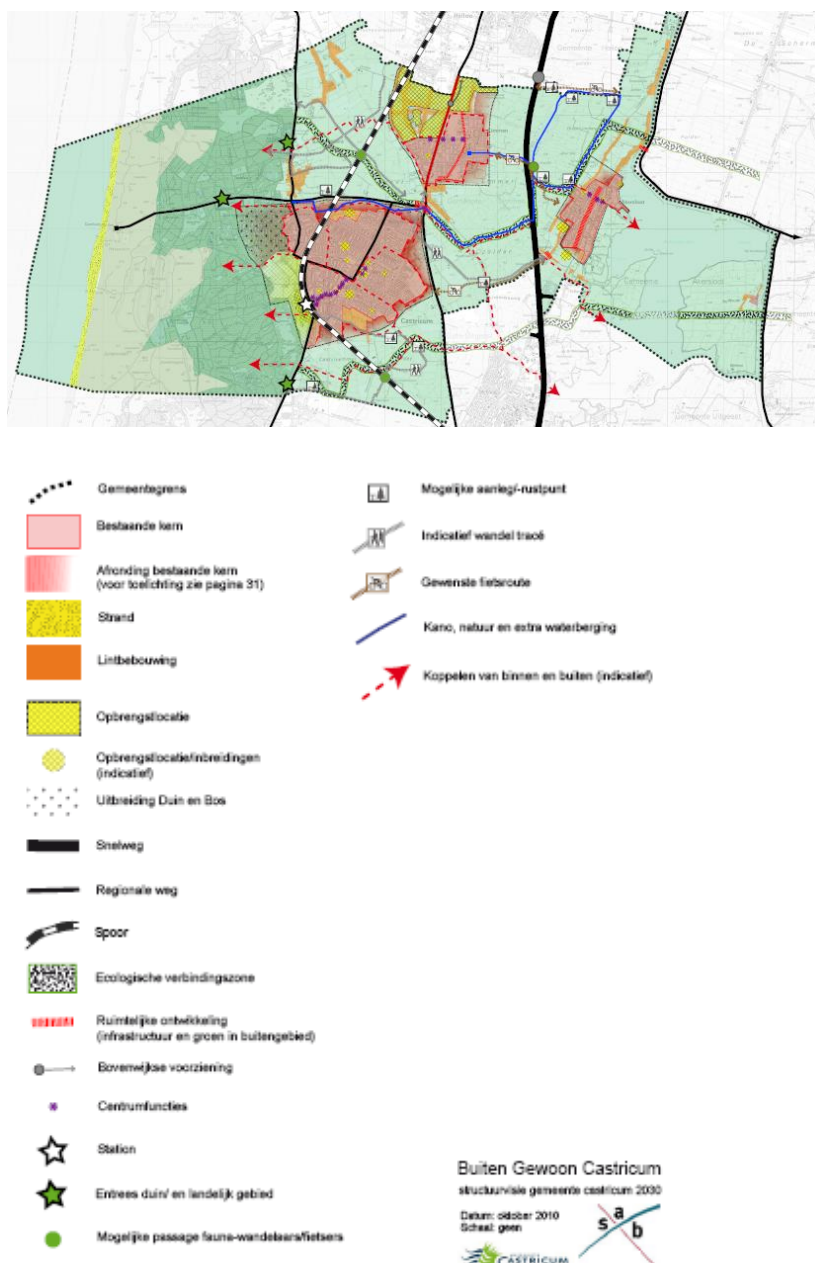
Na voorziene evaluatie en rekening houdende met de nieuwe Wro is de strategievisie getransformeerd tot structuurvisie BGC. Deze visie is in 2010 door de gemeenteraad vastgesteld.

De geëvalueerde strategische visie vormt de basis voor het beleidsdeel van de structuurvisie. Per thema dat aansluit bij de evaluatie wordt in de structuurvisie bekeken wat de beleidsontwikkelingen zijn geweest de afgelopen tijd. De thema's zijn: identiteit, bevolking & wonen, landelijk gebied, verkeer, economie, welzijn, duurzaamheid en water. Naar aanleiding van de beleidsontwikkelingen zijn de kerndoelen geactualiseerd. De 10 kerndoelen vormen de basis van de structuurvisie.

De volgende kerndoelen zijn uitgewerkt in de structuurvisie:

- kerndoel 1: Versterken van de identiteit;
- kerndoel 2a: Realistische bevolkingsontwikkeling;
- kerndoel 2b: Ruimte voor de doelgroepen van de volkshuisvesting;
- kerndoel 3a: Open houden van het landelijk gebied;
- kerndoel 3b: Duurzaam beheer buitengebied;
- kerndoel 4a: Ontwikkeling van routes voor langzaam verkeer;
- kerndoel 4b: Verkeersoverlast verminderen;
- kerndoel 5: Werkgelegenheid;
- kerndoel 6: Instandhouden winkelvoorzieningen;
- kerndoel 7: Herformuleren welzijnsvoorzieningen in de kernen;
- kerndoel 8: Realiseren van een duurzame omgeving;
- kerndoel 9: Water als kwaliteit benutten;
- kerndoel 10: Duurzame en flexibele ontwikkelingsstrategie.

De visie is uiteindelijk op een visiekaart vertaald (zie navolgende afbeelding). In het buitengebied zijn de ecologische verbindingzones aangegeven, mogelijke plaatsen voor waterberging, fiets, wandel en vaartraces e.d. De locaties zijn veelal indicatief weergegeven en niet direct verbonden aan een concreet initiatief. Daarom heeft de visiekaart geen directe gevolgen voor dit bestemmingsplan. Wel zal de visiekaart als onderbouwing / toetsingskader dienen wanneer een concreet initiatief zich aandient (dat kan ook een initiatief van een overheid zelf zijn).

Visiekaart structuurvisie Castricum, 2010

Wonen in het groen – samenwerking in het groen

Een belangrijk onderdeel van de structuurvisie om de doelen te halen is het project Wonen in het groen – samenwerking in het groen. Dit gemeenschappelijk project tussen de gemeente Castricum en Heiloo richt zich op woningbouw, een aansluiting op de A9 en het ontwikkelen van natuur en recreatie in het gebied Zandzoom, op de strandwal tussen Heiloo en Limmen. Doel is het maken van een bijzonder woonlandschap op de vroegere strandwal. Het gaat om totaal 2.000 à 2.400 woningen; 200 hectare natuur en/of waterberging en fiets- en wandelpaden (de Groenprojecten) en een nieuwe aansluiting op de A9. Limmen-Zandzoom omvat de bouw van ca. 600 woningen. De aansluiting A9 is een voorwaarde voor de woningbouwontwikkeling. Het Rijk heeft aangegeven dat ze voornemens zijn de aansluiting te realiseren.

4.1.4.2 Kadernota Buitengebied (2010)

De Kadernota Buitengebied beschrijft welke onderdelen uit de Strategische visie Buiten Gewoon Castricum in het bestemmingsplan Buitengebied worden vertaald en hoe dat gebeurt. Daarbij worden verschillende relevante thema's uit de strategische visie uitgediept. De kadernota beoogt de kerndoelen uit de strategische visie, voor zover ruimtelijk relevant voor het buitengebied, te vertalen in een inhoudelijke en beleidsmatige basis voor het bestemmingsplan Buitengebied. De kadernota en het bestemmingsplan vullen elkaar onderling aan en vormen samen een twee-eenheid. De kadernota bevat de beleidsdoelstellingen, de beleidskeuzen en het afwegingsinstrumentarium.

Het bestemmingsplan vormt de planologisch-juridische vertaling daarvan. De kadernota is vastgesteld door de raad van de gemeente Castricum op 10 juni 2010. In de kadernota wordt een beschrijving en analyse van het plangebied gegeven. Samen met de relevante beleidskaders heeft dit geleid tot een visie. De gemeente Castricum ziet het buitengebied als een belangrijke groene buffer tussen de verstedelijkte gebieden van Alkmaar en de IJmond.

Het gemeentebestuur wil het buitengebied blijvend behouden als een waardevol en gevarieerd polderlandschap, dat wordt gekenmerkt door afwisseling, openheid, rust en ruimte. Een landschap, dat zich uitstrekt van de kust tot en met het Alkmaardermeergebied, en dat in recreatief, economisch en ecologisch opzicht aansluit op de netwerken in de omgeving.

Om de kernkwaliteiten – open, groen en aantrekkelijk – duurzaam te behouden gelden de volgende uitgangspunten:

- 1 versterking ruimtelijke kwaliteit
 - a kwaliteiten landschap, ecologie en cultuurhistorie behouden of verbeteren;
 - b belevingsmogelijkheden van deze kwaliteiten versterken;
- 2 economische vitaliteit
 - a het buitengebied is primair bestemd voor aan het buitengebied gerelateerde functies;
 - b passende ontwikkelingsmogelijkheden voor landbouw en recreatie, en mogelijk ook voor andere functies;
- 3 duurzaamheid
 - a nieuwe functies op juiste locatie, en zo min mogelijk het natuurlijke systeem belastend, uiteraard binnen planologische randvoorwaarden;
 - b ontwikkelingen op economisch gezonde basis, ook op langere termijn;
 - c ontwikkelingen mogen geen, of zo min mogelijk hinder voor omgeving opleveren en mogen het milieu alleen zo min mogelijk belasten.

Het gemeentebestuur wil het buitengebied open, groen en aantrekkelijk houden door middel van:

- behoud en versterking van de waarden van natuur en landschap;
- ruimte voor een economisch rendabele agrarische bedrijfsvoering;
- behoud van archeologische en cultuurhistorische waarden;
- mogelijkheden en voorzieningen om van het buitengebied te genieten.

Ruimtelijke ontwikkelingen - kleinschalig en op de bestaande bouwvlakken – kunnen bijdragen aan de versterking van de huidige ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast kunnen op incidentele basis ook andersoortige ontwikkelingen buiten de bestaande bouwvlakken plaatsvinden. Daarvoor is een zorgvuldige afweging nodig: toetsing van de ontwikkeling in relatie tot de locatie en de meerwaarde voor de omgeving en alle relevante planologische aspecten.

In de kadernota worden ook de uitgangspunten voor het bestemmingsplan Buitengebied beschreven. Die uitgangspunten vloeien voort uit de omstandigheden, beleidslijnen, visies en doelstellingen die zijn beschreven in de kadernota. Daarbij steunen de uitgangspunten voor een deel op de inzichten die zijn verwoord in het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2010. De volgende uitgangspunten komen terug in de kadernota:

1. water;
2. cultuurhistorie en archeologie;
3. natuur en landschap;
4. agrarische bedrijvigheid, met name gericht op grondgebonden landbouw (agrarisch grondgebruik resp. agrarische bebouwing), met een korte passage over glastuinbouw;
5. paardenhouderij;
6. schuilgelegenheden voor vee;
7. wonen;
8. kleinschalige verblijfsaccommodatie (bed en breakfast en minicampings);
9. milieuaspecten (in casu: windturbines);
10. en tot slot het beleid voor initiatieven in overgangszones.

4.1.4.3 Beeldkwaliteitsplan Buitengebied (2010)

Het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied maakt onderdeel uit van de Kadernota Buitengebied. Het opstellen van een beeldkwaliteitsplan is door de provincie verplicht gesteld om de ruimtelijke kwaliteit bij functieveranderingen te waarborgen. Het beeldkwaliteitsplan beschrijft de ruimtelijke kenmerken van het buitengebied. Dat levert bouwstenen op voor de visievorming en regeling in het bestemmingsplan Buitengebied. Het beeldkwaliteitsplan schept kaders en ambities voor ruimtelijke ontwikkelingen passend binnen de identiteit van een gebied. Soms als conserverend plan, maar met name als inspirerend plan voor ontwikkelingen die passen in de doelstellingen van het plan.

In het beeldkwaliteitsplan wordt vanuit de geschiedenis van het landschap gekeken hoe het landschap er nu uit ziet. De analyse van de ordening van het landschap is vertaald naar een schatkaart die beeldend de belangrijke landschapstypen en beeldbepalende kenmerken weergeeft. De schatkaart geeft inzicht in de dynamiek van het landschap en sluit daarmee aan op de lagenbenadering van de Nota Ruimte: landschap en cultuurhistorie als de belangrijke basis, hier overheen netwerken en routes, en tenslotte de verschillende invullingen. De schatkaart is de basis voor het advies dat gegeven wordt over toekomstige ontwikkelingen. De visiekaart vormt de leidraad voor behoud van bestaande kwaliteiten en de motivatie waarom en de wijze waarop nieuwe ontwikkelingen kunnen worden ingepast. Het toetsingskader benoemt de spelregels waaraan ontwikkelingen in het gebied moeten voldoen.

4.1.4.4 Lokale woonvisie 2009 – 2030, Wonen tussen strand en polder (2009)

In de lokale woonvisie schetst de gemeente haar visie op het wonen in de gemeente Castricum. Hierbij wordt een concreet beeld gegeven tot 2020 met een doorkijk naar 2030. Deze visie staat niet op zich, maar kan als lokale doorvertaling worden gezien van de Regionale Woonvisie Noord-Kennemerland 2005-2015 en als een uitwerking van de Strategische visie Buiten Gewoon Castricum, dat een toekomstbeeld voor de gemeente tot 2030 schetst.

De woonvisie vormt een complete beleidsvisie op het wonen in de gemeente Castricum. Naast het nieuwbouwprogramma komen zaken aan de orde als het toekomstperspectief voor de bestaande woningvoorraad, het beleid ten aanzien van wonen, welzijn en zorg, het instrumentarium om het woningaanbod betaalbaar te houden voor huishoudens met lagere inkomens en de wijze waarop de gemeente met woningcorporaties en andere partijen wenst samen te werken om het woonbeleid uit te voeren.

Deze laatste visie heeft daarnaast geleid tot het Masterplan Inbreidingen. De Lokale Woonvisie (hier verder woonvisie genoemd) en het Masterplan Inbreidingen hebben veel met elkaar te maken. Ze zijn dan ook in onderlinge samenhang opgesteld.

De gemeente Castricum hanteert op het gebied van haar woonbeleid de volgende doelstelling:

De gemeente Castricum wil haar inwoners goed en passend huisvesten in een aantrekkelijke woonomgeving, waarbij het nieuwbouwprogramma tevens is gericht op het in stand houden van het voorzieningenniveau en het voorkomen van een bovenmatige vergrijzing.

4.1.4.5 Kwaliteitsimpuls economie Castricum 2008-2012 (2008)

De Kwaliteitsimpuls Economie Castricum (vastgesteld door de gemeenteraad op 25 september 2008) geeft de noodzaak aan vier economische pijlers te versterken: werkgelegenheid, recreatie en toerisme, voorzieningen en bedrijfshuisvesting. Hierna volgen enkele (ook) voor het buitengebied relevante aspecten uit de Kwaliteitsimpuls Economie Castricum:

Het doel is om de *werkgelegenheid* met name te vergroten op de terreinen recreatie en toerisme, zorg en zakelijke dienstverlening. Daarnaast is er onder meer aandacht voor het stimuleren van het agrarisch ondernemerschap, het verlenen van medewerking aan schaalvergroting en verbreding van de landbouwactiviteiten; en het faciliteren van startende ondernemers op het terrein van huisvesting (bedrijfsverzamelgebouwen, wonen/werken in vrijkomende agrarische bebouwing).

In het kader van versterking van de pijler *recreatie en toerisme* wordt een kwaliteitsimpuls voorgestaan voor het Alkmaardermeer en het landelijk gebied. Gewerkt zal worden aan het stimuleren van de samenwerking van recreatieve en toeristische ondernemers en organisaties (het creëren van een “product” Castricum), het faciliteren van de uitbreiding van het aantal ligplaatsen en daghoreca aan het Alkmaardermeer; de ontwikkeling van streekelijke producten en het uitbreiden van het aantal plaatsen op de boerencamping; het stimuleren/faciliteren van de ontwikkeling van bijzondere verblijfsaccommodaties.

Voor de economische pijler *bedrijfshuisvesting* wordt onder meer gekozen voor dynamiek in bedrijvigheid, combinatie van wonen en werken, en het verstevigen van de branches: zorg, recreatie en toerisme, zakelijke dienstverlening en kennisintensieve bedrijvigheid. De pijler bedrijfshuisvesting zal in eerste instantie worden verstevigd door de herstructurering en verdichting van huidige bedrijventerreinen.

4.1.4.6 Groenbeleidsplan Castricum (2007)

Het Groenbeleidsplan heeft tot doel kaders te stellen voor het duurzaam ontwikkelen, vernieuwen en in stand houden van het groen in de gemeente Castricum ter verbetering van het gebruik, de inrichting en leefbaarheid. In het Groenbeleidsplan zijn opgenomen:

1. de visie (waarden, speerpunten) op groen;
2. de groenelementen (groenstructuur, groenparels, groen in wijken, parken, natuur);
3. de inrichtings- en beheeruitgangspunten.

Het groenbeleid is leidraad bij de ontwikkeling van nieuwe gebieden, de herinrichting van bestaand gebied en het beheer van het bestaande groen. In de aangegeven periode worden gewenste ontwikkelingen gerealiseerd en is op onderdelen verdieping nodig of moet nader onderzoek plaatsvinden.

Bij het opstellen van het Groenbeleidsplan is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

1. het groenbeleid heeft de volgende kenmerken: aantrekkelijk, vernieuwend doch sober, doelmatig en duurzaam;
2. de kaders in dit plan zijn leidraad bij de herinrichting van bestaande gebieden of ontwikkeling van nieuwe gebieden;
3. bij inbreiding is de inrichting van het resterend groen van hoge kwaliteit en blijven de financiële beheerkaders gelijk aan de oude situatie;
4. de financiële kaders van de gemeente.

4.1.4.7 Toetsingskader voor vrijkomende agrarische bebouwing (2007)

Het beleidsdocument "Toetsingskader voor vrijkomende agrarische bebouwing" biedt uitsluitend over de vraag welke type functies in principe wel en welke niet zijn toegestaan binnen vrijkomende agrarische bebouwing. Daarnaast is de notitie bedoeld als toetsingskader bij het beoordelen van aanvragen voor nevenfuncties op agrarische bedrijven. In het Toetsingskader is aangegeven dat de beleidsregels een bouwsteen kunnen vormen voor het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied, maar de vigerende bestemmingsplannen niet opzij zetten. Daar waar de beleidsregels beperkender zijn dan de bepaling van een bestemmingsplan van een rechtens toegestane bouw- of gebruiksactiviteit, is de desbetreffende bepaling van het bestemmingsplan van toepassing.

Het toetsingskader onderscheidt vijf thema's:

1. wonen;
2. werken;
3. recreatie;
4. paarden;
5. zorg/welzijn.

Per thema zijn toetsbare regels geformuleerd, gebaseerd op de bestaande provinciale regels. Daarbij is het thema paarden het meest omvangrijk. Daarnaast zijn algemene regels geformuleerd. Deze overkoepelende regels zijn relevant voor alle thema's.

4.1.4.8 Beleidsnota Waterberging en watercompensatie in Castricum (2006)

Het doel van de beleidsnota Waterberging en watercompensatie in Castricum is het aangeven van de beleidsregels die het hoogheemraadschap én de gemeente Castricum hanteren voor de watercompensatie bij nieuwbouw en verharding. Hoewel het beleid van het hoogheemraadschap voor watercompensatie bij verharding niet formeel is vastgelegd, wordt de volgende beleidslijn gehanteerd:

Bij elke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling vanaf 800 m² extra verharding zoals bv. de bouw van woningen dient in principe waterbergende capaciteit te worden aangelegd. Dit dient bij voorkeur binnen het plangebied gerealiseerd te worden. Is dit redelijkerwijs niet (geheel)mogelijk binnen een plangebied dan dient binnen hetzelfde peilgebied van het plan voorzien te worden in de aanleg van waterberging.

Het beleid van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier wordt door de gemeente Castricum gevolgd. De gemeente neemt een coördinerende rol op zich en betreft zo spoedig mogelijk de waterbeheerder bij de planvorming. Er wordt een gedragslijn gehanteerd bij nieuwe planontwikkeling waar de volgende stappen onder andere in voorkomen:

1. Waterberging wordt in principe binnen het plan opgenomen;
2. Kan dit niet, dan wordt waterberging in de directe omgeving van het plangebied gecreëerd, binnen het betreffende peilgebied;
3. De nadruk ligt op zoveel mogelijk vertraagd afvoeren: 100 % vertraagd afvoeren betekent dat watercompensatie in open water niet nodig is;
4. Als berging in het plangebied of de directe nabijheid onmogelijk is dan wordt steeds iets in hetzelfde peilgebied gekeken waarbij het uitgangspunt is om zo dichtbij mogelijk waterberging te maken.

Met de waterbeheerder is geconstateerd dat het per deelplan aanleggen van compenserend wateroppervlak in veel gevallen niet werkbaar is. Daarom heeft de gemeente een coördinerende rol om meer structuur aan te brengen bij compenseren van watercompensatie.

4.1.4.9 Welstandsnota Castricum 2010 (2010)

De welstandsnota moet de burger inzicht geven in de afwegingen voor het welstandsadvies en de eigenschappen die van belang zijn bij het opstellen van een bouwplan. De regels zijn niet alleen bedoeld om het oordeel te motiveren, maar eveneens om de burger met bouwplannen vooraf informatie over en inzicht te geven in de wijze waarop de commissie over bouwplannen adviseert. Naast het vastleggen van criteria in het kader van de wet, is de welstandsnota vooral bedoeld om het enthousiasme voor de ruimtelijke kwaliteit te vergroten. De 'Welstandsnota Castricum 2010' is op 25 februari 2010 vastgesteld.

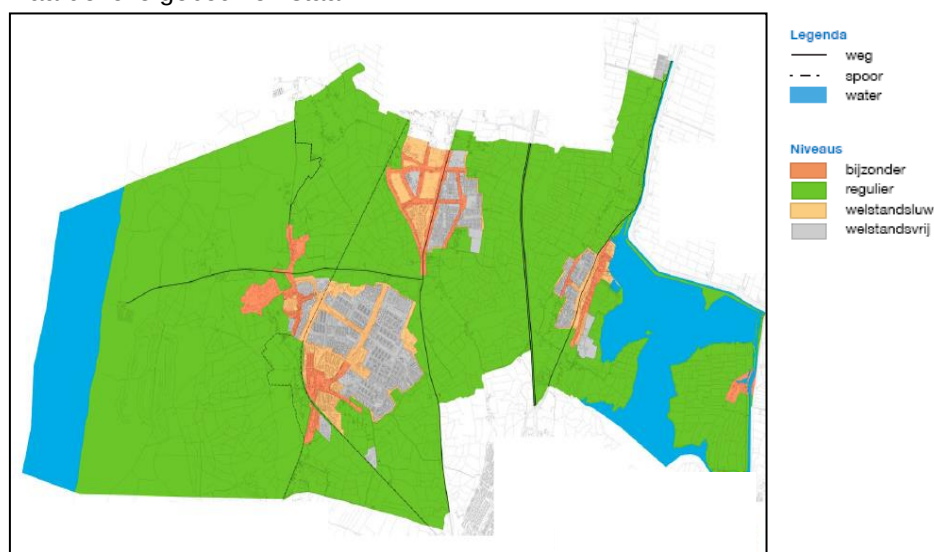
Doel van de welstandstoets is het behartigen van het publieke belang door de lokale overheid, waarbij de individuele vrijheid van de burger of ondernemer wordt afgewogen tegen de aantrekkelijkheid van de leefomgeving. Mensen zijn bereid mee te werken aan het instandhouden of zelfs bevorderen van de ruimtelijke kwaliteit van

hun leefomgeving, maar zij willen wel graag van tevoren op de hoogte zijn van de aspecten die een rol spelen bij de welstandsbeoordeling. De kaders waarbinnen deze beoordeling plaatsvindt worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Het welstandsbeleid is opgedeeld in gebiedsgericht en objectgericht welstandsbeleid. De gebiedsgerichte welstandscriteria worden gebruikt voor de kleine en middelgrote bouwplannen. Op een niveaukaart is voor elk welstandsgebied het gewenste welstandsniveau aangegeven. Het welstandsniveau sluit zoveel mogelijk aan op het gehanteerde ruimtelijk kwaliteitsbeleid en de gewenste ontwikkelingen.

De gebiedsgerichte criteria zijn gebaseerd op het architectonisch vakmanschap en de ruimtelijke kwaliteit zoals die in de bestaande situatie worden aangetroffen. Deze criteria geven aan hoe een bouwwerk 'zich moet gedragen' om in zijn omgeving niet teveel uit de toon te vallen, en welke gewaardeerde karakteristieken uit de omgeving in het ontwerp moeten worden gebruikt. De gebiedsgerichte welstandscriteria moeten worden gezien als de gewenste eigenschappen van het bouwplan.

Op de navolgende afbeelding is weergegeven welk welstandsniveaus toegekend is aan de verschillende gebieden. In de bijzondere gebieden is extra inspanning ten behoeve van het behoud en de eventuele versterking van de ruimtelijke kwaliteit gewenst. Dit zijn met name de oude linten waarlangs veel cultuurhistorisch waardevolle gebouwen staan.

Niveaukaart Welstandsnota

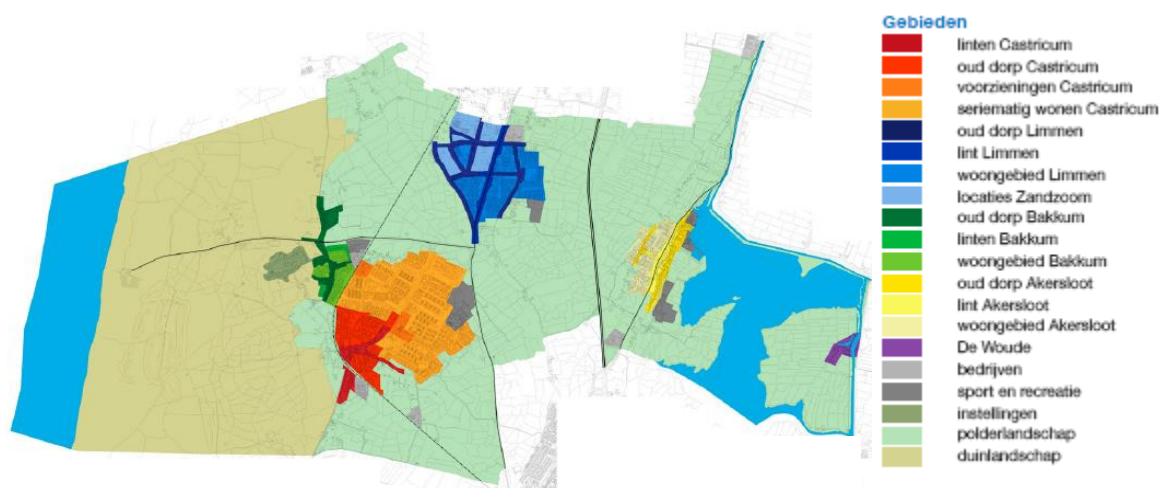
Een behoorlijk deel van de gemeente Castricum is regulier welstandsgebied. Hier heeft de gemeente gekozen voor het handhaven van de kwaliteit maar daarbij de vrijheid voor de burger wel in het oog te houden. Daarnaast zijn behoorlijke delen aangewezen als welstandsluw gebied, hier wordt ruimhartig bekeken of een plan geen wezenlijke afbreuk doet aan zijn omgeving zonder daarbij te letten op verfijning van het bouwwerk op zich. De gemeente heeft ook welstandsvrije gebieden aangewezen, waarin burgers zelf de verantwoordelijkheid kunnen nemen zorgvuldig hun eigen belangen af te wegen tegen de belangen van omwonenden.

Nagenoeg het gehele plangebied is voorts als polderlandschap aangewezen. Zie navolgende afbeelding. De waarde is van deze landschappen vooral gelegen in het traditionele polderbeeld van oorspronkelijke structuurelementen en de afwisselende lintbebouwing met flinke massa's. De vele historische gebouwen als boerderijen zetten de toon. De dynamiek is gemiddeld en betreft voornamelijk kleine uitbreidingen. Het beleid is gericht op het behoud van de oorspronkelijke structuurelementen, de cultuurhistorische bebouwing en het karakteristieke profiel van de lintwegen. Bij de beoordeling van bouwplannen ligt de nadruk op het behoud van het landelijke karakter.

Net als te onderscheiden gebieden zijn er voor elke gemeente ook specifieke gebouwen of gebouwtypen. Zo zijn er gebouwtypen of bouwwerken te benoemen die zo gebiedseigen zijn, een specifieke functie hebben of beeldbepalend zijn dat daarvoor afzonderlijke criteria voor kunnen worden opgesteld. Het gaat daarbij onder meer om boerderijen, die voor het grootste deel in het buitengebied liggen maar vaak ook langs de dorpslinten of zelfs in het centrum te vinden zijn. De objectgerichte welstandscriteria moeten worden gezien als de gewenste eigenschappen van het bouwplan. Naast deze specifieke objecten kent de gemeente een aantal objecttypen, die bijvoorbeeld vanwege hun geringe invloed op de kwaliteit van het beeld van de openbare ruimte welstandsvrij zijn.

Objectgerichte welstandscriteria zijn van toepassing op:

1. boerderijen (bijzonder);
2. agrarische bedrijfsgebouwen (regulier);
3. zwembaden niet hoger dan 0,20 m boven aansluitend terrein (welstandsvrij);
4. artistieke kunstvoorwerpen zoals beelden (welstandsvrij);
5. aanlegsteigers en vlonders van natuurlijk materiaal en niet hoger dan 0,50 m. boven het water (welstandsvrij);
6. polderbruggen niet hoger dan 0,50 m boven aansluitend terrein (welstandsvrij).

Gebiedskaart Welstandsnota

4.1.4.10 Beleidsnota Cultuurhistorie (2004)

De algemene doelstelling van het gemeentelijk cultuurhistorisch beleid is het behouden van de belangrijke cultuurhistorische waarden. Deze algemene doelstelling is als volgt verder uit te splitsen:

1. het wettelijk beschermen van cultuurhistorisch waardevolle panden, objecten, landschappen (terreinen) en landschapselementen en archeologie;

2. het stimuleren van de eigenaren om deze panden, objecten, landschappen (terreinen) en landschapselementen in goede staat te brengen en te houden;
3. het breed onder de aandacht brengen van de (waarde van) deze panden, objecten, landschappen (terreinen) en landschapselementen en archeologie.

Het vastleggen van het cultuurhistorische beleid heeft dan ook tot doel dat de homogeniteit in het gemeentelijke optreden wordt bevorderd en waar mogelijk gewaarborgd. Een en ander impliceert een integrale visie en een integraal beleid.

De nota draagt hiertoe uit dat cultuurhistorie inspirerend en richtinggevend zou moeten zijn voor ruimtelijke vraagstukken en ontwikkelingen en dat aan de andere kant die ontwikkelingen een voorwaarde zijn voor het behoud van erfgoed. Vertrekpunt voor alle ruimtelijke ingrepen is de geschiedenis van de plek en de karakteristiek. Het betrekken van cultuurhistorie bij ruimtelijke inrichting leidt aantoonbaar tot meerwaarde en een betere ruimtelijke kwaliteit. In de praktijk blijkt dat de objectgerichte monumentenzorg hierbij een belangrijke pijler is. De gemeente draagt dit beleid actief uit door het formuleren van beleid (beleidsnota cultuurhistorie) waarin een actieve houding en de doelstellingen uit de Nota Belvédère leidraad is én door het beschikbaar stellen van voldoende formatie en middelen voor de uitvoering van dit beleid.

4.1.4.11 Archeologiebeleid gemeente Castricum (2011)

Het Archeologiebeleid van de gemeente Castricum is in 2011 vastgesteld. In 2004 heeft de gemeente Castricum de nota Cultuurhistorie 2004 vastgesteld. Deze betreft vooral (maar niet uitsluitend) de bebouwde omgeving. Aanvullend op de Beleidsnota Cultuurhistorie (2004) heeft de gemeente een Beleidsnota Archeologie opgesteld. Hiervoor zijn verschillende redenen:

1. de beleidsnota Cultuurhistorie geeft aan dat Castricum de archeologische waarden moet inventariseren en meenemen in ruimtelijke planvorming;
2. het provinciaal toetsingskader stelt het betrekken van archeologische waarden bij ruimtelijke afwegingen verplicht;
3. met de inwerkingtreding van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) van 2007 is juridisch verankerd dat archeologische waarden integraal worden meegewogen;
4. zonder een dergelijk gemeentelijk archeologisch beleid is archeologisch onderzoek verplicht bij iedere ontgraving van grond. De kosten hiervan kunnen voor een belangrijk deel worden voorkomen door de combinatie van een praktische archeologische waarden- en verwachtingenkaart.

Voor de herziening van bestemmingsplannen inclusief het nieuw op te stellen bestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Castricum was daarom een actueel en gedetailleerd overzicht nodig van de bekende en te verwachten archeologische waarden van het gemeentelijk grondgebied. Een deel van het buitengebied is al eerder in kaart gebracht en wel in de Archeologische Waardenkaart AWK van bureau RAAP (2005). De gemeente heeft daarom voor de ontbrekende delen van het buitengebied en voor de (historische) bewoningskernen Akersloot, Bakkum en Castricum, de Woude en Limmen een archeologische verwachtingen- en beleidskaart op laten stellen.

Als vervolg op de verwachtingen- en beleidskaart geeft de beleidsnota Archeologie aan hoe wordt omgegaan met de archeologische belangen, met de afweging tussen archeologische en andere maatschappelijke belangen en daaruit voortvloeiende verplichtingen voor de gemeente. Dit beleid wordt vertaald in een maatregelenkaart, die vervolgens in de bestemmingsplannen verwerkt dient te worden, waaronder het bestemmingsplan buitengebied. De juridische verankering van het archeologiebeleid vindt plaats op bestemmingsplanniveau. De bestemmingen kennen een bestemmingsomschrijving, bouwregels en een beschrijving van bepalingen met betrekking tot het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden en uitzonderingen / afwijkingen.

4.1.4.12 Beleidsnotitie permanente bewoning recreatiewoningen (2009)

Op 2 juni 2009 is door het college van burgemeester en wethouders een beleid vastgesteld over de permanente bewoning van recreatiewoningen. Het college heeft op 14 september 2010 besloten het beleid te wijzigen en opnieuw vast te stellen. In totaal zijn er in de gemeente Castricum vijf recreatieparken. Daarnaast zijn er 40 recreatiewoningen gelegen op achtererven.

De Minister van het voormalige ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu heeft per brief van 11 november 2003 gevraagd een keuze te maken inzake onrechtmatige bewoning van de in een bestemmingsplan aangewezen recreatiewoningen.

In grote lijnen heeft de Minister drie keuzemogelijkheden aan gegeven:

1. het herzien van bestemmingsplannen waarbij aan recreatiewoningen een bestemming Wonen wordt gegeven;
2. het accepteren van permanente bewoning door het verlenen van een persoonsgebonden gedoogbeschikkingen;
3. het actief handhaven voor alle overige situaties van onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen.

De Beleidsnotitie permanente bewoning recreatiewoningen geeft antwoord op de vraag van de Minister om een keuze te maken. De notitie is in eerste instantie vastgesteld op 26 april 2006. Kort na vaststelling van deze notitie kondigde de minister aan dat in aanvulling op de bestaande mogelijkheid om gedoogbeschikkingen te verlenen tevens de mogelijkheid wordt geschapen om persoonsgebonden vrijstellingen te verlenen. Inmiddels bestaat deze vierde keuzemogelijkheid:

4. het accepteren van permanente bewoning door het verlenen van een persoons gebonden ontheffingen van bestemmingsplannen.

Tevens wordt in de Beleidsnotitie permanente bewoning aangegeven op welke wijze de gemeente Castricum, met in achtneming van de brieven van de Minister, in de toekomst zal omgaan met onrechtmatige, permanente bewoning van recreatiewoningen.

4.1.4.13 Memo paardenhouderij (2010)

In deze memo komt aan bod hoe de gemeente Castricum om wil gaan met het aspect paardenhouderij. Aangezien de populariteit van het houden van paarden nog steeds toeneemt. Het leidende motto uit de Kadernota Buitengebied staat daarbij voorop: "ontwikkelen met kwaliteit". De gemeente wil de aanbevelingen uit het

samenwerkingsproject 'Paarden in het Nationaal Landschap Laag Holland' waar de gemeente samen met een aantal andere gemeenten aan deelneemt meenemen in het bestemmingsplan. Daarbij wil zij tevens toetsen of er naast deze aanbevelingen behoefte bestaat om extra eisen op te nemen. In het kader van het samenwerkingsproject is daarnaast ook een ervenstudie gestart door de gemeente Castricum. Mede op basis van historisch materiaal wordt nagegaan wat karakteristieke boerenerven, kenmerkende beplantingen etc. zijn om zo na te gaan wat een landschappelijk verantwoorde inpassing van rijbakken, stapmolen, paddocks en stallen is. Bij de ervenstudie is aandacht voor de volgende aspecten: hobbymatige paardenhouderij, paardenhouderij als agrarische nevenactiviteit versus maneges en pension paardenhouders. De ervenstudie is voor twee landschapstypen binnen de gemeente gedaan; de resultaten hiervan zijn verankerd in het bestemmingsplan, voor zover die aanbevelingen zich daartoe lenen.

4.1.4.14 Beleidsaanbevelingen kernwaarden erven in de gemeente Castricum en landschappelijke inpassing paardenhouderij (2011)

De beleidsaanbevelingen komen voort uit het project 'Paarden in het landschap van Laag Holland'. Binnen het project wordt voor acht gemeenten in het Nationaal Landschap Laag Holland een analyse van de erven in de desbetreffende gemeente uitgevoerd. Aan de hand daarvan worden beleidsaanbevelingen ten aanzien van de landschappelijke inpassing van paardenhouderijen opgesteld. Het doel is om binnen de acht gemeenten samenhangend beleid ten aanzien van het houden van paarden en de landschappelijke inpassing daarvan te ontwikkelen.

In de gemeente Castricum leeft de vraag hoe een paardenhouderij kan worden ingepast met behoud of versterking van de landschappelijke kwaliteiten. Om die vraag te kunnen beantwoorden heeft Landschap Noord Holland een ervenstudie uitgevoerd naar de kernwaarden van de erven in gemeente Castricum. Op basis van deze kernwaarden zijn aanbevelingen gedaan over hoe ontwikkelingen op erven in de gemeente Castricum verantwoord kunnen worden ingepast. Daarnaast worden aanbevelingen gedaan over verantwoorde schaalvergroting van erven. Met deze aanbevelingen kunnen alle ontwikkelingen die op erven plaatsvinden worden ingepast, zoals agrarische schuren, stallen of boerencampings. De focus ligt echter op de inpassing van paardenhouderijen zoals rijbakken bij particulieren en paardenbouwwerken van professionele paardenhouderijen. De analyse in de gemeente Castricum heeft betrekking op de kernwaarden van boerenerven in het buitengebied. Op verzoek van de gemeente Castricum zijn de erven in de binnenduinrand en op de strandwallen van Limmen en Akersloot geanalyseerd.

In de gemeente Castricum zijn twee typen erven te onderscheiden: het veehoudererf en het tuinderserf. Beide erven hebben overeenkomsten in indeling van het erf, maar hebben een heel verschillende uitstraling door de vorm van het erf en de gebruikte beplanting. De volgende kernwaarden bepalen de identiteit van de erven in het onderzoeksgebied van gemeente Castricum:

1. Erfvorm en erfmaat; relatie met de verkaveling;
2. Plaatsing woning en bijgebouwen;
3. Representatief voorerf en traditionele erfindeling;
4. De erfranden: begrenzing met beplanting;
5. Streekeigen erfbeplanting en relatie met landschapsbeplanting.

Per kernwaarde worden aanbevelingen gedaan over hoe behoud en versterking van de kernwaarde in het beleid opgenomen kan worden. Aanbevolen wordt de paardenhouderij op te nemen in het bestemmingsplan. Onderscheid wordt o.a. gemaakt tussen de hobbymatige paardenhouderij op een woonbestemming en de professionele paardenhouderij.

De voorwaarden voor paardenrijbakken en paardenhouderijen zijn voor zover deze te kwantificeren zijn (bijv. omvang paddock, paardenrijbak of hoogte erfscheidingen) overgenomen in de regels van het bestemmingsplan. Als het gaat om inpassing (soort beplanting en situering) zijn de condities minder scherp te formuleren en daardoor niet exact in regels te regelen. Hiervoor zijn daarom nadere eisen artikelen opgenomen. Wanneer sprake is van afwijking (bijvoorbeeld het realiseren van een paardenrijbak buiten een bouwvlak) dienen de beleidsaanbevelingen als onderbouwing voor het toestaan van de afwijking dan wel de voorwaarden waaronder deze kan worden verleend.

4.1.4.15 Bed & Breakfastbeleid (2010)

De notitie Bed & Breakfastbeleid 2010 vloeit voort uit twee ontwikkelingen, namelijk enerzijds het economische beleid van de gemeente Castricum en anderzijds de toename van het aantal aanvragen voor de start van een Bed & Breakfast-accommodatie. De gemeente Castricum heeft zijn economische beleid vastgelegd in de Kwaliteitsimpuls Economie Castricum. In dit beleid vormt 'Recreatie en Toerisme' één van de pijlers van de lokale economie. Een knelpunt bij de groei van de pijler 'Recreatie en Toerisme' is het eenzijdige aanbod van verblijfsaccommodatie. Campingplaatsen zijn ruimschoots aanwezig, maar 'Bed & Breakfast' en andersoortige verblijfsaccommodatie zijn beperkt. In het beleid betreffende 'recreatie en toerisme' is opgenomen dat initiatieven op het gebied van bijzondere en kwalitatief goede verblijfsaccommodatie worden ondersteund en gestimuleerd. Middels een binnenplanse afwijking wordt een Bed & Breakfast bij een woning mogelijk gemaakt (maximaal 3 slaapkamers en 6 slaapplekken); bij agrariërs is het mogelijk bij recht tot maximaal 4 kamers en 8 slaapplekken.

4.1.4.16 Beleidsnotitie erfafscheidingen en perceelsafscheidingen (2004)

De gemeente Castricum heeft besloten een beleidsnotitie vast te stellen, waarin getracht wordt om duidelijkheid te scheppen over welke schuttingen wel en welke schuttingen niet acceptabel zijn binnen de gemeente Castricum. Deze notitie is er met name op gericht het straat- en bebouwingsbeeld beter te beheren. Daar waar bestemmingsplantechnisch wordt getracht een samenhangend bebouwingsbeeld te realiseren en te beheren, zal vooral duidelijkheid over de aanpak van erfafscheidingen van belang zijn.

In veel gevallen zijn het erfafscheidingen die afbreuk doen aan het gerealiseerde bebouwingsbeeld. Het beheren van een evenwichtig en samenhangend straat- en bebouwingsbeeld is een algemeen belang, dat door de gemeente gediend behoort te worden. Voor erfafscheidingen geldt dat wanneer deze hoger zijn dan één meter en niet hoger dan 2 meter aan de zijkant en achterkant van de woning deze zijn toegestaan, mits de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving niet wordt aangetast en de verkeersveiligheid ter plaatse blijft gegarandeerd. Het uiterlijk van de erfafscheiding dient te voldoen aan de sneltoetscriteria van de welstandscommissie.

Tegen illegaal gebouwde erfafscheidingen wordt opgetreden:

1. in bestaande situaties wordt geen generaal pardon gegeven, maar wordt ook niet actief opgetreden;
2. tegen nieuwe illegale situaties dient opgetreden te worden. Nieuwe gevallen hebben prioriteit boven oude gevallen;
3. in geval sprake is van een verzoek om handhaving zal indien nodig handhavend worden opgetreden.
4. In nieuwe bestemmingsplannen wordt gestreefd naar het creëren van duidelijkheid omtrent de toelaatbaarheid van erfafscheidingen.

4.1.4.17 Notitie De Oosterbuurt en het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied (2011)

De Oosterbuurt is één van de vijf buurtschappen, waaruit het dorp Castricum is ontstaan. Het was van oudsher een woongebied, dat lag tussen het kasteel Cronenburg en de Kerkbuurt. De Oosterbuurt verdient vanwege zijn aard bijzondere aandacht in het bestemmingsplan. Bescherming van het karakter van de Oosterbuurt is gewenst. Aspecten die daarbij een rol spelen zijn vooral landschappelijk, cultuurhistorisch en aardkundig. De aanbevelingen in de notitie zijn conform en vormen een uitwerking van hetgeen in de Kadernota en het Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2010 gesteld is over de Oosterbuurt.

Het lijkt mogelijk deze bescherming via het te ontwerpen bestemmingsplan te regelen. Dit betekent echter wel dat de bij het bestemmingsplan behorende verordening voldoende duidelijk en stringent is. De provinciale beleidsnota Landschap en Cultuurhistorie geeft in algemene zin een dergelijke mogelijkheid aan. In het bestemmingsplan zou voor het nader te begrenzen gebied deze conserverende regeling aangegeven moeten worden. Elementen daarvan zouden zijn:

1. geen woningbouw anders dan vervangend;
2. ook bij vervangende woningbouw rekening houden met het agrarische karakter
3. open houden van de doorzichten naar het verdere buitengebied;
4. geen vergroting agrarische bouwkavels;
5. handhaving van de bestaande heggen;
6. geen bestrating van de aanwezige veldwegen;
7. handhaving van de klinkerbestrating op de verschillende wegen;
8. geen veranderingen in de verkaveling;
9. geen werkzaamheden die de bodemopbouw verstoren.

Bepaalde grondwerkzaamheden kunnen gebonden worden aan een aanlegvergunning, waarbij aanvullende voorwaarden kunnen worden gesteld, zoals archeologisch bodemonderzoek. Beschermde monumenten zouden op de verbeelding aangegeven moeten worden.

4.1.4.18 Structuurvisie bedrijventerreinen (2011)

De gemeenteraad heeft op 6 oktober 2011 de structuurvisie Bedrijventerreinen vastgesteld. Het plangebied bestaat uit de bedrijventerreinen Boekel, Castricummerwerf, Heemstederweg, Nieuwelaan en Schulpstet. De structuurvisie vormt een nadere uitwerking van de algemene structuurvisie Buiten Gewoon Castricum 2010. In de structuurvisie Bedrijventerreinen wordt de integrale visie op de huisvesting van lokale bedrijven op lange en korte termijn weergegeven. Aan de hand van de resultaten van een ruimtebehoefteonderzoek zijn beleidskeuzen vertaald en opgenomen in deze visie. Het duurzaam kunnen benutten van bestaande bedrijventerreinen staat centraal.

4.1.4.19 Conclusie gemeentelijk beleid

Het ruimtelijk beleid van zowel het Rijk, de provincie als de gemeente, is gericht op het duurzaam in stand houden van de ruimtelijke kwaliteiten en kenmerken van het landelijk gebied. In diverse nota's worden de betekenis van het plangebied en van de aanwezige kwaliteiten onderkend en beschreven. De cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het plangebied blijkt onder andere uit het feit dat het plangebied is aangewezen als Nationaal Landschap. Ook in de Nota Cultuurhistorische Hoofdstructuur van de provincie komt dit tot uitdrukking. Het gaat hierbij onder meer om strandwallen, strandvlakten, Oer IJ en binnen Delta.

De ecologische betekenis van het gebied blijkt uit het gegeven dat delen van plangebied deel uitmaken van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. De landschappelijke betekenis van het plangebied is gelegen in de aanwezigheid van verschillende herkenbare landschapstypen, te weten het open veenweidelandschap en de binnenduinrand en het duinlandschap. Het waterbeleid van Rijk en provincie is erop gericht dat water meer sturend wordt bij beslissingen. Er bestaat een tekort aan waterbergend vermogen.

Op basis van bovenstaande kunnen mogelijke tegenstrijdigheden worden geformuleerd. Enerzijds dient het cultuurhistorisch en landschappelijk waardevolle buitengebied van Castricum met al zijn waarden geconserveerd te blijven waarbij anderzijds de diverse functies in dat gebied (primair landbouw, natuur en water, recreatie) optimaal moeten kunnen bestaan. Om aan deze strijdigheden een oplossing te bieden dient de doelstelling van het bestemmingsplan gericht te zijn op het (laten) bestaan van een duurzame ruimtelijke structuur van het landelijk gebied.

Enige (mogelijke) strijdigheden nader omschreven

Het gebruik van de gronden als grasland (veenweide) is ecologisch van grote betekenis, omdat de graslanden door weidevogels als foerageer- en rustgebied worden gebruikt. Ook zijn de graslanden waardevol vanwege het voorkomen van diverse andere dier- en plantensoorten. Het behoud van deze kwaliteiten is van belang. In het plangebied zijn de verschillende wijzen van ontginning nog herkenbaar in het landschap aanwezig. Dit uit zich onder anderen in het patroon van waterlopen, dijken en kavels en de aanwezigheid van diverse kleine landschapselementen en aardkundige elementen. Deze patronen zijn daarmee waardevol. Ontwikkelingen ten behoeve van de landbouw mogen niet ten koste gaan van deze patronen. Het beleid ten aanzien van de landbouw dient er anderzijds erop gericht te zijn deze bedrijfstak voldoende ontwikkelingsruimte te bieden.

Ontwikkelingsruimte is ook gewenst om de concurrentiepositie van met name de veehouderij te behouden (schaalvergroting). Nieuwvestiging van agrarische bedrijven kan niet gewenst zijn omdat door de extra bebouwing de landschappelijke openheid wordt aangetast. Anderzijds kan een concreet plan een bijdrage leveren aan de instandhouding van de agrarische structuur van Castricum. De natuurwaarden in het plangebied hangen in belangrijke mate samen met het grondgebruik als grasland. Behoud van de grondgebonden veehouderij en de natuurgebieden is gewenst om de aanwezigheid van aaneengesloten graslandcomplexen veilig te stellen.

In het bestemmingsplan zijn zo min mogelijk regels met betrekking tot het aanpassen van de externe productiefactoren opgenomen. Uitgangspunt is wel dat landschappelijke kenmerken en natuurwaarden door verbetering van externe productiefactoren niet verloren mogen gaan, dan wel afweegbaar moeten worden gesteld.

Strijdigheden tussen beleid en wet- en regelgeving doen zich mogelijk verder voor wanneer de doelstelling een duurzame agrarische structuur te behouden gekoppeld wordt aan extra ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector. Deze ontwikkelingsmogelijkheden kunnen (negatieve, significante) effecten hebben op het gestelde in de Natuurbeschermingswet / Natura 2000 (i.v.m. stikstofdepositie in die gebieden). Andere strijdigheden: aanwijzen gebieden voor waterretentie in relatie tot agrarische gebruiksmogelijkheden; toestaan paardenrijbakken in relatie tot wens tegengaan verrommeling buitengebied, etc..

Oplossingen zijn gevonden worden in maatbestemmingen of gebiedsgerichte bestemmingen, waarbij gebruik en bebouwingsmogelijkheden worden afgestemd op de af te wegen belangen. Een goed voorbeeld is het thema openheid.

De openheid (m.n. Oost –West georiënteerd) van het gebied is een belangrijk gegeven. Oplossing is het buitengebied op basis van deze openheid te bestemmen met de bestemming Agrarisch met waarden. Deze bestemming is onderscheidenlijk aan de bestemming Agrarisch om weer te geven dat deze gronden een extra landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit vertegenwoordigen, namelijk de openheid.

Wat kan een gevolg zijn van dit onderscheid in de regels?

De *rechtstreekse* mogelijkheden voor agrariërs binnen het bouwvlak zijn gelijk voor de bestemmingen Agrarisch en Agrarisch met waarden. Hier ligt de redenering aan ten grondslag dat de agrariërs in feite nu al het recht hebben binnen het (fictieve) bouwvlak van [x] ha stallen en andere gebouwen te realiseren. Voor zover het gaat om het toestaan van andersoortig gebruik (zoals nevenactiviteiten) kunnen eveneens gelijke rechten gelden aangezien deze activiteiten plaats vinden in bestaande bebouwing dan wel in nieuwe bebouwing binnen het bouwvlak hetgeen nauwelijks tot geen impact heeft op de openheid. Ook de maximale maten van woningen (geldt voor bedrijfswoningen als burgerwoningen) kan gelijk worden getrokken.

Wat wel invloed kan hebben op de openheid zijn de kleinschalige kampeerterreinen alsmede eventuele nieuwe ontwikkelingen die zich voordoen en waar dit bestemmingsplan rechtsreeks, na afwijking of wijziging in voorziet (zoals paardenrijbakken, uitbreiden kleinschalig kamperen, etc.). Daarom kan bijv. in de bestemming Agrarisch met waarden het kleinschalig kamperen alleen mogelijk worden gemaakt binnen het bouwvlak en direct aansluitend. Voorts kennen beide bestemmingen weliswaar grotendeels dezelfde afwijkings- en wijzigingsmogelijkheden, echter bij de bestemming Agrarisch met waarden wordt dan, daar waar dat nodig is, expliciet de voorwaarde opgenomen dat de openheid niet onevenredig mag worden aangetast. Ook kunnen binnen de bestemming Agrarisch na wijziging de bouwvlakken 2 ha worden, voor Agrarisch met waarden is dat maximaal 1,5 ha.

Er dient daarom altijd een overweging gemaakt te worden alvorens een afwijking of wijziging wordt toegepast. Hoe wordt zo'n overweging gemaakt? De overweging is zeer situatie- afhankelijk en heeft te maken met de hoogteverschillen, reeds aanwezige beplanting en bebouwing en het zicht vanaf omliggende wegen. De overweging kan bij verschillende initiatieven resulteren in 'nee' of een 'ja', maar even zo goed in een 'ja, mits'. De gemeente staat in zo'n geval in beginsel positief tegenover een bepaald initiatief maar zal er de nodige inpassings- en /of situeringsvoorwaarden aan verbinden.

Voor het landschap wordt in het bestemmingsplan uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

1. Verkavelingpatronen en slotenpatronen: instandhouding door hoofdstructuur vast te leggen in de bestemming water / agrarisch;
2. Opnemen van een afwijkingsbevoegdheid en wijzigingsbevoegdheid om agrarische bouwvlakken te vergroten waarmee ingespeeld kan worden op de schaalvergrotingstrend;
3. Molenbiotoop om molens heen, vanwege het behoud van het cultuurhistorische karakter. Molens worden bestemd worden naar de functie die ze op dit moment vervullen;
4. Behoud doorzichten in bebouwingslinten en karakteristieke silhouetten;
5. Behoud kaden, molens, dijken;
6. Oost-West openheid: huidige onbebouwd karakter waarborgen o.m. middels aanlegvergunningstelsel en verplicht landschappelijk advies in planregels.

Door de beschreven systematiek en de planuitgangspunten (zie hoofdstuk 2) wordt voldaan aan de kerndoelen van de structuurvisie die relevant zijn voor dit plangebied (m.n. openhouden openheid) en de kadernota (vitaal houden, beschermen ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid) en wordt tegelijk ruimte voor een economisch rendabele bedrijfsvoering voor agrarische geboden. Het bestemmingsplan biedt voorts het kader voor kleinschalige recreatie en toerisme initiatieven en Bed & Breakfast en is daardoor in overeenstemming met De Kwaliteitsimpuls Economie Castricum en het Bed and breakfastbeleid 2010.

Het gestelde in de Beleidsnota Cultuurhistorie en Notitie De Oosterbuurt en het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied is verwerkt door een beschermende regeling t.a.v. de aanwezige cultuurhistorische waarden op te nemen (zie paragraaf 3.3). Tot slot zijn ook het VAB beleid, het archeologiebeleid, Beleidsnotitie erfafscheidingen en perceelsafscheidingen (2004), Beleidsnotitie permanente bewoning recreatiewoningen verwerkt in de regels en verbeelding van het bestemmingsplan. De structuurvisie bedrijventerreinen heeft niet direct invloed op dit bestemmingsplan omdat het over bedrijventerreinen gaat. Echter, de aanwezige bedrijvigheid in het landelijk gebied wordt weliswaar geaccepteerd, maar niet verder gestimuleerd zodat de focus blijvend op de bedrijventerreinen zal liggen. Het bestemmingsplan is gelet op bovenstaande in overeenstemming met het gemeentelijk beleid.

4.2 Milieuaspecten

4.2.1 *Besluit m.e.r*

Wettelijk kader

Op 1 april 2011 is het nieuwe Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. In het Besluit milieueffectrapportage is bepaald dat een milieueffectbeoordeling uitgevoerd moet worden als een project nadelige gevolgen heeft voor het milieu. Daarom moet worden beoordeeld of het plan belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu heeft.

Getoetst moet worden op:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de mogelijke gevolgen.

Deze toets kan tot twee conclusies leiden:

1. belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r.(beoordeling) noodzakelijk en plan kan worden vastgesteld;
2. belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r. en het plan is daarmee m.e.r.-plichtig.

M.e.r.-plicht op grond van de Natuurbeschermingswet 1998

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Met het opstellen van een plan mag het plan de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen en de habitats van soorten niet verslechteren en het plan mag geen verstorend effect hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

De beoordeling of er significante effecten zijn te verwachten kan plaatsvinden in een voortoets. Allereerst is het echter van belang te beoordelen of er, met inachtneming van de activiteiten die in het op te stellen bestemmingsplan, Natura 2000-gebieden gelegen zijn in het invloedsgebied van het bestemmings-plangebied. Het invloedsgebied kan worden omschreven als het gebied waar nieuwe ontwikkelingen kunnen leiden tot mogelijk significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de desbetreffende Natura 2000-gebieden. Dit is van belang, omdat er bij Natura 2000-gebieden sprake is van externe werking.

Wanneer een plan mogelijk significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden heeft, is het verplicht om een passende beoordeling uit te voeren. Indien een passende beoordeling wordt uitgevoerd, wordt het plan plan-m.e.r.-plichtig. Wanneer een plan geen significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden heeft, maar er wel mogelijk sprake is van verslechtering of verstoring, dan moet dat onder de Natuurbeschermingswet 1998 worden getoetst via de verslechterings- en verstoringstoets. Het bestemmingsplan wordt dan niet plan-m.e.r.-plichtig.

Voorliggend plan

In het bestemmingsplan buitengebied ligt één Natura 2000-gebied namelijk het Noordhollands Duinreservaat. Verder liggen binnen een zone van 10 kilometer van rand van het bestemmingsplan een viertal andere Natura 2000-gebieden te weten Kennemerland-Zuid, Eilandspolder, Wormer- & Jisperveld en Kalverpolder en Polder Westzaan. Bovendien wordt voorzien in activiteiten als genoemd in de D –lijst.

Om die reden is een voortoets uitgevoerd¹¹. Een voortoets voor ontwikkelingen in of nabij Natura 2000-gebieden wordt uitgevoerd met als eerste stap de oriëntatiefase (figuur 2). In de oriëntatiefase (voortoets of oriënterende habitattoets) wordt nagegaan welke (gecumuleerde) effecten als gevolg van de activiteit te verwachten zijn. Deze effecten worden bekeken in relatie tot de kwetsbaarheid van het gebied en de gunstige instandhouding van desbetreffende soorten.

Conclusie is dat gelet op hetgeen het bestemmingsplan mogelijk maakt, voor alle Natura 2000-gebieden voor de storingsfactoren verzuring en vermessing een passende beoordeling uitgevoerd dient te worden, en dus een plan m.e.r. Voor al deze Natura 2000-gebieden zijn significante effecten door stikstofdepositie afkomstig van uitbreiding en nieuw vestiging van agrarische bedrijven niet uit te sluiten.

Verder dient voor het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat in de passende beoordeling aandacht worden besteed aan de storingsfactoren verzilting, verontreiniging, verdroging, vernatting, verstoring door geluid en licht. De ontwikkelingen die binnen het bestemmingsplan mogelijk zijn, leiden tot mogelijk een significant negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000-gebied. In de passende beoordeling worden mitigerende maatregelen geformuleerd om significante negatieve effecten op dit Natura 2000-gebied voor deze storingsfactoren te voorkomen dan wel te verzachten.

De passende beoordeling en het plan MER zijn toegevoegd aan dit bestemmingsplan. In deze toelichting is volstaan worden met een samenvatting van de belangrijkste conclusies.

Samenvatting / belangrijkste conclusies

Het planMER richt zich primair op de ontwikkelingsmogelijkheden die hebben geleid tot de m.e.r.-procedure vanwege de mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu (primaire ontwikkelingsmogelijkheden). Het gaat hier om de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt voor de bestaande veehouderijen. Ook is er in een klein deel van het plangebied nieuwvestiging van agrarische bedrijven toegestaan (na toepassen wijzigingsbevoegdheid). Overige ontwikkelingen zijn relevant als zij deze nadelige gevolgen beïnvloeden (secundaire ontwikkelingsmogelijkheden). In dit geval gaat het om de ontwikkelingsmogelijkheden voor gebruiksgesichte paardenhouderijen, het realiseren van schuilstallen voor vee, het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen en kleinschalig kamperen buiten het bouwvlak.

¹¹ SAB, 19 december 2011

In het planMER zijn de belangrijkste milieugevolgen in beeld gebracht van de ontwikkelingsmogelijkheden binnen het bestemmingsplan. Voor de volgende aspecten heeft een effectbeoordeling plaatsgevonden:

- natuur;
- geur;
- luchtkwaliteit;
- landschap en cultuurhistorie;
- verkeer.

Alternatiefontwikkeling

In het planMER dienen 'redelijke alternatieven' te worden onderzocht. In het planMER heeft dat er toe geleid dat er, naast de voorgenomen ontwikkeling, één alternatief is uitgewerkt met een planhorizon tot 2023.

Maximalisatie

Om het bestemmingsplan Buitengebied te kunnen toetsen aan normen en beleid dient het MER de milieugevolgen te beschrijven van de activiteiten die het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt, inclusief mogelijke afwijkingen en wijzigingen. Dit is de voorgenomen ontwikkeling.

Bij 'maximalisatie' wordt er dan ook vanuit gegaan dat niet alleen alle mogelijkheden die bij recht in het bestemmingsplan zijn opgenomen worden benut, maar dat ook op ieder adres maximaal gebruik gemaakt wordt van afwijkingmogelijkheden of wijzigingsbevoegdheden en dat het college dus ook aan alle verzoeken hiertoe medewerking verleend. Bij een keuze aan mogelijkheden wordt er vanuit gegaan dat de initiatiefnemer kiest voor de meest milieubelastende activiteit.

Het reële alternatief

In het proces dat heeft geleid tot het opstellen van de Nota van Uitgangspunten ten behoeve van het bestemmingplan zijn reeds een aantal milieuoverwegingen gemaakt. Dit heeft mede bepaald dat voor het alternatief gekeken is naar de reële ontwikkeling die het buitengebied van de gemeente Castricum naar verwachting de komende tien jaren zal doormaken. Dit ook als tegenhanger van de maximalisatie van de voorgenomen ontwikkeling.

In het kader van het inzichtelijk maken van de huidige situatie voor wat betreft de agrarische sector is in opdracht van de gemeente Castricum door MRA een enquête gehouden, waarin vragen zijn gesteld betreffende de feitelijke situatie bij de agrarische bedrijven. Omdat vergunde aantallen niet inzichtelijk zijn, zijn de uitkomsten van deze enquête gebruikt als basis voor het alternatief.

Op basis van de verwachte ontwikkeling van de landbouw in de gemeente Castricum, worden de volgende ontwikkelingen opgenomen in het alternatief:

- geen omschakeling van tuinbouw naar veehouderij;
- van de tuinbouwers stopt 30% ;
- van de melkveehouderijen stopt 20% en deze bedrijven zijn gelegen in het gebied waar in de Landbouwinventarisatie de minste groeiende melkveehouders wordt verwacht;
- van de melkveehouderijen blijft 20% gelijk qua omvang;

- van de melkveehouderijen groeit derhalve 60% door, waarbij de groei is vastgelegd op 30% van het melkrundvee (melkkoeien en vrouwelijk jongvee);
- de productiegerichte paardenhouderijen groeien 10%;
- in de komende jaren zal er 1 locatie in het kader van 'kamperen bij de boer' bij komen.

Variant Kust tot Kust

Gezien de huidige crisis en de lagere prioriteit bij de overheid tot het ontwikkelen van (nieuwe) natuur, is het vooralsnog onduidelijk of de verbindingzone Kust tot Kust binnen de planperiode van het bestemmingsplan zal worden gerealiseerd. Om deze reden is ervoor gekozen om de effecten op deze verbindingzone als aparte variant te beoordelen voor het aspect natuur. Ook hier wordt zowel de maximale benutting van de mogelijkheden van het bestemmingsplan als een reële benutting op hun effecten beoordeeld.

Referentiesituatie

De voorgenen ontwikkeling en het alternatief dienen te worden beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. In het MER wordt voor de aspecten landschap en cultuurhistorie, natuur en verkeer de huidige situatie en de autonome ontwikkeling beschreven. Dit vormt tezamen de referentiesituatie, ten opzichte waarvan de voorgenen ontwikkeling en het alternatief worden beoordeeld.

Voor de aspecten geur, lucht en ammoniak is het niet mogelijk om de autonome ontwikkeling in te vullen. Voor het bepalen van de autonome ontwikkeling voor deze aspecten, dient gebruik te worden gemaakt van de milieuvergunningen van de aanwezige veehouderijen in het plangebied. Dit vanwege het feit dat de feitelijke veebezetting in veel gevallen onder het vergunde aantal dieren ligt. Op basis van dit verschil wordt voor de aspecten geur, lucht en ammoniak de autonome ontwikkeling bepaald (vergund aantal dieren welke met zekerheid binnen afzienbare tijd ingevuld worden). De gemeente Castricum heeft niet de beschikking over de afgegeven milieuvergunningen, waardoor er geen inzicht is in het verschil tussen het vergunde en het feitelijke aantal dieren. Daarom wordt ten aanzien van deze aspecten de voorgenen ontwikkeling en het alternatief beoordeeld ten opzichte van de huidige (= feitelijke) situatie.

Milieueffecten

Ten behoeve van een totaaloverzicht van de effecten zijn in een tabel in de planMER alle effecten voor de verschillende milieuthema's weergegeven (zie planMER). Onderstaand wordt per milieuthema een samenvattende conclusie beschreven.

Geur

De totale geuremissie zal in zowel de maximalisatie als het alternatief niet veel afwijken ten opzichte van de huidige situatie. Er worden daarom geen belangrijke nadelige effecten verwacht voor het aspect geur.

Landschap en cultuurhistorie

De maximalisatie scoort in alle deelgebieden voor alle toetsingscriteria negatief. Vooral in de strandwallen wordt de beleefbaarheid ernstig aangetast door verdere verdichting, waardoor de afwisseling tussen openheid en geslotenheid in grotere mate wordt verstoord. Voor grote delen van het plangebied geldt dat de ontwikkelingen niet

passen binnen de maat en schaal van het landschap en worden karakteristieke elementen en belangrijke zichtlijnen aangetast.

Ten aanzien van de meeste toetsingscriteria zijn de effecten op het landschap veelal gelijk tussen het (reële) alternatief en de referentiesituatie. De algehele ontwikkeling van het gebied wijkt niet veel af ten opzichte van de maximalisatie, maar in het alternatief wordt er minder vaak beroep gedaan op de ontwikkelingsmogelijkheden uit het bestemmingsplan.

Evenals bij de maximalisatie ontstaan in het alternatief ter hoogte van de strandwallen negatieve effecten ten aanzien van de beleefde kwaliteit ten opzichte van de referentiesituatie. Ook hier wordt de beleving van openheid en geslotenheid geschaad door verdere verdichting.

Lucht

In de maximalisatie zal geen overschrijding plaats vinden van het aantal overschrijdingsdagen van de fijnstofconcentratie. Wel zal de totale fijnstofconcentratie in de gemeente Castricum enigszins toenemen.

De ontwikkeling van de landbouw verschilt niet tussen het alternatief en de huidige situatie, waarop de totale fijnstofemissie ongeveer gelijk zal zijn.

Natuur

In de maximalisatie wordt de mogelijkheid geboden voor een ammoniakdepositie die dermate groot is, dat de achtergrondconcentratie verder toeneemt. In de referentiesituatie overschrijdt de achtergrondconcentratie reeds de kritische depositiewaarden van de betreffende Natura 2000-gebieden. Verder kan worden geconcludeerd dat in de maximalisatie ten opzichte van de referentiesituatie een (gedeeltelijke) aantasting van de EHS, Wav-gebied en weidevogelgebied plaatsvindt.

Het (reële) alternatief leidt niet tot een toename in ammoniakdepositie vanuit het buitengebied van de gemeente Castricum op Natura 2000-gebieden ten opzichte van de referentiesituatie. De mogelijkheid tot het omvormen van agrarische gronden in bollengrond leidt ten opzichte van de referentiesituatie niet tot aantasting van het Natura 2000-gebied. Het (reële) alternatief heeft ook minder negatieve effecten op de EHS. Er vindt wel een afname van de oppervlakte van de EHS plaats. In het (reële) alternatief is het niet mogelijk maïs te telen in de EHS, terwijl dat in de referentiesituatie wel mogelijk is. In het (reële) alternatief neemt de mate van vermessing en verzuring in Wav-gebied enigszins af ten opzichte van de referentiesituatie. Er zijn geen effecten op weidevogelgebied in het (reële) alternatief.

In het provinciaal beleid staat de Kust-tot-Kust zone nog steeds genoemd. Gezien de huidige bezuinigingen van het kabinet en de provincies is het onbekend in hoeverre deze zone binnen een termijn van 10 jaar wordt gerealiseerd. Om die reden zijn de effecten op de Kust-tot-Kust zone beoordeeld in een variant voor de maximalisatie en het alternatief.

Uitbreiding of nieuwvestiging van bedrijven in de Kust tot Kust zone leidt in de maximalisatie tot een toename in verharding en verstedelijking en daarmee aantasting van doelstelling van deze zone. Toestaan van het verbouwen van maïs en bollenteelt

leidt tot afname in potentiële natuurwaarden van deze gronden. Er ontstaat een licht negatieve beoordeling.

In het alternatief ontstaan er geen noemenswaardige effecten op de verbindingszone Kust tot Kust.

Verkeer

Door een toename van grondgebonden bedrijven in de maximalisatie, ontstaat een toename van landbouwverkeer. In combinatie met de smalle wegen in het buitengebied zullen er meer onveilige verkeerssituaties ontstaan, waarbij zowel fietsverkeer als autoverkeer is betrokken. Hierdoor scoort de voorgenomen ontwikkeling negatief. In het alternatief zal het landbouwverkeer per saldo gelijk blijven of zelfs enigszins afnemen, omdat bestaande bedrijven stoppen en de mate aan schaalvergroting nog niet helemaal duidelijk is. De verkeersveiligheid zal daardoor niet wijzigen ten opzichte van de huidige situatie, wat een neutrale beoordeling betekent.

Conclusie

Op grond van de effectbeoordeling van de voorgenomen ontwikkeling en het (reële) alternatief ten opzichte van de referentiesituatie wordt tot de volgende conclusie gekomen. De in het bestemmingsplan opgenomen mogelijke maximale ontwikkelingen zijn negatief ten opzichte van de referentiesituatie en het alternatief is dat bijna niet. Het verschil zit er in dat bij het alternatief wordt aangesloten bij de verwachte autonome situatie. De kans dat zich bij het alternatief grote milieuproblemen voordoen door de autonome situatie niet geheel vast te leggen in het bestemmingsplan is klein. Dit heeft te maken met het feit dat de grootste milieuproblematiek ontstaat door toepassing te geven aan de in het bestemmingsplan opgenomen flexibiliteitsbepalingen (afwijking en wijziging). Het is een bevoegdheid van burgemeester en wethouders om medewerking te verlenen aan concrete verzoeken en zeker geen plicht. In de concrete gevallen zullen alle milieuaspecten opnieuw nader worden beschouwd en meegewogen worden in belangenafweging om tot een besluit te komen al dan niet medewerking te verlenen aan het verzoek tot afwijking of wijziging.

Mitigerende maatregelen

Een manier om nadelige milieueffecten uit te kunnen sluiten, is het nemen van mitigerende maatregelen. De bedoeling van mitigatie (letterlijk: verzachting) is dat significante negatieve effecten zullen uitblijven. Het gaat dus niet om maatregelen die negatieve effecten (elders) compenseren, maar om het voorkomen of reduceren van de negatieve effecten van een besluit of feitelijk handelen door het treffen van maatregelen. Mitigatie heeft betrekking op maatregelen en effecten binnen het gebied van het ruimtelijk plan. Onderstaand wordt ingegaan op mitigerende maatregelen die betrekking hebben op de aspecten landschap en natuur.

Landschap

Voor het aspect landschap kunnen de volgende mitigerende maatregelen worden genomen:

- sterk vasthouden aan de kwaliteitseisen zoals geformuleerd in het beeldkwaliteitsplan buitengebied;
- realiseren van nieuwe functies alleen mogelijk met landschappelijk/natuurlijke compensatie;

- kampeerplaatsen in de strandvlakten realiseren zonder opgaande beplanting. Bebouwing ten behoeve van kampeerplaats vindt plaats binnen het bestaande erf;
- kampeerplaatsen in de strandwallen worden gerealiseerd met karakteristieke beplantingsstructuren. Bij de geesten zouden dit hagen kunnen zijn;
- voorkomen van het slopen of vervangen van typerende stolpboerderijen;
- aanwijzen van zichtlocaties (in het bijzonder vanaf historische routes als de Heereweg) en die beschermen tegen zichtverstorende elementen als bebouwing of beplanting;
- bij de geesten aangeven dat maar een maximum percentage mag worden bebouwd;
- het verwijderen van bestaande houtsingels koppelen aan een omgevingsvergunning ten behoeve van het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en andere werkzaamheden.

Natuur

Onderstaand worden de mitigerende maatregelen genoemd voor het aspect natuur. Het gaat hier om maatregelen ten aanzien van:

- ammoniak;
- verdroging;
- weidevogelgebieden.

Ammoniak

Om de uitstoot van ammoniak en andere stikstofverbindingen te verminderen, zijn veel maatregelen beschikbaar. Deze technische en/of bedrijfsmatige maatregelen maken het mogelijk voor bedrijven om een reductie in de uitstoot te bewerkstelligen bij gelijke hoeveelheden dieren of om uit te breiden bij gelijkblijvende emissie. De technische maatregelen zijn vooral gericht om de emissie van ammoniak te beperken. De technische maatregelen kunnen niet worden voorgeschreven in het bestemmingsplan. Veel van onderstaande maatregelen (zo niet alle) worden opgenomen in het PAS (Programmatische Aanpak Stikstof) waarin bindende afspraken komen om het stikstofprobleem aan te pakken op verschillende niveaus (landelijk, provinciaal en per Natura 2000-gebied) en vanuit verschillende sectoren (landbouw, industrie, verkeer en vervoer). De nadere invulling hiervan zal worden verankerd in provinciale wetgeving. Het gaat om de volgende technische maatregelen:

- *Eiwitarm voer*. Door het aandeel gras in het veevoer te verlagen en het aandeel maïs te verhogen ontstaat een lager N-gehalte in de mest en daardoor ook minder uitstoot van ammoniak.
- *Emissiearme rundveestallen + kalverstallen*. De mogelijkheden voor de reductie van ammoniakemissie uit rundveestallen is beperkt door de natuurlijke ventilatie die bij dit type stallen wordt toegepast. Verschillende voorzieningen zijn ontwikkeld maar door knelpunten op het gebied van dierenwelzijn nog niet doorgevoerd. Mogelijk vormen emissiearme rundveestallen in de toekomst een geschikte optie.
- *Luchtwassers*. Luchtwassers kunnen de ammoniak voor 70 – 95 % verwijderen uit de geventileerde lucht en vormen daarmee een goede maatregel uit oogpunt van reductie. Het zijn daarentegen ook de duurste maatregelen die genomen kunnen worden wat de implementatie in de weg kan staan.

- *Verplaatsen of beëindigen bedrijven met piekbelasting.* Bedrijven die na invoering van alle maatregelen een depositie veroorzaken op gevoelige habitats die hoger ligt dan de gewenste depositie kunnen worden verplaatst om zodoende de depositie op gevoelige habitats toch te doen afnemen. Bij beëindiging van een bedrijf bestaat de mogelijkheid tot salderen.
- *Salderen.* Salderen biedt mogelijkheden voor agrarische bedrijven om uit te breiden zonder toename van depositie op gevoelige habitats. Salderen is kort gezegd het gedeeltelijk overnemen van de emissierechten van bedrijven die stoppen. Hierdoor neemt de totale emissie uit een gebied af terwijl groeiende bedrijven toch kunnen uitbreiden.
- *Mestaanwending aanscherpen.* Het loslaten van derogatie leidt ertoe dat de mestaanwending op het land beperkt wordt tot 170 kg N/ha. Derogatiebedrijven zijn bedrijven met 70% grasland en zij mogen 250 kg N/ha uitrijden in verband met de hoge grasopbrengsten in Nederland.

Verdroging

Effecten van verdroging door het geschikt maken van de weidegronden voor bollen kan voorkomen worden. Gekozen kan worden zand op de bestaande weidegronden te brengen. Op deze manier ontstaat er minder natte grond dat geschikt is voor bollenteelt en is verlaging van de grondwaterstand onder deze gronden niet meer noodzakelijk. Verder kan in de regels van het bestemmingsplan geregeld worden dat het nieuw graven van sloten alleen mogelijk is als dit ter vervanging of verplaatsing van bestaande sloten is. Daarbij mag de waterafvoerende capaciteit niet groter zijn de huidige situatie, waardoor voorkomen wordt dat verdroging optreedt van nabij gelegen percelen.

Weidevogelgebieden

Om effecten van wisselteelt en maïs op weidevogels (nog verder) te beperken kunnen mitigerende maatregelen getroffen worden. Zo kan ervoor gekozen worden om de aanduiding maïs niet over de gronden te leggen die aangewezen zijn als weidevogelgebied. Of als dit niet haalbaar is de aanduiding maïs over de randen van het weidevogelgebied te leggen, zodat er een groter kernleefgebied aanwezig blijft. Dit voorkomt versnippering / fragmentering van het weidevogelgebied. Voor wat betreft bollenteelt kunnen effecten op het weidevogelgebied tot een minimum worden beperkt als wisselteelt niet wordt toegestaan op percelen die aangewezen zijn als weidevogelgebied. Als dit niet haalbaar is kan, net zoals bij de aanduiding maïs, wisselteelt beperkt worden tot de randen van het weidevogelgebied.

Leemten & monitoring en evaluatie

Leemten

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kon worden opgenomen wegens het gebrek aan gegevens.

De belangrijkste leemte in kennis is de werkelijke gang van zaken in de toekomst. Het is vooraf niet in te schatten waar en in welke mate gebruik wordt gemaakt van de geboden ontwikkelingsmogelijkheden. Zo is voor het aspect landschap in het alternatief uitgegaan van een gelijke spreiding aan ontwikkelingen over het hele plangebied. Wanneer in de toekomst ontwikkelingen zich clusteren, kunnen er andere of grotere effecten ontstaan op het landschap.

De ontwikkeling van de landbouw in Castricum is ingeschat op basis van de Stivas-rapportage en Statline en ter beoordeling voorgelegd aan LTO. Concrete verzoeken dienen dan ook goed te worden beoordeeld met inachtneming van hetgeen reeds in dit planMER is gerapporteerd over de diverse milieuaspecten. Zulks is overigens ook mogelijk, omdat uitbreiding en nieuwvestiging van agrarische bedrijvigheid is gekoppeld aan een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan. Het is een bevoegdheid van burgemeester en wethouders om medewerking te verlenen aan concrete verzoeken en zeker geen plicht. In de concrete gevallen zullen alle milieuaspecten opnieuw nader worden beschouwd en meegewogen worden in belangenafweging om tot een besluit te komen al dan niet medewerking te verlenen aan het verzoek.

Een andere leemte in kennis betreft het ontbreken van de vergunde aantallen dieren van de in het plangebied aanwezige veehouderijen. Voor de aspecten geur, lucht en ammoniak is het daarom niet mogelijk gebleken om de autonome ontwikkeling in te vullen. Voor deze aspecten zijn de voorgenomen ontwikkeling en het alternatief beoordeeld ten opzichte van de huidige (= feitelijke) situatie. Hierdoor vallen de milieueffecten in het MER enigszins ongunstiger uit ten opzichte van de werkelijke (toekomstige) situatie. De mate van dit verschil is moeilijk vast te stellen, maar een groot verschil in uitkomst wordt niet verwacht.

Op de gronden van het Zeerijdsdijkje (natuurontwikkelingsproject) is de potentie aanwezig om blauwgraslanden te ontwikkelen, echter dit gebied is niet als zodanig aangewezen. Een habitatype op deze locatie ontbreekt en het is niet bekend of en welke habitatype dit deel in het Natura 2000-gebied krijgt. In het kader van het zorgvuldigheidsprincipe wordt uitgegaan van het feit dat op deze locatie een uitbreidingsdoel voor het habitatype blauwgraslanden ligt.

Er is weinig onderzoek uitgevoerd naar de effecten van drift in de bollenteelt. De effecten van drift in fruitteelt en akkerbouw is veelvuldig onderzocht, maar dan alleen voor de gezondheidsrisico's van mensen. Een onderzoek gericht op sterfte en ziekte onder planten en dieren is niet uitgevoerd en daardoor nog relatief onbekend. In de MER en passende beoordeling is uitgegaan van het feit dat de grens waarop sprake is van een risico voor mensen lager ligt dan voor flora en fauna en dat deze grenzen ook doorgetrokken kunnen worden voor dieren. Dit kan alleen niet met onderzoek onderbouwd worden en met name zit er een knelpunt in het feit dat bestrijdingsmiddelen juist toegepast worden om onder andere insecten en eventueel onkruid te vernietigen.

Er ontstaat nog een leemte in kennis door het nog ontbreken van de beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden. Tot slot heerst er nog onduidelijkheid over het toetsingskader dat zal gaan gelden nadat het PAS in werking is getreden.

Advies Commissie voor de m.e.r.

Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is het planMER tevens ter advisering aan de Commissie voor de m.e.r. (hierna: Commissie) voorgelegd. De Commissie heeft op 30 januari 2013 advies uitgebracht over het opgestelde planMER (rapportnummer 2623-67). De Commissie heeft daarbij

geconcludeerd dat de ter toetsing voorgelegde rapportage op een aantal essentiële punten tekortkomingen bevatte. De Commissie adviseert om een aanvulling op het MER op te stellen voordat het besluit over het bestemmingsplan wordt genomen. De tekortkomingen zien op de navolgende punten:

- het blijkt dat het voornemen nog leidt tot een toename van stikstofdepositie. De effecten van mitigerende maatregelen zijn niet in beeld gebracht. Hierdoor kan aantasting van Natura 2000-gebieden in (de omgeving van) het plangebied niet worden uitgesloten;
- de afname van stikstofemissie door autonome ontwikkelingen is niet onderbouwd;
- het MER bevat onvoldoende gebiedsspecifieke informatie over beschermde soorten en de mogelijke effecten daarop van het voornemen;
- Het in het MER uitgewerkte scenario geeft weliswaar geen effecten op Natura 2000-gebieden, maar deze is voornamelijk opgebouwd uit verwachtingen en niet gebaseerd op planologische mogelijkheden.

Om tegemoet te komen aan de belangrijkste opmerkingen van de Commissie is een aanvulling opgesteld.

De Aanvulling planMER Bestemmingsplan Buitengebied Castricum is als bijlage bijgevoegd.

In de aanvulling is ten aanzien van de eerstgenoemde tekortkoming de mogelijkheid van het opzetten van een depositiebank voor het bestemmingsplan onderzocht. Op basis van de depositiebank mag de ammoniakdepositie behorende bij de ten tijde van de berekeningen vergunde c.q. gemelde niet verder toenemen, tenzij er ruimte ontstaat als gevolg van gedeeltelijk of geheel stoppende bedrijven in het plangebied. Om de mogelijke significante effecten vanwege het opvullen van de ruimte tussen feitelijk en vergund zo beperkt mogelijk te houden, wordt gestart met een zogenaamd negatief saldo in de depositiebank.

Een dergelijke regeling is echter lastig in de uitvoering en leidt tot verdere belasting van het ambtelijk apparaat. Om die reden zal deze regeling niet worden opgenomen in het vast te stellen bestemmingsplan.

Gevolgen voor regels

Landschap

Ten aanzien van eerdergenoemde mitigerende maatregelen zal wanneer nieuwe functies worden toegevoegd na binnenplanse afwijkingen en wijzigingsprocedure het beeldkwaliteitsplan sturend werken. Zodoende kunnen landschappelijke verbeteringen worden bewerkstelligd. Ten aanzien van kleine kampeerplaatsen: deze zijn bij recht mogelijk binnen bouwvlakken van agrariërs: een eis ten aanzien van opgaande beplanting is hier dus niet aan de orde; onder deze twee condities wordt uitvoering gegeven aan de mitigerende maatregelen ten aanzien van landschap wat betreft kampeerplaatsen. Voorts zijn waardevolle cultuurhistorische elementen, zoals houtsingels en stolpboerderijen en het waardevolle buurtschap Oosterbuurt, beschermd via een dubbelbestemming zodat verwijdering niet zomaar mogelijk is.

Ammoniakdepositie/Natuur

Binnen de in dit bestemmingsplan opgenomen bouwvlakken kunnen agrariërs nieuwe stallen realiseren wat eventueel gepaard kan gaan met een grotere omvang van de

veestapel en daardoor een grotere ammoniakdepositie. Het is niet bekend of in de komende planperiode dergelijke ontwikkelingen zich voordoen, dit is immers afhankelijk van de individuele vraag. Dit bestemmingsplan biedt (slechts) het planologisch-juridisch kader op basis waarvan dergelijke vragen eventueel gegund kunnen worden. Gelet op de trend van toenemende grootschaligheid in de agrarische sector, zijn echter dergelijke vragen wel te verwachten. Een toename van ammoniakdepositie is echter niet gewenst. Het is echter niet reëel agrariërs geen uitbreidingsmogelijkheden te bieden (die overigens vaak al mogelijk zijn op basis van vigerende bestemmingsplannen). Het is daarom zaak te regelen dat het benutten van de geboden planologische mogelijkheden niet gepaard gaat met een toename van ammoniakdepositie c.q. negatieve effecten op Natura 2000-gebied, maar wel ruimte geeft aan een ruimtelijke herverdeling en een doorgroei van agrarische bedrijven wanneer sprake is van extra emissiearme technieken.

In het bestemmingsplan wordt de specifieke gebruiksregel opgenomen dat de bestaande ammoniakemissie niet verder mag toenemen, waarbij onder bestaande ammoniakemissie de emissie van ammoniak, uitgedrukt in mol NH_3 /ha/jaar, behorende bij het ten tijde van het vaststellen van het bestemmingsplan vergunde dan wel het gemelde aantal en soort dieren wordt verstaan.

Door deze regeling kan in de toekomst geen sprake meer zijn van een significant effect op de binnen de invloedssfeer van het plangebied gelegen Natura 2000-gebieden. Op korte termijn is er nog wel een effect mogelijk, omdat eerst het negatieve saldo tot nul moet worden teruggebracht. Verdere vergroting van de ammoniakemissie en de daarbij gepaard gaande ammoniakdepositie is alleen mogelijk bij afwijking. De voorwaarde voor medewerking is, dat als gevolg van de toename van de ammoniakemissie er geen significante effecten mogen optreden op de binnen de invloedssfeer van het plangebied gelegen Natura 2000-gebieden. Ook in eventuele toekomstige wijzigingsplannen, zoals vergroting van het bouwvlak, zal een dergelijke regeling worden opgenomen.

Voorts wordt ter bescherming van de Natura 2000-gebieden een zone van 35 meter opgenomen vanaf de grens van het betreffende Natura-2000 gebied waarbinnen geen wisselteelt mogelijk is.

Verdroging

In de regels is geregeld dat het niet is toegestaan sloten te vergraven en/of te dempen zonder dat een vergunning is afgegeven. De vergunning wordt pas afgegeven indien is vastgesteld dat de natuurlijke waarden niet worden aangetast. Er kan in dat kader dus ook een afweging plaatsvinden ten aanzien van het optreden van ongewenste verdrogingeffecten. Voorts is uitbreiding van bollengronden alleen mogelijk indien overleg is gevoerd met de waterbeheerder en (opnieuw) de landschappelijke (microreliëf), bodemkundige en waterhuishoudkundige waarden niet onevenredig worden aangetast. Op deze wijze is in dit bestemmingsplan voldoende geborgd dat er geen ongewenste effecten plaatsvinden.

Maïs/weidevogelleefgebieden

De mitigerende maatregelen zoals voorgesteld worden niet rechtstreeks verwerkt in de regels. Wel is het binnen de weidevogelleefgebieden niet toegestaan zonder omgevingsvergunning bepaalde maatregelen/ andere werken uit te voeren waarbij

een overweging gemaakt dient te worden of de gebruikswaarde van het weidevogelleefgebied niet onevenredig wordt aangetast. In theorie kan een aanvraag om maïsteelt dus ook geweigerd worden. Daarmee zijn de belangen van de weidevogelleefgebieden voldoende geborgd in het bestemmingsplan.

Conclusie

Gelet op bovenstaande zijn de milieueffecten voldoende meegewogen in dit bestemmingsplan. Zie voor een verdere onderbouwing de hiernavolgende paragrafen.

4.2.2 Bodem

Ten behoeve van dit bestemmingsplan is geen nader onderzoek naar de bodemgesteldheid gedaan (op grond van de Wet bodembescherming). In principe dient bij elke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling te worden nagegaan of de bodem en het grondwater vrij zijn van verontreiniging en daarmee geschikt zijn voor de nieuwe functie. Zodra zich een ontwikkeling voordoet die met een afwijking van de gebruiks- en/of bouwregels of wijziging mogelijk wordt gemaakt, wordt op dat moment het aspect bodem onderzocht aan de op dat moment geldende wet- en regelgeving en normen.

Door raadpleging van bodemloket.nl kunnen locaties, rapporten van toekomstige en reeds uitgevoerde bodemonderzoeken en bodemsaneringen en mogelijk bodembelastende (bedrijfs-) activiteiten in het verleden worden achterhaald. Uit raadpleging van bodemloket blijkt dat er nog niet veel onderzoek is gedaan. De onderzochte locaties zijn lokaal; eventuele aangetroffen verontreinigingen zijn doorgaans als niet ernstig beoordeeld. Dit bestemmingsplan is in beginsel conserverend van karakter, gericht op actualisatie. Het plan is niet opgesteld om rechtstreeks grootschalige veranderingen in bebouwing en gebruik mogelijk te maken. Veranderingen in gebruik, waarbij tevens grondroerende werkzaamheden aan de orde zijn en waarbij er (nieuwe) gevoelige functies komen zijn pas mogelijk na wijziging.

Bij functiewijzigingen die leiden tot een verandering van de bestaande bestemming zal moeten worden aangetoond dat de kwaliteit van de bodem de realisatie van de gewenste functie ook toestaat. Daarnaast kan de bodemkwaliteit van invloed zijn op de financiële haalbaarheid van een project. Milieukundig bodemonderzoek kan dit uitwijzen. Om vroegtijdig inzicht te krijgen in de bodemkwaliteit dient tenminste een historisch onderzoek conform NVN 5725 te worden verricht. Afhankelijk van de uitkomst dient eveneens een verkennend bodemonderzoek conform NEN 5740 uitgevoerd te worden.

Mocht er grondverzet plaatsvinden dan gelden de hergebruiks-regels uit het besluit Bodemkwaliteit. Daarnaast dient grondverzet gemeld te worden bij de gemeente.

Wanneer dus in de toekomst op een willekeurige locatie binnen het plangebied (her)ontwikkeling zal plaatsvinden of wanneer op een bepaalde locatie een partij grond wordt toegepast, zal onderzoek gedaan moeten worden naar de kwaliteit van de bodem op de desbetreffende locatie.

Toetsingskader

Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) stelt eisen aan de uitvoerbaarheid van ruimtelijke plannen. Daarom is kennis van de bodem van belang voor het leggen van de

bestemmingen. De Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit bevatten kaders voor (het saneren van) ernstige verontreinigingen in relatie tot de gebruiksfunctie, evenals kaders voor het toepassen van grond. De Woningwet en de Wet Milieubeheer bevatten kaders over het gebruik van locaties. Of een verontreiniging al dan niet gesaneerd moet worden hangt af van de omvang, ernst en spoedeisendheid van de verontreiniging. Uiteraard speelt het toekomstig gebruik hierbij een belangrijke rol. Er bestaat geen aanleiding te veronderstellen dat sprake is van zodanig grote verontreinigingen in het plangebied waardoor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in het geding komt.

Conclusie

Het bestemmingsplan is haalbaar wat betreft het aspect bodem.

4.2.3 Lucht

Regels omtrent luchtkwaliteit zijn verankerd in de Wet Milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2 is een implementatie van diverse Europese richtlijnen omtrent luchtkwaliteit waarin onder andere grenswaarden voor vervuilende stoffen in de buitenlucht zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu. In Nederland zijn stikstofdioxide (NO₂) en zwevende deeltjes als PM₁₀ (fijn stof) de maatgevende stoffen waar de concentratieniveaus het dichtst bij de grenswaarden liggen. Overschrijdingen van de grenswaarden komen, uitzonderlijke situaties daargelaten, bij andere stoffen niet voor.

Hoewel de luchtkwaliteit de afgelopen jaren flink is verbeterd kan Nederland niet voldoen aan de luchtkwaliteitseisen die in 2010 van kracht zijn geworden. De EU heeft Nederland derogatie (uitstel) verleend op grond van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit betreft een gemeenschappelijke aanpak van het Rijk en diverse regio's om samen te werken aan een schonere lucht waarbij ruimte wordt geboden aan noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Projecten die in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging worden opgenomen in het NSL in de provincies c.q. regio's waar overschrijdingen plaatsvinden.

Het maatregelenpakket in het NSL is hiermee in evenwicht en zodanig dat op termijn de luchtkwaliteit in heel Nederland onder de grenswaarden ligt. Projecten die 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet langer individueel getoetst te worden aan de Europese grenswaarden aangezien deze niet leiden tot een significante verslechtering van de luchtkwaliteit. Deze grens is in de AMvB NIBM gelegd bij 3% van de grenswaarde van een stof: Voor NO₂ en PM₁₀ betekent dit dat aannemelijk moeten worden gemaakt dat het project tot maximaal 1,2 µg/m³ verslechtering leidt. Voor een aantal functies (o.a. woningen, kantoren, tuin- en akkerbouw) is dit gekwantificeerd in de ministeriële regeling NIBM.

Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wordt afgewogen of het aanvaardbaar is het plan op deze plaats te realiseren. Hierbij kan de blootstelling aan luchtverontreiniging een rol spelen, ook als het project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Er is sprake van een significante blootsteldingsduur als de verblijfsduur die gemiddeld bij de functie te verwachten is significant is ten opzichte van een etmaal. Volgens de toelichting op de Regeling Beoordeling luchtkwaliteit is dit onder andere het geval bij een woning, school of sportterrein.

Gevoelige bestemmingen als scholen, kinderdagverblijven, bejaarden- en zorgtehuizen genieten op grond van de gelijknamige AMvB extra bescherming: Substantiële uitbreiding of nieuwvestiging binnen 50 meter van een provinciale weg of 300 meter van een Rijksweg is alleen toegestaan als de concentraties luchtvervuilende stoffen zich onder de grenswaarden bevinden waardoor geen onacceptabele gezondheidsrisico's optreden.

De gemeente Castricum heeft in 2006 onderzocht of aan de wettelijke luchtkwaliteitsnormen in het Besluit luchtkwaliteit voor stikstofdioxide (NO₂), fijn stof (PM₁₀), benzeen (C₆H₆) en koolmonoxide (CO) wordt voldaan. Uit de rapportage van het jaar 2006 blijkt dat **geen** overschrijdingen van luchtkwaliteitsnormen voorkomen. Zodra een ontwikkeling zich voordoet, welke met een afwijking van de gebruiks- en/of bouwregels of wijziging mogelijk kan worden gemaakt, wordt op dat moment het aspect luchtkwaliteit onderzocht aan de op dat moment geldende wet- en regelgeving en normen.

Conclusie

Er vinden geen overschrijding van de luchtkwaliteitsnormen plaats; gelet hierop is de conclusie dat een goed woon- en leefklimaat aanwezig is. Bovendien worden geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt zodat dit bestemmingsplan NIBM (niet in betekende mate) bijdraagt aan een verslechtering van de luchtkwaliteit.

4.2.4 Geluid

Het aspect geluid vloeit voort uit de Wet geluidhinder en kan worden onderverdeeld in geluid afkomstig van wegverkeer, railverkeer en industrie. De Wet geluidhinder (Wgh) vormt het kader voor toetsing van initiatieven.

Wegverkeer en railverkeer

De hoogte van de maximaal toegestane ontheffingswaarde is onder andere afhankelijk van de geluidsbron (weg- of railverkeer) en de ligging van de geluidsgevoelige bebouwing (stedelijk of buitenstedelijk gebied).

In de onderstaande tabel is de meest voorkomende maximaal toegestane ontheffingswaarde uit de Wgh voor wegverkeer en uit het Besluit geluidhinder (BGH) voor railverkeer weergegeven ten aanzien van buitenstedelijk gebied:

	wegverkeer	railverkeer
voorkeurswaarde	48 dB (art. 82)	55 dB (art. 4.9 lid 1)
Maximale ontheffingswaarde voor buitenstedelijke locaties	53 dB (art. 83 lid 1)	68 dB (art. 4.10)
Maximale ontheffingswaarde voor binnenstedelijke locaties	58 dB (art. 83 lid 5)	n.v.t.

Gezien de voorkeurswaarde en de maximaal toelaatbare ontheffingswaarde kunnen drie situaties zich voordoen:

- 1 Een gevelbelasting lager dan de voorkeurswaarde. Met deze waarde wordt voor geluidsgevoelige bebouwing binnen de invloedssfeer van een geluidsbron (wegen, spoorweg enz.) een vrij goede woon-/leefsituatie gegarandeerd. Voor geluidsgevoelige bebouwing met een gevelbelasting lager dan de voorkeurswaarde zijn geen nadere acties nodig om deze te realiseren.

- 2 Een gevelbelasting tussen de voorkeurswaarde en de maximaal toelaatbare ontheffingswaarde. Voor deze situatie dienen bij voorkeur maatregelen te worden getroffen om de gevelbelasting terug te brengen tot een waarde die lager is dan de voorkeurswaarde. Wanneer er overwegende bezwaren zijn vanuit een stedenbouwkundig, verkeerskundig, landschappelijk of financieel oogpunt dan kan voor de geluidsgevoelige bebouwing een hogere grenswaarde worden aangevraagd.
- 3 Een gevelbelasting hoger dan de maximaal toelaatbare ontheffingswaarde. Voor een dergelijke situatie is de bouw van geluidsgevoelige bebouwing in principe niet mogelijk, tenzij er geluidsbeperkende maatregelen worden getroffen waardoor de gevelbelasting daalt tot een waarde lager dan de voorkeurswaarde of de maximaal toelaatbare ontheffingswaarde.

Wanneer de voorkeurswaarde uit de Wgh wordt overschreden kan ook de akoestische binnenwaarde worden overschreden. Volgens artikel 111a van de Wgh moet ten gevolge van wegverkeerslawaaï een binnenwaarde van 33 dB bij een nieuwe woning worden gegarandeerd. Voor de akoestische binnenwaarde ten gevolge van wegverkeer mag de aftrek ex artikel 110g van de Wgh (een aftrek van 2 of 5 dB) niet worden toegepast. Mogelijk moeten voor de woningen met een hogere gevelbelasting dan de voorkeursgrenswaarde aanvullende isolerende voorzieningen worden getroffen om de akoestische binnenwaarde te halen.

Daarnaast liggen langs wegen en spoorlijnen zones. Binnen deze zones moet voor de realisatie van nieuwe geluidsgevoelige bebouwing akoestisch onderzoek worden uitgevoerd. De wettelijke zone van een landelijke spoorweg is onder andere afhankelijk van het aantal bakken (wagons) dat per uur over de spoorlijn rijdt. Voor geluidsgevoelige bebouwing die wordt gerealiseerd in de zone van landelijke spoorwegen moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd conform artikel 106 van de Wgh.

De zone van een spoorlijn varieert tussen de 100 meter voor een rustige spoorlijn en 1.200 meter voor een zeer drukke spoorlijn.

Door de gemeente Castricum loopt de spoorlijn Uitgeest – Heiloo (traject 430). Deze spoorlijn heeft een zone van 200 meter. De zone wordt gemeten vanuit de buitenste spoorstaaf.

De zone van een weg is afhankelijk van het aantal rijstroken en het type gebied waarin de weg ligt. In onderstaande tabel zijn de zones weergegeven welke gelden in buitenstedelijk gebied, volgens artikel 74 lid 1 van de Wgh. De zone ligt aan weerszijden van de weg en is gemeten vanuit de wegas. In de zones is akoestisch onderzoek nodig naar de gevelbelasting ten gevolge van het wegverkeer op de betreffende weg.

Aantal rijstroken	Buitenstedelijk gebied
1 of 2 rijstroken	250 meter
3 of 4 rijstroken	400 meter
5 of meer rijstroken	600 meter

Industrielawaai

In de Wgh is bepaald dat rond industrieterreinen waarop bepaalde, krachtens de Wet milieubeheer, aangewezen inrichtingen zijn gevestigd of zich mogen vestigen (grote lawaaimakers), een geluidszone moet zijn vastgesteld. In artikel 2.4 van het Inrichtingen en vergunningenbesluit is vastgelegd welke inrichtingen als grote lawaaimaker moeten worden beschouwd. Buiten de geluidszone rondom een industrieterrein mag de gezamenlijke geluidbelasting van de op het industrieterrein gevestigde inrichtingen niet hoger zijn dan 50 dB(A) etmaalwaarde.

Met zonering wordt beoogd rechtszekerheid te bieden aan zowel lawaaimakers als aan woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen. Lawaaimakers kunnen aan de ene kant hun geluidproducerende activiteiten niet onbeperkt uitbreiden ter bescherming van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen (gezondheidsgebouwen, onderwijsgebouwen, binnen en buiten de zone. Aan de andere kant wordt, ter bescherming van hun akoestische ruimte, voorkomen dat woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen te veel oprukken naar de lawaaimakers toe. Een eenmaal vastgestelde zone kan worden gewijzigd. Een wijziging van een zone is echter niet toegestaan voor het gebied waar een hogere geluidsbelasting optreedt dan 50 dB(A) als gevolg van het gezoneerde industrieterrein. De wijziging moet tevens worden vastgelegd in het bestemmingsplan.

Indien zich binnen de geluidszone woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen bevinden, gelden daarvoor aparte regels. Voor woningen zijn deze regels te vinden in de Wgh zelf en voor andere geluidsgevoelige bestemmingen in het Besluit geluidhinder.

Conclusie

In het geval van bestaande situaties waar geen nieuwe functies zijn voorzien, zoals dit conserverende bestemmingsplan, wordt de geluidsbelasting met betrekking tot de wettelijke normen voor binnenniveaus geregeld via het bouwbesluit. Indien derhalve een bestaande woning of een ander geluidsgevoelig object een uitbreiding wenst te realiseren dan wordt via de vergunningverlening in een aanvaardbaar binnenniveau van het geluid voorzien. Het uitvoeren van akoestisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk voor dit conserverende bestemmingsplan.

Het opnemen van geluidzones langs wegen en spoor in een bestemmingsplan is niet wettelijk verplicht. De Wgh bepaalt immers reeds de geluidzone.

Geluidszones rond een bedrijventerrein moeten wel in een bestemmingsplan opgenomen worden als gebiedsaanduiding. Relevant in dit verband is het gezoneerde bedrijventerrein "de Boekelermeer" in de gemeente Alkmaar. De voor dit terrein vastgestelde zone is middels een gebiedsaanduiding opgenomen.

Daarbinnen is het niet toegestaan nieuwe woningen en geluidgevoelige functies als bedoeld in de Wgh te realiseren. Bij omgevingsvergunning kan daarvan worden afgeweken mits de geluidsbelasting vanwege het industrieterrein van de gevels van deze woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde of een verkregen hogere grenswaarde. De gronden zijn mede bestemd voor de bescherming en instandhouding van de

geluidsruimte in verband met de nabijheid van een inrichting als bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder.

Bij de bepaling van de ligging van de zone wordt over het algemeen uitgegaan van de "planologische" geluidbelasting. Dit is de geluidbelasting van de bestaande bedrijven op het gezoneerde bedrijventerrein plus de geprognoseerde geluidbelasting van lege percelen en de geprognoseerde groei van de geluidbelasting van bestaande bedrijven. De ligging van de 50 dB(A) contour is door de geprognoseerde geluidbelasting van lege percelen en de geprognoseerde groei van de geluidbelasting van bestaande bedrijven deels een planologische keus.

Conclusie

Er zijn in Castricum geen saneringslocaties bekend of situaties waarbij sprake is van ernstige geluidhinder. Het bestemmingsplan voorziet bovendien niet rechtstreeks in nieuwe geluidgevoelige functies en woningen. Het bestemmingsplan is daarom haalbaar wat betreft het aspect geluid.

4.2.5 Geur

De Wet geurhinder en veehouderij gaat in op de toegestane geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten. Geurgevoelige objecten zijn objecten welke juridisch/planologisch bestemd zijn voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of daarmee vergelijkbare wijze van gebruik worden gebruikt.

Buiten de bebouwde kom geldt dat een veehouderij geen grotere geurbelasting op geurgevoelige objecten mag hebben van 14 odourunits/m³ lucht.

Daarnaast wordt aangegeven dat in bestaande situaties de afstand van de buitenzijde van een dierverblijf tot de buitenzijde van een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom minimaal 25 m moet bedragen.

In nieuwe situaties welke door het toepassen van een afwijking van de gebruiks- en/of bouwregels of wijzigingsbevoegdheid ontstaan, dient de afstand van de veehouderij tot nieuwe geurgevoelige objecten tenminste 50 m te bedragen.

Zodra een ontwikkeling zich voordoet, die met een afwijking van de gebruiks- en/of bouwregels of wijziging mogelijk kan worden gemaakt, wordt op dat moment het aspect geur onderzocht aan de op dat moment geldende wet- en regelgeving en normen.

Conclusie

In de huidige situatie zijn geen knelpunten bekend. Bij het intekenen van de agrarische bouwvlakken is rekening gehouden met de ernaast gelegen percelen waarbij een zo ruim mogelijk afstand is aangehouden. Nieuwe veehouderijen zijn niet rechtstreeks mogelijk op basis van het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is haalbaar wat betreft het aspect geur.

4.2.6 Bedrijven en milieuzonering

Door het toepassen van een milieuzonering kan een bijdrage worden geleverd aan de afstemming tussen milieuhygiëne en ruimtelijke ordening. De vestigingsplaats van bedrijven en de door bedrijven uitgeoefende activiteiten dienen zodanig te worden beïnvloed dat het optreden van hinder met normale technische middelen kan worden voorkomen. Een juiste toepassing van de technische middelen kan vervolgens via de

milieuvergunning worden afgedwongen. In dit bestemmingsplan wordt gebruikgemaakt van een zogeheten 'Staat van Bedrijfsactiviteiten'. Dit is een lijst waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten zijn gerangschikt naar opklimmende belasting voor het milieu. Tevens worden globale criteria aangegeven voor de toelaatbaarheid van de verschillende bedrijfscategorieën.

Toelatingsbeleid en beoordeling gevestigde bedrijven

Bepalend voor de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten is de aanwezigheid van milieugevoelige bestemmingen in de omgeving (zoals woningen) en het karakter van het gebied. In het plangebied is sprake van gemengde functies (woningen, agrarische en niet-agrarische bedrijven e.d.). De bedrijven liggen over in sommige gevallen in de directe nabijheid van woningen. Het beleid voor deze gebieden is gericht op handhaving van het overwegend stille karakter van het buitengebied. Om bovenstaande redenen worden in het plangebied alleen bedrijven die behoren tot categorie 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten algemeen toelaatbaar geacht.

Eventuele uitbreiding van bestaande vestigingen kunnen alleen gerealiseerd worden indien de ruimtelijke omstandigheden dit toelaten en indien uitbreiding noodzakelijk is voor een bedrijfseconomisch verantwoorde bedrijfsvoering. Een en ander moet echter worden afgewogen binnen het kader van het hierboven geformuleerde algemene toelatingsbeleid.

Het bovenstaande houdt niet in dat de uitoefening van bepaalde bedrijfsactiviteiten uit een hogere categorie in alle gevallen onaanvaardbaar is. De Staat van Bedrijfsactiviteiten geeft namelijk een vrij grove indeling van de hinderlijkheid van bedrijven. De situatie bij een specifiek bedrijf kan daarvan duidelijk afwijken. Met name komt het voor dat een bedrijf door een geringe omvang van de hinderlijke (deel)activiteiten of een milieuvriendelijke werkwijze minder hinder veroorzaakt dan in de Staat van Bedrijfsactiviteiten is verondersteld.

Ten behoeve van dit bestemmingsplan zijn de bestaande bedrijven geïnterviewd en ingeschaald in de categorieën van de Staat van Bedrijfsactiviteiten (zie bijlage). Uit het overzicht blijkt dat niet alle bedrijven in het hierboven beschreven toelatingsbeleid passen. Het betreft enkele agrarische loonbedrijven, een goederenwegvervoerbedrijf, een tuincentrum en een constructiebedrijf. Het is noodzakelijk (om reden van milieuhinder) noch mogelijk (om reden van beschikbare financiële middelen) om verplaatsing en/of sanering te realiseren. Daarom hebben deze bedrijven een specifieke aanduiding gekregen die voor de betreffende bedrijfsactiviteit(en) een afwijking van het algemene toelatingsbeleid mogelijk maakt. Bij bedrijfsbeëindiging of -verplaatsing kan zich dan alleen nog een gelijksoortig bedrijf vestigen, of een bedrijf dat past binnen het algemene toelatingsbeleid.

Maneges en rijbakken

In het plangebied bevindt zich een manege. In de omgeving van de paardenrijbakken en manege dient rekening te worden gehouden met mogelijke stofhinder en geurhinder. Een afstand van 50 m tussen een rijbak en woningen en andere gevoelige objecten wordt voldoende geacht om stofhinder te voorkomen. Dit betreft een richtafstand, waar beargumenteerd vanaf kan worden geweken.

Op maneges die op enige afstand liggen van geurgevoelige objecten en waar minder dan 50 paarden aanwezig zijn, is het Besluit landbouw milieubeheer van toepassing. Voor deze paardenhouderijen geldt een afstand van minimaal 100 m tussen de inrichting en een geurgevoelig object categorie I of II (waaronder de bebouwde kom). De afstand tot aan een geurgevoelig object categorie III, IV of V (zoals verspreid liggende woningen) moet ten minste 50 m bedragen. Deze afstanden moeten worden gemeten vanaf de buitenzijde van het geurgevoelig object tot het dichtstbijzijnde emissiepunt van het dierenverblijf.

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) bevat een beoordelingskader voor geurhinder van inrichtingen die vergunningplichtig zijn op basis van de Wet milieubeheer (Wm). Voor paarden geldt een minimale afstand van de dierenverblijven ten opzichte van geurgevoelige objecten van minimaal 100 m binnen de bebouwde kom en 50 m buiten de bebouwde kom.

Voorliggend plan biedt bij recht mogelijkheden paardenfokkerijen of melkvee-runderhouderijen te realiseren. De gebouwen hiervoor kunnen echter worden gerealiseerd in op de verbeelding opgenomen bouwvlakken waar nu al een dergelijk bedrijf zit. Er zijn dus geen nieuwe milieubelastende functies te realiseren die van invloed kunnen zijn op gevoelige functies. Nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied die met een afwijking van de gebruiks- en/of bouwregels- of wijzigingsbevoegdheid mogelijk worden gemaakt worden getoetst aan de brochure Bedrijven en Milieuzonering van de VNG. Daarin zijn richtafstanden van milieubelastende functies ten opzichte van milieugevoelige functies opgenomen. Indien voldaan kan worden aan de gestelde richtafstanden, mag verondersteld worden dat de op te richten (hinderveroorzakende) functie geen belemmeringen en/of hinder geeft voor omliggende gevoelige functies als wonen.

Conclusie

Het bestemmingsplan is haalbaar wat betreft bedrijven en milieuzonering.

4.2.7 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's die ontstaan voor de omgeving bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen als lpg en toxische gassen. De externe veiligheidsregelgeving voor inrichtingen ligt vast in het Besluit externe veiligheid voor inrichtingen (Bevi, ministerie van VROM, 2004) en de bijbehorende Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi, ministerie van VROM, 2004). De externe veiligheidsrichtlijnen voor het transport van gevaarlijke stoffen zijn vastgelegd in de circulaire Risiconormering vervoer van gevaarlijke stoffen (Ministerie van V&W, 2004). Voor buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

De regelgeving voor externe veiligheid kent twee grootheden waaraan getoetst wordt bij het nemen van een besluit: het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR).

Het PR is een maat voor de veiligheid van het individu op een bepaalde locatie. Het PR heeft een wettelijk vastgelegde grenswaarde van maximaal 10^{-6} per jaar voor nieuwe situaties. Dit betekent dat de kans op overlijden van een persoon als gevolg van handelingen met gevaarlijke stoffen maximaal 1 op een miljoen per jaar mag zijn.

Op locaties waar het risico hoger is, mogen geen nieuwe kwetsbare objecten worden gesitueerd en in beginsel ook geen nieuwe beperkt kwetsbare objecten. Op basis van art 5, 1^e lid van het Bevi dient het bevoegd gezag bij het vaststellen van een bestemmingsplan de grenswaarde (voor het PR) in acht te nemen. Daarbij is dus niet relevant of het kwetsbare object reeds aanwezig is; op het moment van het vaststellen van het bestemmingsplan dient aangetoond te zijn dat de aanwezige kwetsbare objecten in het plangebied voldoen aan de grenswaarde.

Het GR heeft ten opzichte van het PR een extra dimensie; het wordt namelijk beïnvloed door het aantal personen dat zich binnen de invloedssfeer van mogelijke ongevallen bevindt. Het groepsrisico zet de kans op een ongeval uit tegen het aantal mogelijke slachtoffers. Hoe groter de groep slachtoffers kan zijn, hoe lager de kans op een dergelijk ongeval mag zijn.

Het GR kent een richtwaarde, de zogenaamde oriëntatiewaarde. Deze oriëntatiewaarde, vaak aangeduid met "1", geeft weer wat de algehele politiek-maatschappelijke opvatting is over de aanvaardbaarheid van een kans op een ramp met een groep slachtoffers. De oriëntatiewaarde biedt een handvat om tot consensus te komen over de mate van vertrouwen dat de toekomst gevrijwaard blijft van een ramp. Door het groepsrisico te vergelijken met de oriëntatiewaarde legt het bevoegd gezag verantwoording af of de kans acceptabel is.

Het GR wordt berekend binnen het invloedsgebied dat ligt tussen de risicobron en lijn waar 1% letaliteit optreedt. Als oriëntatiewaarde geldt de in het externe veiligheidsbeleid gehanteerde "norm" voor het GR, namelijk:

1. 10^{-5} voor een ongeval met meer dan 10 dodelijke slachtoffers;
2. 10^{-7} voor een ongeval met meer dan 100 dodelijke slachtoffers;
3. 10^{-9} voor een ongeval met meer dan 1.000 dodelijke slachtoffers;
4. enzovoort (een lijn door deze punten bepaalt de norm).

Uit voornoemde wet- en regelgeving volgt dat in bestemmingsplan het groepsrisico verantwoord dient te worden, ook bij zgn. 'conserverende bestemmingsplannen'. De verantwoordingsplicht in dergelijke situaties wordt door het voormalig Ministerie van Vrom apart benoemd in de handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico: *"De situatie verandert niet, maar de hoogte van het groepsrisico dient wel te worden gemotiveerd. Het feit dat hier sprake is van een bestaande situatie dient nadrukkelijk in de motivering terug te komen en biedt argumenten om een ruimere afweging te maken dan wanneer sprake is van een nieuwe situatie"*.

Een scherpere invulling van de verantwoordingsplicht in het bestemmingsplan is volgens het Ministerie legitiem bij "toename van het GR of overschrijding van de oriëntatiewaarde" als gevolg van een bestemmingsplan.

In de verantwoording van het groepsrisico dienen de volgende externe veiligheidsaspecten aan de orde te komen:

1. het aantal personen in het invloedsgebied;
2. de omvang van het groepsrisico;
3. de mogelijkheden tot risicovermindering;
4. de alternatieven;
5. de mogelijkheden om de omvang van de ramp te beperken;

6. de mogelijkheden tot zelfredzaamheid.

Hierbij wordt verder extra aandacht aan de bescherming van bijzonder kwetsbare groepen geschonken. Naast het belang van de externe veiligheid spelen bij deze verantwoording ook ruimtelijke en economische belangen een rol.

Naast het binnen acceptabele grenzen houden van risico's wordt binnen het externe veiligheidsbeleid ingezet op het (proactief) voorkomen van het ontstaan van niet acceptabele risico's. Omgevingsplannen kunnen hier mede aan bijdragen door risicovolle functies en –activiteiten waar mogelijk ruimtelijk te scheiden van kwetsbare functies en bevolkingsconcentraties.

Tot slot wordt binnen het externe veiligheidbeleid aandacht besteed aan het beperken van de gevolgen van een incident met gevaarlijke stoffen mocht dit toch optreden. Dit door bij bedrijfs-, vervoers- of omgevingsplannen (proportioneel) aandacht te besteden aan bron-, bouwkundige en bestrijdingsmaatregelen en aan zelfredzaamheid in relatie tot de omvang van het groepsrisico.

Voorafgaand aan de vaststelling van een bestemmingsplan stelt het bevoegde gezag het bestuur van de regionale brandweer in wiens regio het gebied ligt in de gelegenheid om in verband met het groepsrisico advies uit te brengen over de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval en over de zelfredzaamheid van personen. Het advies van Brandweer is in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1 Bro opgevraagd. Brandweer heeft niet gereageerd.

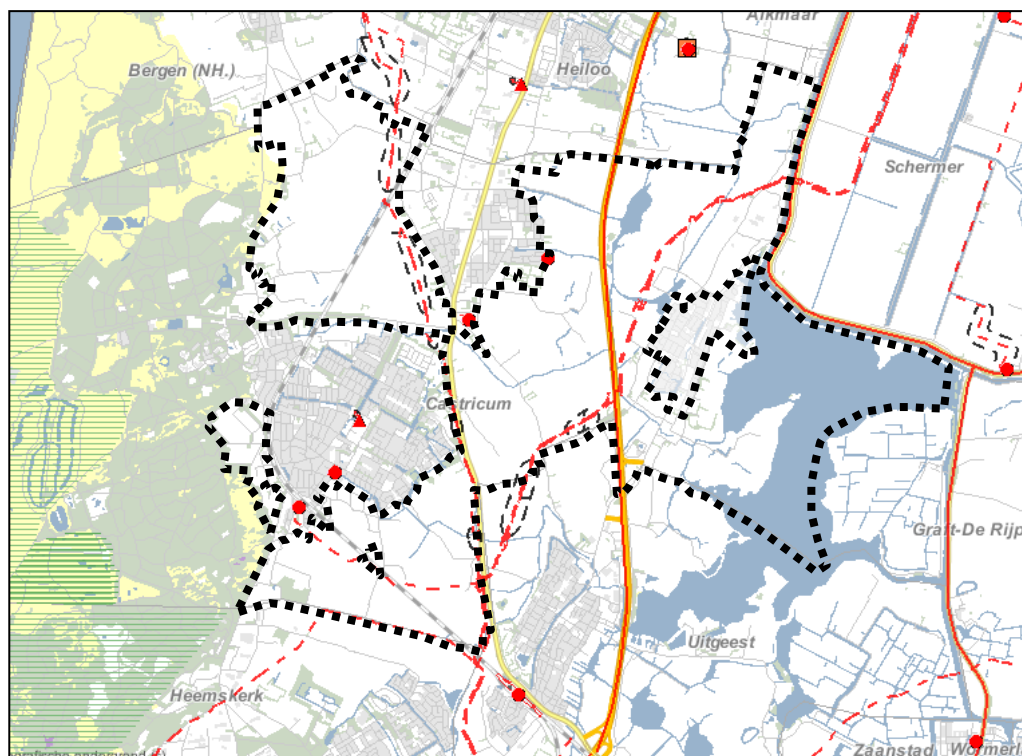
Plasbrandgebied

In verband met het voornoemde Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen moet voorts, in verband met een mogelijke plasbrand, rekening gehouden worden met een zone van 30 meter vanaf de rand van de weg waarbinnen slechts gemotiveerd nieuwe kwetsbare objecten mogen worden geprojecteerd.

Voor wat de voor het plangebied relevante risicobronnen betreft worden de externe veiligheidsrisico's hiervan getoetst aan het huidige landelijke beleid hiervoor en wordt geanticipeerd op zich concreet aandienend landelijk beleid. Daarnaast is rekening gehouden met het betreffende provinciale beleid.

Beoordeling plan

Op de navolgende afbeelding wordt een uitsnede van de risicokaart Nederland weergegeven. De rode lijnen c.q. driehoeken en cirkels stellen gevaarlijke inrichtingen / buisleidingen voor.

Uitsnede risicokaart Nederland

De aanwezige buisleidingen (lijnaanduiding) en risicovolle inrichtingen (cirkel of driehoek) zijn in rood weergegeven.

Bevi Inrichtingen

Artikel 8 en 12 van het Besluit externe veiligheid Inrichtingen (Bevi) schrijven voor dat bij een ruimtelijk besluit als een bestemmingsplan getoetst moet worden aan normen voor het plaatsgebonden- en het groepsrisico als gevolg van activiteiten bij risico-inrichtingen.

Relevant is een aantal in het plangebied aanwezige propaantanks en propaanreservoirs en een aantal bedrijven welke zijn gelegen in de nabijheid van het plangebied.

De nabijheid van Bevi inrichtingen, oftewel risicovolle inrichtingen kan een beperking opleveren voor de aanwezigheid van kwetsbare objecten. Er gelden wat dat betreft zoals aangegeven twee veiligheidsaspecten, namelijk het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR).

Bevi-inrichtingen

Plaatsgebonden risico

Ten aanzien van het plaatsgebonden risico is in artikel 8 lid 1 van het Bevi bepaald dat de 10⁻⁶ contour een grenswaarde is voor kwetsbare objecten. Dit betekent dat binnen deze contour geen nieuwe bestemmingen mogen worden toegevoegd voor kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. Tevens mogen geen kwetsbare objecten meer binnen de contour aanwezig zijn. Deze gevoelige objecten zouden immers alsdan aan een (maatschappelijk) onaanvaardbaar risico worden blootgesteld. Indien

dit in een bestaande situatie aan de orde is, is sprake van een saneringslocatie. Het verantwoordelijk bestuur dient er voor te zorgen dat de saneringslocatie opgeheven wordt. Dat kan door technische maatregelen (aan de risicobron) dan wel opheffing of verplaatsing van de risicobron. Het tijdstip waarop de strijdigheid met de 10^{-6} contour opgeheven moet zijn, verschilt per risicobron.

Een nadere beschouwing van de 10^{-6} contour rondom de diverse Bevi- inrichtingen, wijst uit dat in het bestemmingsplan buitengebied geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten aanwezig zijn binnen deze contouren. Het gaat om Bevi-inrichtingen met een zeer kleine PR contour die niet groter is dan het perceel waarop deze zich bevindt, zoals propaantanks, opslag van gewasbestrijdingsmiddelen. Er is een tankstation voor LPG aanwezig; de PR 10^{-6} contour reikt ook hier echter niet tot (beperkt) kwetsbare objecten. Bovendien kunnen op basis van het bestemmingsplan geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten worden toegevoegd binnen de aanwezige contouren.

Eye Film Institute

In de gemeente Heemskerk is de opslag van 2 x 14.000 kg aan cellosennitraatfilms vergund aan Eye Film Institute. Dit betreft een Bevi-inrichting. Cellulosenitraat (nitrocellulose) is zeer brandbaar en kan explosief reageren. Door de aanwezigheid van zuurstof in de nitraatverbinding kan een brand zichzelf onderhouden en is deze nauwelijks te blussen. Bij brand komen toxische verbrandingsproducten vrij, zoals stikstofoxides en mogelijk blauwzuurgas (HCN). De effecten van een explosie of warmtestraling door brand reiken niet tot het plangebied. Bij de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord is alleen de ligging van de PR- 10^{-8} contour bekend uit 2008 (gelegen op circa 3.500 m afstand). Deze ligt voor een klein gedeelte over het plangebied. Door maatregelen (vastgelegd in de milieuvergunning uit 2010) zijn de PR-contouren echter verkleind. Waarschijnlijk ligt de PR- 10^{-8} -contour nu niet meer binnen het plangebied. Het gaat hier om de PR- 10^{-8} -contour en niet om de voor het bestemmingsplan relevante PR 10^{-6} contour, die vanzelfsprekend kleiner is. Wat betreft de PR 10^{-6} bestaan er daarom geen belemmeringen voor dit bestemmingsplan.

Groepsrisico

De effecten van toxische verbrandingsproducten reiken wel tot in het plangebied. In 2008 is door TNO een risicoanalyse uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de 1% letaliteitscontour op ongeveer 4.500 meter afstand is gelegen.

Op grond van het Bevi/Revi geldt een invloedsgebied van 4.500 meter (1% letaliteit bij weersklasse F1,5) rondom de opslagvoorziening voor cellosennitraatfilms. Dit invloedsgebied ligt voor een deel in het bestemmingsplangebied. Op grond van artikel 13 van het Bevi zal in het bestemmingsplan op grond van het Bevi het groepsrisico moeten worden verantwoord, waarbij moet worden ingegaan op de aspecten als hierboven in deze paragraaf beschreven:

Ad 1. Aantal personen in het invloedsgebied (bestaande en nieuwe situatie)

Er is hier sprake van een conserverend bestemmingsplan waarbij het aantal personen op grond van de voorheen bestemde situatie en de nieuw te bestemmen situatie niet significant zal toenemen.

Ad 2. Berekend groepsrisico

In de door Milieudienst IJmond verleende revisievergunning uit 2010 is aangegeven dat door TNO in 2010 een groepsrisico is berekend van twee maal de oriëntatiewaarde. Omdat de personendichtheid in het plangebied niet significant zal toenemen zal het groepsrisico ten gevolge van het bestemmingsplan niet toenemen.

Ad 3. Mogelijkheden tot risicovermindering bij Eve film instituut Nederland

In de door Milieudienst IJmond verleende revisievergunning uit 2010 zijn de mogelijke maatregelen tot risicovermindering beschouwd en is onderbouwd waarom maatregelen wel of niet zijn opgenomen in de milieuvergunning. Aangezien de verleende milieuvergunning een gegeven is, is dit aspect in het kader van deze ruimtelijke procedure niet verder uitgewerkt.

Ad 4. Voor- en nadelen andere mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen met een lager GR
Aangezien het hier een conserverend bestemmingsplan betreft is dit aspect niet verder beschouwd.

Ad 5. Rampbestrijding en zelfredzaamheid

Indien er in de opslagvoorziening voor cellulosenitraatfilms brand ontstaat kan onder bepaalde weersomstandigheden (weerstype en windrichting) de wolk met toxisch verbrandingsproducten zodanig ver reiken dat deze over een gedeelte van het plangebied ligt. Binnen dit effectgebied zijn alleen enkele woonbestemmingen en bedrijfsbestemmingen gelegen. De personen in deze gebouwen zijn zelfredzaam en kunnen zelf het gebied verlaten dan wel deuren en ramen sluiten indien dit naar oordeel van de adviseur gevaarlijke stoffen (brandweer) noodzakelijk is. Aangezien het hier een bestaande situatie betreft die opnieuw wordt bestemd en de personen in de aanwezige/bestemde objecten binnen het wettelijke bepaalde invloedsgebied zelfredzaam zullen zijn brengen wij hier verder geen uitgebreid advies uit ten aanzien van de aspecten rampbestrijding en zelfredzaamheid in het kader van het Bevi (zoals bouwkundige maatregelen en de ontvluchting van gebouwen).

Gelet op bovenstaande is het groepsrisico vanwege Eye Films Institute verantwoord.

Buisleidingen

Het Besluit externe Veiligheid Buisleidingen is per 1 januari 2011 in werking getreden en gaat, net als het BEVI, uit van het Plaatsgebonden Risico (PR) en het Groepsgebonden Risico (GR).

Uit de rapportage "Risico inventarisatie buisleidingen Castricum" blijkt dat een aantal hogedrukgasleidingen en een stikstofleiding door het plangebied loopt. Zie navolgende tabel voor de gasleidingen met bijbehorende maximale werkdruk.

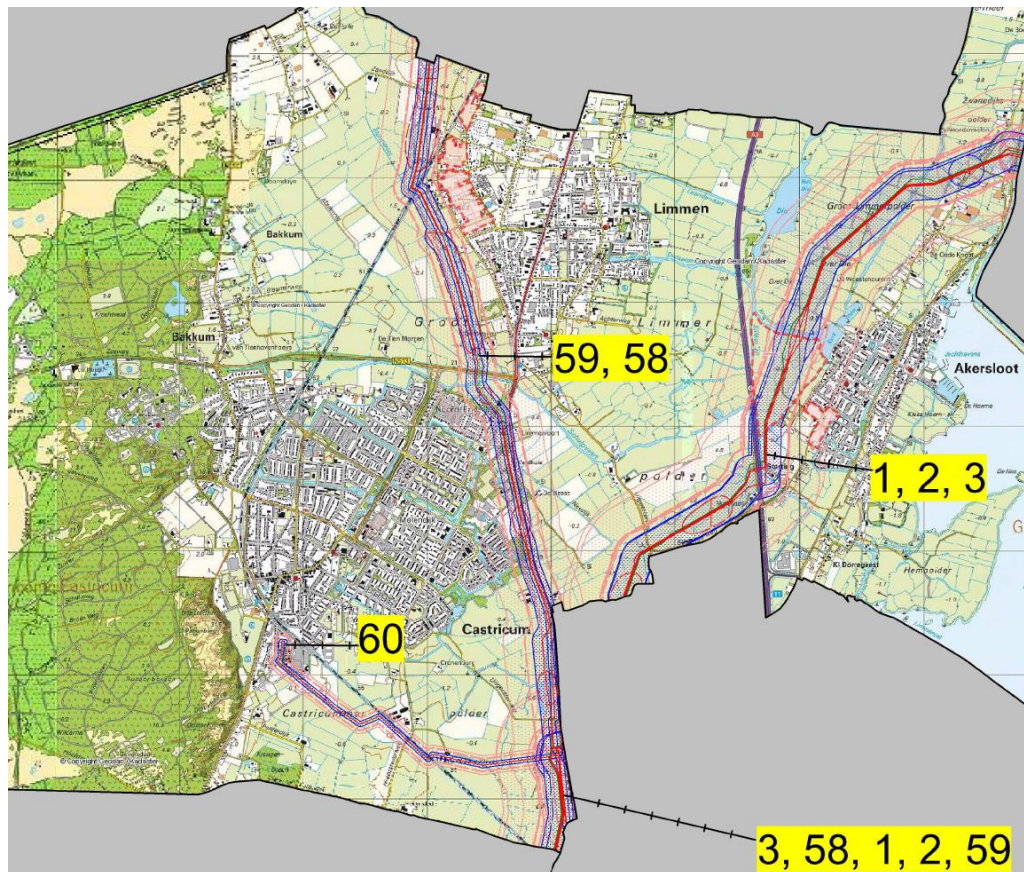
Gegevens leiding	Max. werkdruk (bar)	Diameter(inch)	PR 10 ⁻⁶ contour	1%letaliteitscontour	100% letaliteitscontour
A-551	66,2	42,01	0	490	190
A-550	62,2	35,98	0/75-120	430	189
A-566	66,2	35,98	0	430	180
A-562	66,20	24,02	0/50-115	315	140
A-620		24,02		310	
W-571-02	40	12,75	0	140	70
W-571-02	40	6,63	0	70	50

Op de afbeelding op navolgende pagina zijn de leidingen weergegeven.

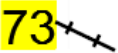
Plaatsgebonden risico

Uit deze rapportage blijkt verder dat het PR niet voor alle leidingen 'op de leiding ligt' (ofwel 0 meter bedraagt).

Buisleiding 58 (A-562) heeft op 5 locaties een PR 10^{-6} contour die varieert van 50 tot ca. 115 m. Buisleiding 2 (A-550) heeft over 2 locaties een PR 10^{-6} contour die varieert van 75 tot ca. 120 m breed. Op 1 locatie is volgens het voorgaande bestemmingsplan een bouwvlak met de bestemming Agrarische Doeleinden I gelegen, Rijksweg 1 (Limmen). Op 1 locatie, namelijk Westerweg 37 te Limmen ligt een stal van een veehouderij (beperkt kwetsbaar object). Op 2 locaties loopt de PR 10^{-6} contour over het perceel van een woning (Westerweg 27 te Limmen en Provinciale weg 1).

Legenda Kaarten bijlage 3 en 4

- selectiekader voor detail kaarten
- gemeentegrenzen
- buisleiding
- buisleiding (vermoedelijke ligging volgens Prevent Adviesgroep)
- gebied PR=10⁶ contour
- gebied binnen toetsingsafstand circulaire
- gebied binnen invloedsgebied (1% letaliteit)
- gebied binnen bebouwingsafstand categorie 2 circulaire
- gebied binnen bebouwingsafstand categorie 1 circulaire
- belemmeringenstrook
- 29 buisleidingnummer Prevent Adviesgroep
- 73 buisleidingnummer Prevent Adviesgroep (bij meerdere leidingen op kleine ruimte op kaart in bijlage 3)
- Beperkt kwetsbaar object
- Kwetsbaar object
- Bouwvlak volgens bestemmingsplan
- 73 Breedte voor buisleidingenstrook Structuurvisie
- Door VROM aangegeven buisleidingenstrook
- Leidingenstrook op BP kaart
- Mogelijke toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen

Op de volgende manier is hier rekening mee gehouden in het nieuwe bestemmingsplan:

De agrarische “bouwsteden” uit het voorgaande bestemmingsplan liggen weliswaar in de PR 10^{-6} contour, echter het betreft niet bebouwde gronden: in dit nieuwe bestemmingsplan is het agrarische bouwvlak zodanig aangepast dat ze buiten de PR 10^{-6} contour vallen. De veestal blijft wel binnen de PR 10^{-6} liggen. De veestal betreft een beperkt kwetsbaar object; hiervoor geldt geen saneringsplicht. De gemeente zal niet actief proberen de veestal te verplaatsen. Voor de beide woningen geldt dat de hoofdwoning zelf niet binnen de PR 10^{-6} contour ligt. Door deze strak te omkaderen met een bouwvlak wordt ervoor gezorgd dat er ook niet binnen de PR 10^{-6} een (deel van de) hoofdwoning aanwezig kan zijn. Het gebied binnen de PR 10^{-6} contour is met een gebiedsaanduiding aangeduid. In de regels is geregeld dat binnen dit gebied geen nieuwe kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten zijn toegestaan.

Voorts moet rekening worden gehouden met een belemmeringsstrook van 4 meter aan weerszijden van de buisleiding, waarbinnen bebouwing niet is toegestaan (voor gasleidingen met een druk vanaf 66 bar geldt een vrijwaringszone van 5 meter). Deze zone is vrij van (geprojecteerde) bebouwing (“vrijwaringszone”) en in dit bestemmingsplan opgenomen met een dubbelbestemming Leiding – Gas. Tevens mogen binnen deze bestemming bepaalde werkzaamheden niet zonder omgevingsvergunning worden uitgevoerd. Onder bepaalde voorwaarden kan hiervoor afwijking worden verleend.

Groepsrisico

Bij buisleidingen wordt (doorgaans) het 100% letaliteitsgebied als invloedsgebied aangemerkt. In onderhavig plangebied heeft dat tot gevolg dat een deel binnen het invloedsgebied ligt van een of meerdere buisleidingen (zie hiervoor de bijlage: Risico-inventarisatie buisleidingen gemeente Castricum (Prevent adviesgroep, 2011)). Het gaat echter het om verspreid liggende bebouwing waardoor het niet aannemelijk is dat de oriënterende waarde zal worden overschreden (zie artikel 12, lid 3 Bevb jo art 5, Regeling externe veiligheid buisleidingen).

In artikel 12, lid 3 Bevb is geregeld dat de verantwoordingsplicht voor het GR niet van toepassing indien een bestemmingsplan betrekking heeft op een gebied het groepsrisico of de toename van het groepsrisico bij verwezenlijking van het bestemmingsplan niet hoger is dan een bij regeling van Onze Minister gestelde waarde, welke waarde voor verschillende categorieën van buisleidingen verschillend kan worden vastgesteld. In artikel 8 van het Rebv staat vermeld dat deze waarde het groepsrisico: 0,1 maal de oriëntatiewaarde mag bedragen, en de toename van het groepsrisico: minder dan 10%, voor zover de waarden, genoemd in artikel 12, eerste lid, onderdeel b, van het besluit (i.c. 0,1 van de oriëntatiewaarde) mag niet (mogen) worden overschreden.

Het groepsrisico neemt in dit plan niet toe omdat er geen nieuwe kwetsbare objecten mogelijk zijn en maar op zeer kleine schaal beperkt kwetsbare objecten op basis van dit bestemmingsplan. De verwachting is dan ook dat het groepsrisico langs deze buisleidingen minder dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde zal bedragen.

Op grond van artikel 12 van het Bevb moet het groepsrisico wel worden verantwoord. Omdat er bebouwing (verspreid liggende woningen en agrarische bedrijven) van het plangebied binnen de 100% letaliteitscontouren is gelegen, kan er alleen met een

beperkte verantwoording van het groepsrisico worden volstaan als het groepsrisico niet significant toeneemt en het groepsrisico minder dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde bedraagt. Door dit bestemmingsplan neemt de bevolkingsdichtheid en daarmee het groepsrisico niet toe. Gezien de aanwezige leidingen en de omgeving is de verwachting dat het groepsrisico van deze leidingen waarschijnlijk (veel) kleiner dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde zal zijn waardoor volstaan kan worden met een beperkte verantwoording van het groepsrisico.

Bij een beperkte verantwoording van het groepsrisico moet op grond van artikel 12 van het Bevb het volgende worden vermeld:

1. De aanwezigheid en op grond van het besluit te verwachten dichtheid van personen in het invloedsgebied van de buisleiding (is zeer gering en neemt niet toe);
2. Het groepsrisico van de bestaande situatie en de bestemde situatie (fN-curve) (waarschijnlijk nihil en neemt niet toe);
3. De mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval (rampbestrijding: advies VR NHN);
4. De mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen als zich een ramp of zwaar ongeval voordoet (zelfredzaamheid: advies VR NHN).

Rampbestrijding en zelfredzaamheid (t.a.v. buisleidingen)

Maatgevende scenario's buisleidingen

Binnen het plangebied is voor de hoge druk aardgasbuisleiding het maatgevende scenario een volledige breuk van de leiding. Hierbij ontstaat een verticale jet die na ontsteking in een fakkel resulteert. Deze fakkel kan tot een hoogte van enkele tientallen meters reiken. De effectafstanden als gevolg van de warmtestraling zijn hierdoor groot. In de risicomethodiek wordt alleen met de effecten van warmtestraling rekening gehouden. Overdrukeffecten als gevolg van de fysische explosie treden ook op maar deze liggen binnen de effectzone van de ontstane fakkels. Hierdoor is de bijdrage van overdrukeffecten aan het risico verwaarloosbaar en worden ze niet in de risicoberekeningen meegenomen.

In de 'Handreiking verantwoorde brandweeradvisering' is aangegeven welke effecten optreden bij een bepaalde warmtestraling. Deze effecten en de bijbehorende afstanden van de betreffende leiding zijn in de bijlage (artikel 3.1.1 reactie Veiligheidsregio Noord-Holland Noord) weergegeven.

Binnen de contour van $12,5 \text{ kW/m}^2$ moet rekening gehouden worden met het ontstaan van secundaire branden. Buiten de contour van 3 kW/m^2 is een inzet van de brandweer mogelijk met beschermende kleding en ademlucht. Daarbinnen wordt de inzetduur ernstig beperkt. Voor onbeschermde hulpverleners en omstanders geldt de contour van 1 kW/m^2 .

Bestrijdbaarheid scenario's buisleidingen

Bij een breuk moet er vanuit gegaan worden dat het gasmengsel snel ontsteekt. Hierbij zal een fakkelbrand ontstaan. Ook na het stoppen van de toevoer zal er enige tijd overeen gaan voordat de leiding leeg gebrand is. Belangrijk aandachtspunt vanuit de brandweer/rampenbestrijding is dat in geval van een lekkage van een aardgastransportleiding, met of zonder fakkel, de lekkage niet door de brandweer te verhelpen is. Dit kan alleen door de Gasunie zelf worden uitgevoerd. Bij een lekkage

zonder ontsteking zal terughoudend opgetreden worden door de hulpdiensten in verband met mogelijke ontsteking. De inzet zal zich dan ook richten op de effectbestrijding. Door de hittestraling ontstaat in het plangebied de dreiging van secundaire branden bij enkele verspreid liggende objecten. De aangestraalde objecten zullen gekoeld moeten worden.

Zelfredzaamheid

Met betrekking tot de zelfredzaamheid zijn twee relevante gebieden binnen het invloedsgebied te onderscheiden. In het gebied met een 100% letaliteit (inpandig en uitpandig) is vluchten de beste optie om te overleven. In het gebied hierachter geeft het schuilen tegen de hittestraling een grote overlevingskans. De gebouwen binnen het plangebied hebben een woonfunctie of agrarische bedrijfsfunctie. De personen in deze gebouwen zijn zelfredzaam en kunnen zelfstandig vluchten. Een inzet van de hulpverleningsdiensten voor het ontruimen van gebouwen is niet vereist.

Inschatting aantal slachtoffers

Op basis van bijlage 3 van de handreiking "Verantwoorde brandweeradvisering (maart 2010)" kan voor het scenario leidingbreuk een inschatting gemaakt worden van het aantal slachtoffers (doden en gewonden) dat hierbij kan vallen. Op basis hiervan kan de hulpvraag worden bepaald en worden aangegeven of er wel of niet kan worden volstaan met een regionale inzet. Gezien de zeer verspreid liggende bebouwing in het plangebied (lage personendichtheid) is deze inschatting niet gemaakt. De bebouwingdichtheid binnen de effectgebieden binnen het plangebied is dermate beperkt dat bij een calamiteit volstaan kan worden met een regionale inzet. Een bovenregionale inzet is niet vereist.

Maatregelen

Bouwkundige maatregelen

Aangezien het hier bestaande bebouwing betreft en een conserverend bestemmingsplan worden er geen bouwkundige maatregelen geadviseerd. Dit aspect is niet verder uitgewerkt.

Organisatorische maatregelen

Binnen het effectgebied van de buisleiding moet aandacht besteedt worden aan de risicocommunicatie. De gebruikers van de gebouwen moeten op de hoogte zijn van de risico's en handelingsmogelijkheden uitgelegd krijgen.

Bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid

Het toetsingskader voor de bereikbaarheid voor hulpdiensten en de beschikbaarheid van bluswatervoorzieningen is de NVBR-Handleiding Bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid van september 2003. Het bestemmingsplan is conserverend van aard. De eisen ten aanzien van de bereikbaarheid van het plangebied door hulpdiensten en de beschikbaarheid van bluswatervoorzieningen wijzigen hierdoor niet.

Gelet op bovenstaande is het groepsrisico wat betreft de buisleidingen verantwoord.

Vervoer gevaarlijke stoffen

Binnen het plangebied is de rijksweg A9 gelegen. Over deze weg vindt het vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. De A9 is opgenomen in het Basisnet Weg. Voor de A9 geldt geen plasbrandaandachtsgebied en is geen veiligheidszone voor het

plaatsgebonden risico vastgesteld. Van de A9 zijn digitale telgegevens uit 2007 beschikbaar. Geteld zijn LF1-, LF2-, LT2- en GF3-transporten. Maatgevend voor de risico's is het transport van GF3-stoffen (LPG en propaan) in tankwagens.

In 2007 zijn 394 GF3-transporten geteld. Conform de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen 2010 moet voor basisnetwegen bij berekeningen/toetsingen worden uitgegaan van de GF3-gebruiksruimte zoals aangeven in de bijlage behorend bij de circulaire. Voor de A9 is een gebruiksruimte opgenomen van 1.500 GF3-transporten per jaar. Een plaatsgebonden risicocontour (PR 10^{-6}) is bij dit wegtracé niet aanwezig met deze transportaantallen. In het van het Wegaanpassingsbesluit A9 Alkmaar - Uitgeest van Rijkswaterstaat uit 2010 zijn groepsrisicoberekeningen uitgevoerd. Hierbij wordt voor het gehele tracé een groepsrisico berekend van minder dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde, waarbij de hoogste waarde is berekend bij Alkmaar. Bij deze berekening is uitgegaan van 394 GF3-transporten. Op grond van de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen 2010 moet bij basisnetwegen bij groepsrisicoberekeningen worden uitgegaan van de GF3-gebruiksruimte (in dit geval 1.500 GF3-transporten per jaar).

Langs het tracé van de A9 door Castricum is geen grootschalige bebouwing gelegen binnen 200 meter van de A9 (alleen verspreid liggende bebouwing). Deze bebouwing geeft geen significante bijdrage aan het groepsrisico (ook niet als met 1.500 GF3-transporten per jaar wordt gerekend). Verder wordt de bestaande bebouwing conserverend vastgelegd in het bestemmingsplan waardoor de bevolkingsdichtheid langs de A9 door dit bestemmingsplan niet kan toenemen.

Geconcludeerd kan worden dat op grond van de Circulaire een (verdere)verantwoording van het groepsrisico langs de A9 achterwege kan blijven.

Conclusie

Het aspect externe veiligheid werpt geen belemmeringen op voor dit bestemmingsplan.

4.3 Omgevingsaspecten

4.3.1 Water

Om te garanderen dat water voldoende aandacht krijgt bij het opstellen van ruimtelijke plannen is de zogenaamde '*watertoets*' in het leven geroepen. Hiertoe hebben Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen de "*Bestuurlijke notitie Waterbeleid in de 21^e eeuw*" en de "*Handreiking watertoets*" ondertekend. Doel van de watertoets is het vroegtijdig en expliciet betrekken van de waterbeheerders bij het planproces. Het resultaat hiervan wordt vastgelegd in de zogenaamde '*waterparagraaf*'.

Deze waterparagraaf maakt verplicht onderdeel uit van het bestemmingsplan en bevat de resultaten van de watertoets. Daarnaast biedt de waterparagraaf inzicht in het overlegproces dat in het kader van de watertoets met de waterbeheerders is gevoerd.

De belangrijkste partners op het gebied van waterbeleid zijn op hoofdlijnen de Europese Unie en het Rijk en de provincie en meer specifiek Rijkswaterstaat, de waterschappen en gemeenten. Het Rijk geeft richting aan het beleid op hoofdlijnen,

daarbij rekening houdend met de Europese “*Kaderrichtlijn Water*”. Binnen deze kaders zorgen provincies, waterschappen en gemeenten voor een integraal waterbeheer waarbij belangen worden afgewogen. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier behartigt alle aspecten van het beheer van de regionale wateren. Een uitzondering betreft de grondwateraspecten, waarvoor de provincie als waterbeheerder geldt. Een korte beschrijving van het voor het bestemmingsplan meest relevante waterbeleid is opgenomen in het beleidskader.

De A-watergangen zijn rechtstreeks opgenomen met een bestemming Water op de verbeelding.

Zaken die in de Keur van de waterschappen zijn geregeld zijn in het bestemmingsplan niet opgenomen. Dit zou immers resulteren in een dubbele regelgeving. Werkzaamheden die tot het normale onderhoud van watergangen behoren zijn vrij van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden. Doel van de Keur is het veiligstellen van de waterstaatkundige en daaraan verbonden ecologische belangen. De Keur bevat daartoe geboden en verboden (met betrekking tot wateren) ter bescherming van de aan- en afvoer van water en het bergend vermogen van het waterhuishoudkundig systeem. De Keur bestaat uit drie gedeelten: een algemeen gedeelte, een gedeelte met betrekking tot wateren en een gedeelte met betrekking tot waterkeringen.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Door het Hoogheemraadschap wordt gebruik gemaakt van diverse planinstrumenten. Deze plannen bevatten het door het Hoogheemraadschap te voeren beleid.

Watercompensatie Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Inzake de watercompensatie is in het Waterbeheersplan 4 (zie paragraaf 4.1.3) vastgesteld dat bij de watertoets het Hoogheemraadschap ook adviseert over maatregelen die nodig zijn om het watersysteem op orde te houden. Hierbij is het uitgangspunt dat toename van verhard oppervlak en gedempte watergangen worden gecompenseerd. Als peildatum voor nieuwe verhardingen wordt 1 november 2003 gehanteerd (datum invoering watertoets). Voorts heeft het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, ten aanzien van watercompensatie, in de Keur 2009 het volgende artikel opgenomen:

Artikel 4.2 Verbod versnelde afvoer door verhard oppervlak

Het is zonder vergunning van het dagelijks bestuur verboden neerslag versneld tot afvoer te laten komen: door bebouwing of verharding van 800 m² of meer onverharde grond;

- a door realisatie van verscheidene min of meer aaneengesloten bouwplannen met een gezamenlijke oppervlakte van 800 m² of meer;
- b door aanleg van nieuw verhard oppervlak dat meer dan 10% van het oppervlak van het desbetreffende peilvak beslaat;
- c door uitbreiding van het verhard oppervlak met minder dan 800 m², indien het desbetreffende watersysteem de toename van de piekafvoer niet kan verwerken.

Artikel 4.2 Keur 2009 HHNK

Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk waterbeleid is onder andere opgenomen in de Structuurvisie Buiten Gewoon Castricum 2030. Wat betreft het water is de positie van het Alkmaardermeer en het Noord-Hollands kanaal als regionale boezem van belang. Voor een duurzaam waterbeheer is extra boezemruimte gewenst. Vooralsnog wordt deze gezocht buiten de gemeente.

Binnen de gemeente speelt de vraag naar extra ruimte voor water in relatie tot klimaatsverandering, (beperkte) toename van het bebouwd en verhard gebied, en het behoud van schoner water in de polders. Deze ruimte zal moeten worden gecreëerd in de poldergebieden. Van belang is daarbij aan te sluiten op de ontwikkeling van natuurwaarden, recreatiemogelijkheden, nieuwe woonmilieus en waterhuishoudkundige eisen. De ingezette beperking van de grondwaterwinning in de duinen en de te verwachten beperking daarvan door de verdwijnende bollenteelt leiden tot de ontwikkeling van een meer natuurlijk watersysteem van duinen en aanliggende polders. Voor compensatie van bebouwing moet worden uitgegaan van een waterbergend oppervlak van tussen de 11% en 20% van het verharde oppervlak, afhankelijk van de wijze van uitvoering. Verder streeft de gemeente, waar mogelijk, naar afkoppeling van het hemelwater. Infiltratie en berging van het hemelwater is mogelijk binnen de diverse bestemmingen die in het beheergerichte deel van dit bestemmingsplan zijn opgenomen.

Beleidsnota Waterberging en watercompensatie in Castricum (2006)

Het beleid van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier wordt gevolgd. De gemeente neemt een coördinerende rol op zich en betreft zo spoedig mogelijk de waterbeheerder bij de planvorming. De volgende gedragslijn wordt gehanteerd bij nieuwe planontwikkeling:

1. waterberging wordt in principe binnen het plan opgenomen;
2. kan dit niet, dan wordt waterberging in de directe omgeving van het plangebied gecreëerd, binnen het betreffende peilgebied;
3. bestaande waterlopen worden zo mogelijk verbreed;
4. pas waar mogelijk natuurlijke opvang/berging toe. Bijvoorbeeld groene daken, vijvers, sloten en wadi's;
5. combineer dit waar mogelijk met waterkwaliteitsmaatregelen: bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers;
6. de nadruk ligt op zoveel mogelijk vertraagd afvoeren: 100% vertraagd afvoeren betekent dat watercompensatie in open water niet nodig is;
7. pas "Aquaflow" toe of andere innovatieve ontwikkelingen, als natuurlijke opvang/berging in de directe nabijheid onmogelijk is: ga dan steeds iets verderop kijken en probeer zo dichtbij mogelijk waterberging te maken;
8. probeer als noodventiel de verplichting tot watercompensatie "af te kopen".

Coördinerende rol van de gemeente

Met de waterberging is geconstateerd dat het per deelplan van compenserend wateroppervlak in veel gevallen niet werkbaar is. In de praktijk zou het immers kunnen betekenen dat verschillende ontwikkelaars voor elk project "een eigen vijver moeten graven", waarvoor de ruimte vaak ontbreekt en wat bovendien tot versnippering leidt. Gelet op dit ongewenste beeld is een duidelijke coördinatie en een duidelijk beleid van de gemeente hier gewenst. De aanleg van één grote plas en het structureel verbreden van sloten zal een beter resultaat opleveren. Daarbij komt dat de gemeente steeds

vaker zelf vervangend water moet aanleggen, onder andere door het nieuwe afkoppelingsbeleid bij de aanleg van riolering. Met het voorgenomen project “De Kleine Polder” te Akersloot heeft de gemeente al een eerste aanzet aan de invulling van haar rol gegeven. Er komt verder ook waterberging bij de Schulpvaart en er wordt gewerkt aan een regionaal waterplan.

Waterbergingsfonds

De Handreiking Stedelijke Wateropgave van de VNG en de UvW geeft aan dat de kostenverdeling tussen partijen gestoeld zou moeten zijn op het kostenveroorzakingsbeginsel. Dit houdt in dat bij nieuwe ontwikkelingen de kosten voor waterberging van het gebied voor rekening komen van de planexploitatie. In praktische zin betekent dit dat ontwikkelaars financieel verantwoordelijk zijn voor de aanleg van compensatiewater. Bij een coördinerende rol van de gemeente hierin, kan nog worden gedacht aan een afkoopconstructie echter alleen als “noodventiel”. Met de toekomstige waterbergingslocatie “De Kleine Polder” werkt de gemeente in samenwerking met een private partij, de OGL, aan een waterbank voor toekomstige ontwikkelingen.

Wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding

Het bestemmingsplan heeft voor het realiseren van waterbergingsopgaven en waterkwaliteitsopgaven een beperkte rol. Wel is een regeling gewenst waarmee enerzijds de gewenste doelstellingen kunnen worden gerealiseerd, maar anderzijds geen schade wordt berokkend aan cultuurhistorisch waardevolle waterlopen en voorkomende natuurwaarden. Tevens dienen de belangen van de landbouw in acht te worden genomen, die immers gebaat zijn bij een gereguleerd peil en constante watervoorziening. Het aanwezige oppervlaktewater wordt beschermd, het zij via de bestemming Water, het zij via een aanlegvergunningstelsel, waardoor demping niet mogelijk is. Daardoor blijft het areaal behouden. Beleidsdoelstellingen ten aanzien van de waterkwantiteit en -kwaliteit zijn binnen deze bestemmingen mogelijk. Daarnaast zijn in het bestemmingsplan in de meeste bestemmingen ook water en voorzieningen voor de waterhuishouding toegestaan. Zo wordt voor het implementeren en uitvoeren van het waterbeleid van de diverse overheden ruim baan gegeven binnen het bestemmingsplan.

Regionale waterkering

De kade rond het Alkmaardermeer is een regionale waterkering. Het bestemmingsplan voorziet in bescherming van de waterkerende functie door op deze functie toegesneden bestemmingen en regels. Tevens voorziet het bestemmingsplan in een vrijwaringszone aan weerszijden van de waterkeringen (dubbelbestemming), opdat reconstructies van de waterkeringen niet onmogelijk worden gemaakt.

4.3.2 Natuur

Bij alle ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, dient eerst een onderzoek uitgevoerd te worden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, Ecologische Hoofdstructuur (*gebiedsbescherming*), de Flora- en faunawet (*soortenbescherming*) en eventuele andere betrokken natuurregeling.

4.3.2.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998.

Binnen een zone van 10 kilometer van rand van het bestemmingsplan ligt een vijftal Natura 2000-gebieden te weten het Noordhollands Duinreservaat, Kennemerland-Zuid, Eilandspolder, Wormer- & Jisperveld en Kalverpolder en Polder Westzaan. Deze vier gebieden liggen op ongeveer 0, 1, 9, 3,5 en 5 kilometer afstand. In onderstaande figuur is de ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden weergegeven.

Globale ligging plangebied (rood) nabij Natura 2000-gebieden (geel) (bron: www.rijksoverheid.nl en Google Earth)

Voor de ontwikkelingsmogelijkheden die geboden worden in dit bestemmingsplan is een voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 uitgevoerd (SAB, 2011). In deze toets is een bepaald of deze geboden ontwikkelingen een mogelijk significant negatief effect veroorzaken op natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden. Uit deze effectenbeoordeling blijkt dat met de toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden significante negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied niet op voorhand zijn uit te sluiten.

Voor alle vijf de Natura 2000-gebieden dient voor de storingsfactoren verzuring en vermessing een passende beoordeling uitgevoerd te worden. Voor al deze Natura 2000-gebieden zijn significante effecten door stikstofdepositie afkomstig van uitbreiding en nieuw vestiging van agrarische bedrijven niet uit te sluiten.

Verder dient voor het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat in de passende beoordeling aandacht worden besteed aan de storingsfactoren verzilting, verontreiniging, verdroging, vernatting, verstoring door geluid en licht. De ontwikkelingen die binnen het bestemmingsplan mogelijk zijn, leiden tot mogelijk een significant negatief effect op intandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000-gebied. In de passende beoordeling worden mitigerende maatregelen geformuleerd om significante negatieve effecten op dit Natura 2000-gebied voor deze storingsfactoren te voorkomen dan wel te verzachten. Het uitvoeren van een passende beoordeling leidt automatisch tot de verplichting tot het uitvoeren van een plan MER (zie hiervoor paragraaf 4.1.2).

Beschermde natuurmonumenten

In de directe nabijheid van het bestemmingsplan buitengebied liggen geen beschermde natuurmonumenten. Het dichtstbijzijnde beschermde natuurmonument welke niet valt onder een Natura 2000-gebied is natuurgebied Ham & Crommenije. Dit natuurgebied ligt ten zuiden van het Uitgeestermeer en bestaat uit water, riet- en graslanden belangrijk voor flora en avifauna. Dit bestemmingsplan heeft geen invloed op het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis van dit beschermde natuurmonument.

Ecologische Hoofdstructuur

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Delen van het buitengebied Castricum vallen onder de Ecologische Hoofdstructuur. Het gaat hierbij om een aantal poldergebieden: Groot Limmer Polder, Oosterzijpolder, en Hempolder. Verder valt het deel dat aangewezen is als Natura 2000-gebied ook binnen de grenzen van de EHS. Zie de afbeelding in paragraaf 4.2 voor de EHS in de gemeente Castricum.

Weidevogels zijn karakteristiek voor Noord-Holland. Ze gedijen goed in het open (veen)weidelandschap. Hedendaags gaat het minder goed met de weidevogels doordat het traditionele landschap en de manier waarop dat beheerd wordt verdwijnen. De belangrijkste oorzaken zijn intensivering van het graslandgebruik, de hiermee gepaard gaande diepere ontwatering en terreinverlies, verstedelijking en verstoring. De Provincie vindt zowel de weidevogels als het karakteristieke cultuurlandschap waarin zij verblijven belangrijk. Daarom beschermt zij deze landschappen tegen inbreuken op de openheid.

Grote delen van de strandvlakten zijn belangrijke weidevogelbroedgebieden: het Oosterveld, de terreinen rond het Limmer Die, de Groote Ven en de Oude Venne. Tot de weidevogels worden gerekend Scholekster, Kievit, Tureluur, Grutto, Watersnip en

Kemphaan, en vaak ook de eendensoorten Slobeend en Zomertaling omdat deze in hetzelfde biotoop voorkomen. Een zeer groot gedeelte van het buitengebied van de gemeente Castricum kan dus worden aangemerkt als geschikt leefgebied voor weidevogels.

De graslandgebieden in de strandvlakten tussen de duinen en Limmen-Heiloo, en die tussen Castricum-Limmen en Uitgeest-Akersloot, en de polders rond het Alkmaardermeer worden door de provincie allemaal gezien als “weidevogelkerngebieden”, vooral de strandvlakte tussen Limmen en Akersloot, de Klaas Hoorn en Kijfpolder, de Hempolder en de Westwouderpolder hebben zeer hoge dichtheden weidevogels. Verder zijn op enkele plaatsen bijzondere schrale hooiland- en rietlandvegetaties aanwezig in het Limmerveentje en de oeverlanden van het Limmer Die.

De agrarische gronden in dit bestemmingsplan zijn voor hun overgrote deel aangewezen als weidevogelleefgebied. Voor kleinschalige activiteiten in weidevogelleefgebied geldt het “ja, mits” beleid. Via het beleid is compensatie niet noodzakelijk, mits goed ingepast wordt en eventueel schade wordt geminimaliseerd. Voor grootschalige ruimtelijke ingrepen in weidevogelgebieden geldt het “nee-tenzij” principe. Voor gebieden uit de structuurvisie en de PVRs geldt voor de weidevogelgebieden dat grootschalige uitbreiding van stedelijke of niet-stedelijke functies en grootschalige nieuwe stedelijke of niet-stedelijke functies niet zijn toegestaan (nee,) tenzij:

1. het gebiedsgerichte beleid dat ter plaatse geldt een uitzondering mogelijk maakt en;
2. een verandering van de begrenzing via een streekplanherziening mogelijk is gemaakt.

In dit bestemmingsplan hebben de Natura-2000 gebieden de bestemming Natuur gekregen. Dit houdt mede in dat de gronden bestemd zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. In dit bestemmingsplan zijn alle gronden die weidevogelleefgebied of EHS zijn bestemd als Agrarisch met waarden. Nieuwe ontwikkelingen worden in deze bestemde gronden niet toegestaan. Wel mogen bestaande agrarische bouwvlakken uitbreiden tot maximaal 1.5 ha. Via deze regeling wordt grootschalige aantasting in de EHS en weidevogelleefgebied voorkomen.

Ondanks dat uitbreiding van of op bestaande bouwpercelen minder schadelijk is voor weidevogels dan nieuwe bouwvlakken, leidt ook de uitbreidingsmogelijkheid in het bestemmingsplan tot 1.5 ha mogelijk tot kleinschalige aantasting van de openheid van het weidevogelleefgebied. Deze eventuele aantasting dient goed te worden ingepast en eventuele schade wordt geminimaliseerd, waarbij de eventuele eventueel aanwezige cultuurhistorisch, natuurlijke en landschappelijke waarden en de bestaande doorzichten niet onevenredig worden aangetast. De provincie stelt compensatie van afname van weidevogelleefgebied verplicht.

Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese

Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Het buitengebied van Castricum bestaat deels uit veenweidegronden met veensloten. Deze veensloten vormen het leefgebied voor waterminnende soorten als Bittervoorn, Kleine modderkruiper, Kleine watersalamander, Meerkikker, Ringslang, Waterspitsmuis en Noordse woelmuis. Verder worden deze veensloten en de agrarische gronden veelvuldig door vleermuizen gebruikt als vliegroute en als foerageergebied. Deze soorten hebben hun verblijfplaatsen in gebouwen of bomen.

De weidegronden en de natte overgangen worden gebruikt als leefgebied voor weidevogels als Tureluur, Kieviet, Grutto, Scholekster en Gele kwikstaart. Deze soorten zijn afhankelijk van hoge grondwaterstanden en natte voeten. Op de ondiepe delen in de sloot en in plassen die ontstaan op de weidegronden en akkers zijn rugstreeppadden aan te treffen.

De strandvlakten zijn net als de veenweiden vanwege het grote waterareaal en oeverlengte van belang voor amfibieën en vissen. Aanwezig zijn gewone pad, groene en bruine kikker, rugstreeppad, kleine watersalamander, bittervoorn en kleine modderkruiper. In de meer voedselrijkere waterlopen zonder kwelinvloeden groeien onder meer kikkerbeet, gele lis en witte waterlelie. Langs de oevers groeien onder meer dotterbloem, echte koekoeksbloem, pinksterbloem, veldzuring en zwanebloem. De graslanden zelf zijn overwegend intensief gebruikt en zijn daardoor weinig soortenrijk.

Grootschalige nieuwe ontwikkelingen die leefgebieden van beschermde dier- en plantsoorten op lokale dan wel regionale schaal aantasten worden binnen dit bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. Wel zijn kleinschalige ingrepen zoals het graven en dempen van sloten en uitbreiding van bouwvlakken toegestaan middels een omgevingsvergunning. De natuurlijke waarden worden via deze omgevingsvergunning beschermd. Dit betekent dat ingrepen die kunnen leiden tot aantasting van de gebiedskwaliteiten (waaronder natuurwaarden) vooraf moeten worden getoetst.

Afhankelijk van de ingreep wordt als onderdeel van de omgevingsvergunning een toets in het kader van de Flora- en faunawet uitgevoerd. De uitkomst van deze toets is tweeledig; met de ingreep er is geen of wel sprake van overtreding van de Flora- en faunawet. Is er sprake van overtreding van de Flora- en faunawet dan worden er mitigerende maatregelen opgesteld om overtreding te voorkomen, een verklaring van geen bedenkingen aangevraagd of een ontheffingsaanvraag ingediend.

Conclusie

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn (significante) negatieve effecten op nabij gelegen Natura 2000-gebied niet op voorhand uit te sluiten. Er dient een passende beoordeling inclusief plan MER uitgevoerd te worden. Dit is ook gebeurd (zie paragraaf 4.2.1).

In dit bestemmingsplan wordt de eventuele aantasting van de EHS en weidevogelleefgebied dient goed te worden ingepast en eventuele schade wordt geminimaliseerd, waarbij de eventuele eventueel aanwezige cultuurhistorisch,

natuurlijke en landschappelijke waarden en de bestaande doorzichten niet onevenredig worden aangetast.

Afhankelijk van de ingreep wordt in dit bestemmingsplan als onderdeel van de omgevingsvergunning een toets in het kader van de Flora- en faunawet uitgevoerd. De uitkomst van deze toets is tweeledig; met de ingreep er is geen of wel sprake van overtreding van de Flora- en faunawet. Is er sprake van overtreding van de Flora- en faunawet dan worden er mitigerende maatregelen opgesteld om overtreding te voorkomen, een verklaring van geen bedenkingen aangevraagd of een ontheffingsaanvraag ingediend. Deze nadere toets kan plaatsvinden op het moment dat een concreet aanvraag om vergunning wordt ingediend.

Conclusie

Gelet op bovenstaande, en de planMER (zie paragraaf 4.2.1) is het bestemmingsplan haalbaar wat betreft het aspect natuur.

4.3.3 Cultuurhistorie

Op 1 januari 2012 is het Rijksbeleid Modernisering Monumentenzorg ("Momo") in werking getreden. Onderdeel van dit beleid vormt de aanpassing van diverse wet- en regelgeving, zoals het Bro, Besluit Omgevingsrecht (Bor) en het Besluit archeologische monumentenzorg (Bamz). De nieuwe wet- en regelgeving gaat ook in per 1 januari 2012. Eén van de aspecten is dat met het aspect cultuurhistorie verplicht rekening gehouden moet worden in bestemmingsplannen. De gemeente beschikt niet over beleid ten aanzien van cultuurhistorie. In dit bestemmingsplan is echter wel rekening gehouden met cultuurhistorie. Zie paragraaf 3.3.1 voor een uiteenzetting van dit aspect. De aanwezige cultuurhistorische waarden worden door de gekozen plansystematiek voldoende beschermd.

Conclusie

Het bestemmingsplan is gelet hierop haalbaar wat betreft het aspect cultuurhistorie.

4.3.4 Archeologie

Op 16 januari 1992 is in Valletta (Malta) het Europees Verdrag voor de bescherming van het archeologisch erfgoed ondertekend. Het Nederlandse parlement heeft dit verdrag van Malta in 1998 goedgekeurd. Het verdrag ziet toe op de bescherming van het Europees archeologisch erfgoed. Inmiddels is de Wet op de archeologische monumentenzorg van kracht (zie hierna). Een belangrijk uitgangspunt van het verdrag, en de nieuwe wet, is dat het archeologisch erfgoed zoveel mogelijk in de bodem ("in situ") bewaard blijft.

Alleen als het ongestoord bewaard blijven van de archeologische resten in de bodem niet mogelijk is, moet de in de bodem aanwezige informatie door middel van opgravingen worden veiliggesteld. Een belangrijk uitgangspunt van het verdrag is de integratie van archeologie en ruimtelijke ordening. Bij het ontwikkelen van ruimtelijk beleid moet het belang bij behoud van archeologische waarden vanaf het begin onderdeel zijn van de besluitvorming. Dit uitgangspunt is onder meer terug te vinden in de Cultuurnota 2001-2004, de Nota Belvédère uit 1999. In verband met de implementatie van het Verdrag van Malta zijn de Monumentenwet 1988 en enkele andere wetten gewijzigd met de Wet op de archeologische monumentenzorg (AMZ). In de wet is onder meer opgenomen dat de gemeenteraad bij het opstellen van

bestemmingsplannen rekening houdt met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten.

Voor zover deze verplichting voor de gemeente leidt tot kosten als gevolg van het doen van opgravingen, kunnen deze kosten worden verhaald op degenen ten behoeve van wie medewerking wordt verleend ("de-veroorzaker-betaalt"). Van de aanvrager van een vergunning voor andere werken, een omgevingsvergunning voor het bouwen, afwijkingsbesluit of bestemmingsplanherziening wordt verlangd dat hij/zij een rapport overlegt, waarin de archeologische waarde van het terrein dat volgens de aanvraag wordt verstoord, wordt vastgesteld en waarin duidelijk wordt gemaakt wat de gevolgen van de geplande bodemingreep zullen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief.

Dit advies dient te worden opgesteld door een gecertificeerd archeologisch bureau. Dat bureau dient zich te conformeren aan de Kwaliteitsnorm Archeologie (KNA). De aanvrager mag daarvoor zelf een keuze maken uit de erkende marktpartijen. Conform het veroorzakerprincipe zijn de kosten voor de bodemverstoorder c.q. aanvrager van vergunning, afwijkingsbesluit of bestemmingsplanherziening. In zijn algemeenheid geldt dat het bevoegd gezag bepaalt of met het rapport voldoende informatie is verzameld om een afgewogen oordeel te nemen over het vervolgtraject. Dit oordeel kan zijn dat geen verder onderzoek nodig is (vergunning kan worden verleend), behoud van archeologische waarde in situ (geen vergunning of aanpassing van het bouwplan) of verder onderzoek middels proefsleuven/boringen en/of opgraving.

De gemeente heeft archeologiebeleid vastgesteld. Het beleid laat zich vertalen in een beschermend planologisch regime (zie paragraaf 4.1.4.11).

Conclusie

Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat in dit bestemmingsplan voldoende rekening wordt gehouden met zowel gevonden archeologische relictten evenals eventuele vondsten die nog gedaan kunnen worden. Het bestemmingsplan is haalbaar wat betreft archeologie.

4.4 Financieel-economische aspecten

Voorliggend bestemmingsplan is een plan dat met name is gericht op het beheer van de bestaande ruimtelijke situatie van het buitengebied van Castricum.

Op grond van de Wro kan de gemeenteraad een exploitatieplan vaststellen voor gronden waarop een bij algemene maatregelen van bestuur aangewezen bouwplan is voorgenomen. Onder een bouwplan wordt in dit kader het volgende verstaan:

1. de bouw van een of meer woningen;
2. de bouw van een of meer andere hoofdgebouwen;
3. de uitbreiding van een gebouw met ten minste 1000 m² of met een of meer woningen;
4. de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, voor woondoeleinden, mits ten minste 10 woningen worden gerealiseerd;

5. de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, voor detailhandel, dienstverlening, kantoor of horecadoeleinden, mits de cumulatieve oppervlakte van de nieuwe functies ten minste 1000 m² bedraagt;
6. de bouw van kassen met een oppervlakte van ten minste 1000 m².

De gemeenteraad kan echter ook besluiten om geen exploitatieplan vast te stellen als:

1. het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden anderszins verzekerd is;
2. het bepalen van een tijdvak of fasering als bedoeld niet noodzakelijk is, en
3. het stellen van eisen, regels, of een uitwerking van regels niet noodzakelijk is.

Er worden met dit bestemmingsplan geen (grootschalige) ontwikkelingen in het landelijk gebied toegestaan waarvan de economische uitvoerbaarheid ter discussie zou kunnen staan. De mogelijkheden die het plan biedt ten aanzien van ontwikkelingen kunnen op particulier initiatief toegepast worden (met instemming van de gemeente).

Bij het oprichten van particuliere initiatieven binnen de bepalingen van het bestemmingsplan bestaan er geen kosten voor de gemeente.

Via de legesverordening worden kosten reeds doorgerekend aan initiatiefnemers. Ook het aspect planschade wordt doorberekend aan initiatiefnemers. Van het stellen van nadere eisen, regels, e.d. is in dit plan geen sprake. Ook het aspect uitwerking of fasering is in dit plan niet aan de orde. Het opstellen van een exploitatieplan wordt dan ook niet noodzakelijk geacht en is achterwege gelaten.

5 De regeling

5.1 Opbouw van het plan

Het bestemmingsplan omvat een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding en de regels vormen het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan. Beide planonderdelen kunnen niet los van elkaar worden gezien en dienen te allen tijde in onderlinge samenhang te worden toegepast. De toelichting heeft geen eigen rechtskracht, maar vormt wel een belangrijk onderdeel van het plan.

5.2 De verbeelding

Sinds de Wro in werking is getreden is het digitale bestemmingsplan leidend. De verbeelding bij dit plan is te raadplegen via de website RO Online (ruimtelijkeplannen.nl) en via de gemeentelijke website. Per locatie worden via deze digitale verbeelding alle relevante aspecten op eenvoudige wijze ontsloten. De analoge verbeelding, die te raadplegen is op het gemeentehuis, bestaat uit 15 kaartbladen met een bijbehorende legenda.

Op de verbeelding hebben alle binnen het plangebied gelegen gronden een bestemming gekregen. Als uitgangspunt geldt daarbij dat de bestemming overeenstemt met het bestaande gebruik van de betreffende gronden. Slechts wanneer aannemelijk is dat het bestaande gebruik binnen afzienbare termijn en in elk geval binnen de planperiode wordt beëindigd, kan van dat uitgangspunt zijn afgeweken. Voorwaarde hierbij is dat de haalbaarheid voldoende is aangetoond.

Binnen de bestemmingen zijn op de verbeelding diverse aanduidingen aangegeven. Aanduidingen hebben slechts juridische betekenis voor zover deze daaraan in de regels is toegekend. Een aantal aanduidingen heeft geen enkele juridische betekenis en is uitsluitend op de verbeelding aangegeven ten behoeve van de leesbaarheid van de verbeelding (bijvoorbeeld topografische gegevens en de gemeentegrens). Deze aanduidingen worden daarom verklaringen genoemd.

Naast bestemmingen en aanduidingen komen op de verbeelding zogenaamde zones voor. Deze zones zijn gebiedsaanduidingen en ze geven gebieden aan waarbinnen bijzondere beperkende en/of aanvullende regels gelden ten behoeve van de bescherming van een specifiek belang of een specifieke waarde. Zones vallen niet samen met bestemmingen, maar liggen over (een gedeelte van) één of meer bestemmingen heen.

5.3 De regels

De planregels zijn verdeeld over 4 hoofdstukken:

1. Inleidende regels.

In dit hoofdstuk worden begrippen verklaard die in de planregels worden gebruikt (artikel 1). Dit gebeurt om een eenduidige uitleg en toepassing van de planregels te waarborgen. Ook is bepaald de wijze waarop gemeten moet worden bij het toepassen van de planregels (artikel 2).

2. Bestemmingsregels.

In het tweede hoofdstuk zijn de regels van de bestemmingen opgenomen. Dit gebeurt in alfabetische volgorde. Per bestemming is het toegestane gebruik geregeld en zijn bouwregels en eventueel ook een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken opgenomen. Ook de dubbelbestemmingen zijn in dit hoofdstuk opgenomen. Die staan, ook in alfabetische volgorde, achter de bestemmingsregels.

Ieder artikel kent een vaste opzet. Eerst wordt het toegestane gebruik geformuleerd in de bestemmingsomschrijving. Vervolgens zijn de bouwregels opgenomen.

Aansluitend volgen afwijkingsbevoegdheden met betrekking tot de bouw- en/of gebruiksregels. Ten slotte zijn eventuele bevoegdheden voor omgevingsvergunningen ten behoeve van het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden en/of wijzigingsbevoegdheden opgenomen.

Belangrijk om te vermelden is dat naast de bestemmingsregels ook in andere artikelen relevante informatie staat die mede gelezen en geïnterpreteerd moeten worden.

Alleen zo ontstaat een volledig beeld te verkrijgen van hetgeen is geregeld.

3. Algemene regels.

In dit hoofdstuk zijn regels opgenomen met een algemeen karakter. Ze gelden dus voor het hele plan. Het zijn achtereenvolgens een anti-dubbeltelregel, algemene bouwregels, algemene gebruiksregels, algemene aanduidingsregels, algemene afwijkings- en wijzigingsregels en een uitsluiting van de aanvullende werking van de bouwverordening.

In de algemene bouwregels zijn bepalingen opgenomen voor afwijkende bestaande maatvoering. Dit geldt ook voor de algemene gebruiksregels v.w.b. “aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten”. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf 2.4.7.

De algemene regeling met betrekking tot de aanvullende werking van de bouwverordening is opgenomen om de volgende reden: In de Woningwet (Ww) is bepaald dat de gemeenteraad een bouwverordening moet vaststellen. In de Woningwet is, tot een nader te bepalen tijdstip, bepaald dat de bouwverordening ook voorschriften van stedenbouwkundige aard kan bevatten. Deze voorschriften werken aanvullend ten opzichte van een bestemmingsplan als daarin geen bepalingen over die onderwerpen zijn opgenomen, dan wel als de bestemmingsplanopsteller er bewust voor heeft gekozen voor een aanvullende werking.

Dit geldt in dit bestemmingsplan voor onder meer parkeren. Bij strijdigheid tussen bestemmingsplan en bouwverordening prevaleert op grond van artikel 9 lid 1 van de Ww het bestemmingsplan boven de bouwverordening. Tot aan in werktreding van

de nieuwe Wet ruimtelijke ordening op 1 juli 2008 gold er geen plicht voor gemeenten voor de bebouwde kommen bestemmingsplannen op te stellen. Als er geen bestemmingsplan gold, dan kon teruggevallen worden op de bouwverordening. In artikel 8, lid 5 van de Woningwet is bepaald dat de bouwverordening ook voorschriften van stedenbouwkundige aard kon bevatten.

Een onvolkomenheid in de invoeringswet, heeft er toe geleid dat er inmiddels een overgangstermijn geldt van 5 jaar voor het vervallen van artikel 8, lid 5 Ww (e.e.a. overeenkomstig artikel 9.1.4 reparatiewet). Daarbij is in artikel XXV van de reparatiewet van 25 juni 2009 (inwerking getreden 15 juli 2009) bepaald dat het artikel waarin staat dat artikel 8 lid 5 Ww vervalt, pas in werking treedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip en terug kan werken tot en met een in dat besluit te bepalen tijdstip. Zodra artikel 8, lid 5 Ww is vervallen, verdwijnt de mogelijkheid om bij bouwaanvragen te toetsen aan de bouwverordening voor wat betreft het aspect 'voorschriften van stedenbouwkundige aard'. Omdat dit artikel van de Ww nog niet is komen vervallen, is in dit bestemmingsplan de bepaling van de aanvullende werking van de bouwverordening dus nog opgenomen.

4. Overgangs- en slotregels.

In het laatste hoofdstuk zijn respectievelijk overgangsregels en een slotregel opgenomen. Hoewel het hier in wezen ook algemene regels betreft, zijn deze vanwege hun meer bijzondere karakter in een apart hoofdstuk opgenomen.

5.4 Opbouw regeling per bestemming

Om recht te doen aan het uitgangspunt dat het plan niet meer dient te regelen dan noodzakelijk is, kent het plan een beperkt aantal bestemmingen. Ook de bijbehorende bouw- en gebruiksregels zijn waar mogelijk beperkt in aantal en in mate van gedetailleerdheid. De regels hebben voor elke bestemming dezelfde opbouw met achtereenvolgens, voor zover aanwezig, de volgende leden:

1. bestemmingsomschrijving;
2. bouwregels;
3. nader eisen;
4. afwijken van de bouwregels;
5. specifieke gebruiksregels;
6. afwijken van de gebruiksregels;
7. omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
8. wijzigingsbevoegdheid.

Centraal staat de bestemmingsomschrijving. Daarin worden limitatief de functies en waarden genoemd, die binnen de bestemming zijn toegestaan respectievelijk worden beschermd. In een aantal gevallen geeft de bestemmingsomschrijving daarbij nog een nadere beperking in de vorm van een bestemmingscategorie of bijvoorbeeld een gebiedsbegrenzing, een maximale oppervlakte- of inhoudsmaat dan wel een beperking tot de bestaande bebouwing.

De bouwregels zijn direct aan de bestemmingsomschrijving gerelateerd. Ook de gebruiksregels zijn gerelateerd aan de bestemmingsomschrijving, zij het dat deze

regels zijn opgenomen in de algemene gebruiksregels in hoofdstuk 3. Hierin is bepaald dat het verboden is de onbebouwde grond en/of de daarop aanwezige bouwwerken te gebruiken op een wijze of tot een doel in strijd met het in het plan bepaalde. Bedoeld wordt een gebruik in strijd met de bestemmingsomschrijving.

De afwijking van gebruiks- of bouwregels en wijzigingsregels geven burgemeester en wethouders bevoegdheden om onder voorwaarden een afwijking van een regel toe te staan dan wel onder voorwaarden het plan te wijzigen.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Het doel van deze wet is om te komen tot een samenhangende beoordeling in één procedure van verschillende activiteiten die invloed hebben op de fysieke leefomgeving. De Wabo heeft tot gevolg dat verschillende vergunningen worden verleend in één besluit, de omgevingsvergunning. Ook de thans in de Wet ruimtelijke ordening opgenomen vergunningen en ontheffingen vallen onder de Wabo. Voor het bestemmingsplan heeft dit gevolgen voor de gebruikte terminologie. Termen als 'bouwvergunning', 'aanlegvergunning', 'sloopvergunning' en 'ontheffing' zijn vervangen door 'omgevingsvergunning ten behoeve van...'.

Flexibiliteitsbepalingen

Zoals uit het voorgaande al bleek, zijn in de regels verschillende afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden opgenomen voor burgemeester en wethouders. Indien één van deze bevoegdheden wordt gebruikt, zal een (belangen)afweging moeten plaatsvinden. Het gaat immers om de toepassing van bevoegdheden voor het gemeentebestuur. Dat wil zeggen, dat de geboden afwijkmogelijkheden *mogen* worden gebruikt, maar dat er ook voor kan worden gekozen *geen* gebruik te maken van de bevoegdheid. Dit laatste houdt in dat een eventueel verzoek om toepassing te geven aan een bevoegdheid wordt afgewezen. Teneinde richting te geven aan de (belangen)afweging, zijn bij elke afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid een of meerdere afwegingscriteria/voorwaarden opgenomen.

De individuele belangen van de betrokkenen, de betrokken waarden en het algemene belang zullen tegen elkaar moeten worden afgewogen. Een enkele keer is bepaald dat door de verzoeker of door burgemeester en wethouders het één en ander moet worden aangetoond. Wanneer iets voldoende is aangetoond is het aan burgemeester en wethouders om een verzoek te beoordelen. In enkele gevallen wordt het advies van een onafhankelijk deskundige verlangd.

De bevoegdheden zijn concreet begrensd, om duidelijk te maken waar de scheiding ligt tussen de bevoegdheid van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad. Deze begrenzing is uitgedrukt in bijvoorbeeld een maximale oppervlakte, inhoud, enz. Bij de toepassing van de bevoegdheid wordt niet standaard de maximale ruimte geboden, maar vindt maatwerk plaats waarbij de concrete situatie ter plekke, in relatie tot het verzoek, bepalend is.

Algemene toelichting op het begrip "Bouwperceel"

In enkele bestemmingen worden de bouwmogelijkheden gerelateerd aan het bouwperceel. Bijvoorbeeld een maximaal percentage van het bouwperceel dat bebouwd mag worden met aan-, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen. Onder

bouwperceel wordt verstaan een aaneengesloten stuk grond, waarop krachtens het plan zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten. In veel gevallen zal de bouwperceelsgrens gelijk zijn aan de erfgrens en/of bestemmingsgrens. Maar hierop zijn uitzonderingen denkbaar, bijvoorbeeld in het geval dat een persoon een stuk snippergroen van de gemeente verwerft. Dit stuk grond, nu bestemd als groen, maakt geen onderdeel uit van het bouwperceel, immers er is geen bebouwing toegestaan. Dit stuk grond wordt dus ook niet beschouwd in het bepalen van de afstand tot de zijdelingse bouwperceelsgrens.

Algemene toelichting op het begrip “Hoofdgebouwen”

Voor de bebouwing van de (bedrijfs)woningen geldt dat onderscheid is gemaakt in hoofdgebouw en aan-, en uitbouwen, bijgebouwen of overkapping.

Het hoofdgebouw betreft de hoofdbouwmassa, dat wil zeggen, het beeldbepalende en meest massale deel van de (bedrijfs)woning. Bij bedrijven kunnen ook bedrijfsgebouwen hoofdgebouw zijn. De aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen betreft bebouwing die qua vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en die in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw. Voor al deze bouwwerken gelden maxima ten aanzien van goothoogten, bouwhoogten en omvang. Alleen voor hoofdgebouwen zijn goothoogte op de verbeelding aangeduid indien deze afwijken van de standaard in de regels. Voor de overige bouwwerken is het uitgeschreven in de planregels. Deze normen beogen met name te voorkomen dat een bouwperceel volledig wordt bebouwd en dat stedenbouwkundig gezien ongewenste situaties ontstaan. In dat kader is een maximum bebouwingspercentage opgenomen van het bouwperceel.

Doorgaans wordt het stedenbouwkundige beeld van de straat bepaald door de hoofdbouwmassa's of hoofdgebouwen van de woningen. Om het bestaande stedenbouwkundige (straat)beeld en het bestaande bebouwingspatroon vast te leggen, zijn op de verbeelding voor sommige bestemmingen (m.n. Wonen) bouwvlakken opgenomen waarbinnen de hoofdbouwmassa aanwezig is, dan wel mag worden uitgebreid indien ruimere bouwvlakken zijn getekend.

Ook binnen de bestemming Agrarisch met waarden zijn bouwvlakken opgenomen. Deze dienen echter juist om een gebied te duiden waar *alle* bebouwing die hoort bij een agrarisch bedrijf mag worden opgericht.

5.5 De bestemmingen

Het bestemmingsplan kent de volgende bestemmingen: Agrarisch, Agrarisch - Tuinbouw, Agrarisch met waarden, Agrarisch met waarden - Oosterbuurt, Bedrijf, Bedrijf - Oosterbuurt, Bos, Cultuur en ontspanning, Detailhandel, Detailhandel - Tuincentrum, Gemengd, Groen, Horeca, Maatschappelijk, Natuur, Recreatie - Oosterbuurt, Recreatie - Verblijfsrecreatie, Recreatie - Volkstuin, Sport, Sport-Manege Tuin, Verkeer, Verkeer - Spoor, Water, Water - Oosterbuurt, Wonen en Wonen - Oosterbuurt. De overwegingen welke gemaakt zijn en geleid hebben tot de planregels zoals opgenomen in het plan staan beschreven in hoofdstuk 2.

Het bestemmingsplan kent zoals aangegeven ook een aantal zogenaamde dubbelbestemmingen, namelijk Leiding - Gas, Leiding - Leidingstrook, Leiding -Riool, Waarde- Archeologie 1 t/m 5, Waarde - Cultuurhistorie en Waterstaat -Waterkering. In de paragrafen 3.3 en 3.4 zijn de bestemmingen Waarde -Cultuurhistorie en Waarde - Archeologie nader toegelicht. De dubbelbestemming Waterstaat - Waterkering is uiteengezet in paragraaf 4.3.1.

Voorts is een aantal gebiedsaanduidingen opgenomen, te weten geluizone - industrie, veiligheidszone - leiding, vrijwaringszone - molenbiotoop, wro-zone - wijzigingsgebied, maïs, schuilstallen, weidevogelleefgebied en wisselteelt uitgesloten. Zie de paragrafen 4.2.7, 4.2.4, 3.2 respectievelijk 3.3, voor een toelichting hierop. De dubbelbestemmingen en gebiedsaanduidingen beschermen een specifiek belang. Ter bescherming van dit belang zijn naast de bepalingen van de “reguliere bestemmingen” nadrukkelijk primair de bepalingen van de “dubbelbestemming” en “aanduidingregels” van toepassing.

6 Procedure

6.1 Inspraak en vooroverleg

Het bestemmingsplan heeft een uitgebreide procedure doorlopen. Het voorontwerpbestemmingsplan is vrijgegeven voor het wettelijk vooroverleg ex art.

3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) met verschillende (semi)overheden en belangenorganisaties. De gemeente heeft in deze periode een informatiebijeenkomst georganiseerd over het nieuwe bestemmingsplan en het plan gedurende 6 weken ter inzage gelegd. In een separate nota zijn de inspraak- en overlegreacties samengevat en van een antwoord voorzien, waarbij tevens is aangegeven of de reactie heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

6.2 Zienswijzen

Dit bestemmingsplan is als ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd conform art 3.8 (nieuwe) Wro. In die tijd konden door een ieder zowel mondelinge als schriftelijke zienswijzen ingediend worden bij de gemeenteraad. In een separate nota bij deze toelichting zijn de zienswijzen beantwoord. Tevens is aangegeven of de zienswijze tot een aanpassing van het bestemmingsplan heeft geleid, en zo ja welke.

6.3 Vaststelling

Na aanpassing van het bestemmingsplan met inachtneming van de door de raad aangebrachte wijzigingen wordt het vastgestelde bestemmingsplan wederom 6 weken ter inzage gelegd (aanvang beroepstermijn). Belanghebbenden die een zienswijze bij de gemeenteraad hebben ingediend kunnen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Daarnaast kunnen belanghebbenden beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State tegen wijzigingen die de gemeenteraad bij de vaststelling van het bestemmingsplan heeft aangebracht.

6.4 PlanMER

Zoals aangegeven, is in het kader van dit bestemmingsplan een planMER opgesteld. Het planMER heeft de m.e.r procedure te doorlopen. Voorafgaand aan de planMER is een voortoets en een notitie reikwijdte en detailniveau opgesteld die zijn besproken met de adviescommissie MER. Ook is het concept planMER voor advies voorgelegd aan de adviescommissie MER. Naar aanleiding van het advies is een aanvulling op het MER gemaakt. Deze heeft geleid tot enige aanpassingen in de toelichting en regels (zie de bijlage voor de aanvulling). Het definitieve planMER is bij dit bestemmingsplan ter inzage gelegd.